

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

3 MARS 1949.

3 MAART 1949.

BUDGET

du Ministère de la Santé Publique
et de la Famille
pour l'exercice 1949.

BEGROTING

van het Ministerie van Volksgezondheid
en van het Gezin
voor het dienstjaar 1949.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA SANTE PUBLIQUE
ET DE LA FAMILLE (1)

PAR Mme BLUME-GREGOIRE.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE VOLKSGEZONDHEID
EN HET GEZIN (1) UITGEBRACHT

DOOR Mevr. BLUME-GREGOIRE.

MESDAMES, MESSIEURS,

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

La discussion du budget de la Santé Publique et de la Famille fut, cette année encore, fort laborieuse.

Malgré, ou plutôt à cause de la modicité des ressources mises à la disposition de ce Ministère: 865.137.000 à l'ordinaire, même pas un milliard sur un budget total à l'ordinaire de plus de 47 milliards, et 220.000.000 à l'extraordinaire pour protéger la santé de l'enfance et de l'adolescence, pour assurer la prophylaxie des maladies sociales, pour faire l'éducation du peuple en matière d'hygiène et de santé, pour assurer la protection des orphelins, des anormaux, des indigents, pour équiper le pays en distributions d'eau, surveiller les denrées alimentaires, etc.

De bespreking van de begroting van Volksgezondheid en van het Gezin is ook dit jaar zeer zwaar geweest.

En dit ondanks, of veeleer ten gevolge van de geringe middelen die ter beschikking van dit Ministerie worden gesteld: 865.137.000 frank op de gewone begroting, nog geen milliard zelfs op een totale gewone begroting van meer dan 47 milliard, en 220.000.000 frank op de buitengewone begroting, voor de bescherming van de gezondheid van de kinderen en van de jeugd, voor de voorbehoeding tegen de maatschappelijke ziekten, voor de opvoeding van de bevolking in zake hygiëne en gezondheid, voor de bescherming van de wezen, de abnormalen en de behoeftigen, voor de uitrusting van het land in zake waterleidingen, voor het toezicht op de eetwaren, enz...

(1) Composition de la Commission: MM. Harmel, président; Clerckx, Mme De Riemaeker-Legot, MM. Deschepper, Dexters, Eneman, Gilson, Lambotte, Lefèvre (Théodore), Scheere, Van den Daele, Verbist. — Mme Blume-Grégoire, MM. Deltenre, Eekelers, Mme Fontaine-Borguet, MM. Meunier (Marcel), Vanhellemont, Vercauteren, Wostyn, — Mme Grégoire-Cloes, MM. Marteaux, — Muyldermans, — Marchand.

Voir:

4-XXIII: Budget.

184 et 208: Amendements.

(1) Samenstelling van de Commissie: de heren Harmel, voorzitter; Clerckx, Mevr. De Riemaeker-Legot, de heren Deschepper, Dexters, Eneman, Gilson, Lambotte, Lefèvre (Théodore), Scheere, Van den Daele, Verbist. — Mevr. Blume-Grégoire, de heren Deltenre, Eekelers, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Meunier (Marcel), Vanhellemont, Vercauteren, Wostyn, — Mevr. Grégoire-Cloes, de heren Marteaux, — Muyldermans, — Marchand.

Zie:

4-XXIII: Begroting.

184 en 208: Amendementen.

Ces crédits ne sont certes pas les seuls qui sont mis à la disposition des malades et des indigents par les finances de l'Etat, mais l'on ne peut s'empêcher de juger assez sévèrement une politique qui dans le monde entier consacre plus à la préparation de la guerre et de la mort qu'à l'entretien de la vie.

Nous ne protesterions pas contre cet espèce de mépris ou de sous-évaluation des services de santé s'il n'était la preuve que dans l'esprit de beaucoup d'hommes politiques ne s'est pas encore opéré le classement des valeurs au service desquelles il faut mettre les finances publiques.

Nous nous plaignons amèrement du déficit intellectuel et moral de notre pays. Les écoles sont remplies de retardés pédagogiques et mentaux, la délinquance infantile s'est accrue et nous n'avons pas le simple bon sens d'apporter remède aux deux causes fondamentales de ces maux : l'absence de logements sains et de soins de santé éclairés au départ dans la vie.

Nul doute que la modicité des crédits mis au service de causes aussi grandes et aussi importantes crée toujours dès l'abord un certain malaise parmi les membres de la Commission de la Santé. Ceux qui ont compris la gravité du problème se sentent généralement gênés, sinon humiliés, d'avoir à discuter à la face du pays la destination de sommes aussi réduites affectées à des buts aussi graves.

Ce que nous disons plus haut n'est nullement infirmé par le fait que les 320.000.000 accordés par la nouvelle loi sur les finances communales et provinciales au « Fonds commun » sont transférés au budget du Ministère de la « Santé publique et de la Famille » et que les 250.000.000 consacrés au paiement des primes de la loi De Taeye aient passé du budget extraordinaire au budget ordinaire. Cela ne change en rien le montant du budget général, par conséquent pas non plus ce que nous disions sur la répartition de celui-ci. L'augmentation du budget ordinaire se chiffre aussi à 520.000.000.

Nous ne pouvons néanmoins oublier que les 2 milliards 450.000.000 du « Fonds de logement » qui seront mis après le vote de la loi à la disposition du Ministère de la « Santé publique et de la Famille » lui permettront de mener pendant 10 ans une politique d'assainissement du pays en matière de logement, base même d'une vraie et bonne politique de la santé et de la famille.

La discussion du budget de la Santé Publique et de la Famille est aussi rendue difficile parce que son action touche au côté le plus humain donc le plus nuancé de la politique, et parce que la majeure partie de son activité consiste en la distribution de crédits à des œuvres privées, parastatales ou publiques qui ont entrepris telle ou telle croisade en faveur de la santé : Œuvre de l'Enfance, Ligue Nationale Belge contre la Tuberculose, Ligue contre le Cancer, etc...

Zeker, dit zijn niet de enige kredieten die door de Rijksfinanciën worden ter beschikking gesteld voor de zieken en behoeftigen, maar men kan niet nalaten een streng oordeel te vellen over een politiek die over de gehele wereld meer uitgeeft voor de voorbereiding van oorlog en dood dan voor het onderhoud van het leven.

Wij zouden niet opkomen tegen dit soort misprijzen of onderschatting van de gezondheidsdiensten, indien dit niet bewees dat, in de geest van veel politici, de rangschikking van de waarden, in dienst waarvan de openbare financiën moeten worden gesteld, zich nog niet heeft voltrokken.

Wij klagen bitter over het intellectueel en zedelijk tekort van ons land. Onze scholen zijn vol met achterlijken op verstandelijk en opvoedkundig gebied, de jeugdmisdadigheid is toegenomen, en wij hebben nog niet zoveel eenvoudig gezond verstand om de twee voornaamste oorzaken van die kwalen : het gebrek aan gezonde huisvesting en aan verstandige gezondheidszorg op de drempel van het leven, te verhelpen.

Het lijdt geen twijfel dat de geringe kredieten welke ten dienste van zo'n grote en belangrijke taak worden gesteld steeds van in het begin bij de leden van de Commissie voor de Volksgezondheid een gevoel van onbehaaglijkheid verwekt. Zij die de ernst van het vraagstuk hebben begrepen, voelen zich over 't algemeen verlegen de bestemming te bespreken van zo'n beperkte bedragen voor zulke edele doeleinden.

Aan wat wij hierboven zegden, wordt niets afgedaan door het feit dat de 320.000.000 frank, door de nieuwe wet op de gemeentelijke en provinciale financiën aan het « Gemeen Fonds » toegekend, werden overgedragen op de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, en dat de 250.000.000 frank, bestemd voor de uitbetaling van de premieën van de wet De Taeye, van de buitengewone naar de gewone begroting zijn overgegaan. Dat verandert niets aan het bedrag van de algemene begroting, en bijgevolg ook niets aan wat wij gezegd hebben over de verdeling daarvan. De vermeerdering van de gewone begroting beloopt ook 520.000.000 frank.

Wij mogen evenwel niet vergeten dat de 2.450.000.000 frank van het « Fonds voor Huisvesting », die na de aanneming van de wet ter beschikking zullen worden gesteld van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, aan dit laatste zullen toelaten gedurende 10 jaar een politiek te voeren van verbetering van de huisvesting, grondslag zelf van een werkelijke en goede politiek op het gebied van de gezondheid en van het gezin.

De bespreking van de begroting van Volksgezondheid en van het Gezin werd ook bemoeilijkt door het feit dat de werking van dit departement raakt aan de meest menselijke en dus meest genuanceerde kant van de politiek, en dat het grootste gedeelte van zijn bedrijvigheid bestaat in de verdeling van kredieten aan private, parastatale of openbare werken die een of andere kruistocht voor de gezondheid hebben ondernomen : Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, Belgisch Nationaal Werk tot Bestrijding

Ces œuvres diverses fort respectables et dirigées souvent par des hommes de tout premier plan travaillent en vase clos, n'ont pas toujours une vue d'ensemble de la situation sanitaire générale, ne comprennent pas du premier coup ce qui dans leur œuvre, en soi parfaite, devrait être changé pour répondre dans un ensemble harmonieux aux exigences du bien général.

On aurait pu croire par exemple que le fonctionnement de la Sécurité Sociale allait poser devant chacune d'elle des problèmes d'organisation et de financement. Il n'en a rien été. Font-elles double emploi avec une autre œuvre, ou mieux encore deux actions successives n'offrent-elles pas de solution de continuité? Ne devraient-elles pas mettre la répartition de leurs postes de frais de traitement en harmonie avec la répartition d'autres centres sanitaires? C'est possible, mais elles le font rarement spontanément et de bonne grâce.

De la sorte, le rôle de Ministre de la Santé qui a une conception moderne et sociale de la médecine est fort ingrat. Nous avons vu à l'œuvre depuis la libération deux Ministres aux conceptions différentes, mais à qui leur position au sommet de l'échelle donnait une vue d'ensemble, leur commandant d'agir en vue d'une rationalisation des services de santé épars et désordonnés (chaque œuvre peut être très ordonnée et faire partie d'un ensemble très désordonné).

Le partisan déclaré de la liberté subsidiée s'est trouvé devant le même impératif catégorique que l'homme qui voulait apporter à ce désordre la solution d'organisation par le moyen des pouvoirs publics. Pour différentes que fussent les solutions, elles mettaient en opposition les œuvres subsidiées et le Département.

Non seulement les ligues et œuvres subsidiées craignent pour leur existence, mais encore ne veulent-elles rien changer à leur fonctionnement pour s'inclure dans un plan d'ensemble de l'efficacité duquel elles ne sont pas ou parfois ne veulent pas être persuadées.

Qu'un des Ministres, M. Marteau, ait proposé la rationalisation de l'équipement hospitalier par l'intercommunalisation des A. P. ou que son successeur ait demandé les changements indispensables à l'équipement rationnel du pays en « hôpitaux et centres de santé », ce fut le même tollé de la part des œuvres. Passe encore lorsque l'opposition est menée par des autorités médicales indiscutables, dont la seule erreur est peut-être de ne pas voir à quel point l'œuvre grandiose qu'elles ont bâtie peut devenir le centre et le point de départ d'une œuvre plus large encore, mais quel désastre (je parle du point de vue de l'équipement sanitaire) lorsque la discussion est menée par des hommes de bonne volonté, mais dont la compétence en certaines matières est contestable.

van de Tuberculose, Nationale Belgische Bond voor Kankerbestrijding, enz.

Die zeer verschillende en achtenswaardige werken worden dikwijls bestuurd door mensen van eerste rang, die echter elk op hun eigen terrein werken, en niet steeds een overzicht hebben van de algemene gezondheidstoestand. Zij begrijpen niet steeds dadelijk wat in hun op zich zelf uitstekend werk zou moeten worden veranderd om, met een harmonisch geheel, te beantwoorden aan de vereisten van het algemeen welzijn.

Men had, bij voorbeeld, kunnen denken dat de werking van de Maatschappelijke Zekerheid die werken voor problemen van inrichting en financiering zou hebben gesteld. Dit is niet het geval geweest. Zijn zij een overbodige splitting van een ander werk, of beter nog, is er geen onderbreking in twee opeenvolgende werken? Zouden zij de verdeling van hun posten van behandelingskosten niet in overeenstemming moeten brengen met de verdeling van andere gezondheidscentra? Het is mogelijk, maar zij doen het zelden uit eigen beweging en zonder tegenzin.

Op die wijze wordt de taak van Minister van Volksgezondheid, die er een moderne en sociale opvatting van de geneeskunde op nahoudt, een zeer ondankbare taak. Sedert de bevrijding hebben wij twee ministers aan het werk gezien met verschillende opvattingen, maar die door hun positie aan de top een algemeen overzicht hadden dat hen noopte te werken voor de rationalisering van de verspreide en ongeordende gezondheidsdiensten (elk werk op zich zelf kan uitstekend geordend zijn maar deel uitmaken van een ongeordend geheel).

De uitgesproken voorstander van de gesubsidieerde vrijheid bevond zich voor dezelfde categorische imperatief als hij die voor die ordeloosheid een oplossing wilde zoeken in de inrichting door de openbare besturen. Hoe verschillend die oplossingen ook waren, zij hadden ten gevolge dat de gesubsidieerde werken en het departement tegenover elkaar kwamen te staan.

Niet alleen vrezen de gesubsidieerde bonden en werken voor hun bestaan, maar zij willen ook niets veranderen aan hun werking om zich in te schakelen in een algemeen plan, daar zij niet overtuigd zijn of soms niet willen overtuigd worden van de doelmatigheid er van.

Een van de ministers, de heer Marteaux, stelde de rationalisatie voor van de ziekenhuisuitrusting door de intercommunalisatie van de Openbare Onderstanden, zijn opvolger vroeg de onontbeerlijke wijzigingen voor de rationele uitrusting van het land met ziekenhuizen en « Gezondheidscentra » : het lokte vanwege de werken dezelfde kreet van verontwaardiging uit. Het kan er nog door wanneer het verzet geleid wordt door geneeskundige persoonlijkheden met onbetwistbare bevoegdheid, wier enige vergissing er in bestaat niet in te zien hoezeer het grote werk dat zij hebben opgebouwd, het centrum en het uitgangspunt kan worden van een nog ruimer werk, maar welk een ramp (ik ga uit van het standpunt van de gezondheidsuitrusting) wanneer de onderhandelingen worden geleid door mensen van goede wil, maar wier bevoegdheid op sommige gebieden betwistbaar is.

Et nous avons assisté à ce spectacle étrange mais plein d'enseignements, des partisans de la liberté subsidiée brimés dans leur action coordinatrice au nom même de la théorie qu'ils défendent. Les discussions furent si vives qu'elles débordèrent sur la place publique et si j'en donne un écho dans les divers chapitres de ce rapport, ce n'est point par malin plaisir, mais parce qu'il est indispensable de procéder à une mise au point de la liberté subsidiée sinon en théorie, tout au moins en action.

La discussion de l'an dernier et l'exécution du budget nous montrent qu'il ne suffit pas de définir une doctrine et de jeter une lumière que l'on croit éblouissante sur ses différents aspects pour que l'application en soit rendue plus certaine et plus facile.

La passion que la Commission avait mise à fixer les positions des tenants et des opposants notamment en ce qui concernait les articles 16/1 — Œuvre Nationale de l'Enfance —, 16/2 — les Allocations pré et post-natales —, l'article 19/1c — prophylaxie de la tuberculose —, n'a pas fait avancer d'un pas l'exécution du budget de 1948 dont plusieurs postes resteront inemployés.

Cette année la Commission est bien obligée de poser devant le Gouvernement lui-même et devant tous les parlementaires le problème des frontières et du fonctionnement de la liberté subsidiée, mais de façon plus pratique cette fois.

Par exemple, celui-ci : jusqu'où et dans quelle mesure un Ministre quelconque sera-t-il paralysé dans son action, ou devra-t-il se laisser paralyser dans son action par des œuvres subsidiées qui prétendent faire la loi au pays ? Et qu'on n'invoque à ce propos ni la liberté ni la démocratie. La véritable liberté en démocratie ne peut jamais s'exercer au détriment du bien général, et si la notion du Gouvernement en démocratie cesse d'être la notion du service à la nation pour devenir le service d'intérêts particuliers, du coup la notion de démocratie perd tout son sens.

Le fait brutal c'est que le stade du service de santé subsidié et absolument indépendant est dépassé. L'équipement technique moderne est devenu lourd même pour une petite nation comme la nôtre, à plus forte raison pour des œuvres particulières.

Dès lors, elles doivent recourir à l'Etat pour la totalité ou une grande partie de leur budget. Le département chargé de répartir ces subsides voit où le bât blesse ; ce qui dans une œuvre donnée devrait être élagué ou complété pour qu'elle devienne une partie efficace d'un tout bien équilibré. Qu'on discute et que les décisions ne soient pas prises *ex cathedra* — d'accord —, mais qui ne voit le rôle important que le Parlement devrait jouer pour délimiter la part de l'un et des autres. C'est par les inscriptions à son budget seulement et la fixation des règles d'octroi des subsides que le Ministre peut affirmer sa volonté, la faire discuter et se faire couvrir par le Parlement.

En wij hebben dit eigenaardig maar betekenisvol schouwspel bijgewoond, dat de werking tot samenordering van de voorstanders van de gesubsidieerde vrijheid werd tegengewerkt uit naam zelf van de theorie die zij verdedigen. De discussies waren zo onstuimig dat zij in 't publiek werden voortgezet, en indien ik er hier in de verschillende hoofdstukken van dit verslag over spreek dan is dit niet uit leedvermaak, maar omdat het noodzakelijk is een nadere omschrijving te geven van de gesubsidieerde vrijheid, zo niet in theorie, dan toch in de praktijk.

De bespreking en de uitvoering van de begroting van verleden jaar hebben bewezen, dat het niet volstaat een bepaling te geven van een leerstelsel en op zijn verschillende aspecten een licht te werpen dat men voor verblindend houdt, opdat de toepassing er van zekerder en gemakkelijker zou worden.

De hartstocht waarmee de Commissie getracht had de standpunten te bepalen van de voor- en tegenstanders, nl. wat betreft de artikelen 16/1 — Nationaal Werk voor Kinderwelzijn —, 16/2 — Vergoedingen aan toekomstige moeders en aan kraamvrouwen — en 19/1c — Voorbehoeding tegen tuberculose —, heeft de uitvoering van de begroting van 1948, waarvan verschillende posten ongebruikt bleven, geen stap verder gebracht.

Dit jaar is de Commissie wel verplicht, vóór de Regering en vóór al de parlementairen, het vraagstuk te stellen van de perken en van de werking van de gesubsidieerde vrijheid, maar ditmaal op meer praktische wijze.

Bij voorbeeld : tot waar en in hoever zal de werking van een Minister verlamd worden of zal die Minister zijn werking moeten laten verlammen door gesubsidieerde werken die aan het land de wet willen stellen ? En dat men zich, in dit verband, niet beroepe op de vrijheid of op de democratie. In de democratie mag de werkelijke vrijheid nooit ten nadele van het algemeen welzijn uitvallen, en indien in de democratie het begrip « Regering » ophoudt samen te vallen met het begrip van dienstbetoon aan het land, maar integendeel in dienst komt te staan van private belangen, dan verliest het begrip democratie op slag elke betekenis.

Het brutale feit is, dat het stadium van de gesubsidieerde en volledig onafhankelijke gezondheidsdienst voorbijgestreefd is. De moderne technische uitrusting drukt zwaar op een klein land als het onze, en des te meer op private werken.

Zij moeten dan ook voor geheel of voor een groot deel van hun begroting beroep doen op de Staat. Het departement dat belast is met de verdeling van die subsidies, ziet waar de schoen wringt : nl. wat in een bepaald werk zou moeten worden besnoeid of aangevuld opdat het een doelmatig onderdeel zou worden van een evenwichtig geheel. Wij zijn het er mede eens, dat besprekingen worden gevoerd en dat de beslissingen niet *ex cathedra* worden genomen, maar wie ziet niet in welke belangrijke rol het Parlement zou moeten vervullen om de taak van de enen en van de anderen te omschrijven. Alleen door de inschrijvingen op zijn begroting en door de vaststelling van de regelen tot toekenning van de subsidies, kan de Minister zijn wil te kennen geven, die wil aan bespreking onderwerpen en zich door het Parlement doen dekken.

On excusera sans doute la modeste Commission de la Santé Publique de poser ces questions assez graves qui présupposent une révision partielle de la méthode du travail parlementaire et de l'exécutif. A quoi avons-nous abouti en effet pour essayer de mettre d'accord les uns et les autres? La Commission a prié les membres de la majorité de se mettre d'accord sur la politique que le département entendait suivre dans les matières controversées, afin que le vote du budget en signifie aussi l'exécution, et que les arrêtés n'attendent plus dans l'ombre des tiroirs la bonne volonté d'une partie de la majorité qui cependant avait voté le budget; ou encore que des subsides ne soient distribués sans qu'on ait auparavant marqué les conditions à remplir pour leur obtention.

Ce rapport sera donc à la fois le reflet des discussions de la Commission et l'explication de ce que sera la politique du ministère dans la distribution des crédits insérés au budget.

En votant à la fois le budget et le rapport, les membres de la Commission sauront exactement ce qu'ils votent et à quoi ils s'opposent.

Il ne suffit point en effet d'avoir des clartés théoriques sur la politique de la « liberté subsidiée » encore faut-il puisqu'aussi bien on n'y peut momentanément rien changer, trouver des modes d'applications qui mettent tout le monde d'accord.

Par un exemple nous expliquerons ce qui précède.

Un des points du conflit qui a mis aux prises le Ministre de la Santé Publique et l'O. N. E. concerne la paperasserie qu'entraîne l'octroi des subsides et la nécessité de ceux qui la font, alors que leur travail est présumé « volontaire ».

Deux méthodes ont été appliquées à l'Œuvre Nationale de l'Enfance :

- a) la méthode de subside à la prestation,
- b) la méthode de subside suivant le prix du loyer, l'installation, le chauffage, les frais d'entretien, etc., qui demande des travaux d'écriture longs, fastidieux et inutiles.

Le premier mode de subside est plus rationnel, du moment que l'agrégation a prévu des critères suffisants à l'équipement. Pourquoi a-t-on renoncé à cette façon de faire et lui préfère-t-on la seconde méthode qui entraîne une bureaucratie compliquée de bas en haut? Les petites œuvres, dit-on, ne pouvaient pas vivre à ce régime. Est-ce la grande objection de fond? Un remède eût été facilement trouvé pour les œuvres petites et moyennes, jugées indispensables, auxquelles on aurait donné un minimum vital en dehors du subside.

Men zal de bescheiden Commissie voor de Volksgezondheid willen verontschuldigen deze vrij ernstige problemen, die een gedeeltelijke herziening van de parlementaire werkmethode en van de uitvoerende macht vooronderstellen, op te werpen. Tot wat hebben, inderdaad, onze pogingen om de standpunten in overeenstemming te brengen geleid? De Commissie heeft de leden van de meerderheid verzocht zich accoord te stellen over de politiek welke door het departement op de betwiste gebieden zal worden gevolgd, zodat de aanneming van de begroting ook de uitvoering er van ten gevolge zou hebben, en de besluiten niet meer in de lade zouden blijven liggen, wachtend op de goede wil van een gedeelte van de meerderheid die nochtans de begroting had gestemd; of nog, dat subsidies zouden worden verdeeld zonder dat vooraf de voorwaarden welke voor het verkrijgen daarvan dienen vervuld zijn vastgesteld.

Dit verslag zal dan ook tegelijk de weerspiegeling zijn van de besprekingen in de Commissie en de verklaring van wat de politiek van het ministerie zal zijn in zake de verdeling van de op de begroting uitgetrokken kredieten.

Door tegelijk te stemmen én over de begroting én over dit verslag, zullen de leden van de Commissie nauwkeurig weten over wat ze stemmen en tegen wat ze zich verzetten.

Het volstaat inderdaad niet enige theoretische kennis te hebben omtrent de politiek van de « gesubsidieerde vrijheid », men moet, vermits men er voor 't ogenblik niets kan aan veranderen, ook de toepassingsmodaliteiten vinden waarover iedereen het eens is.

Ik zal wat voorafgaat door een voorbeeld toelichten.

Één der punten van het geschil, dat ontstond tussen de Minister van Volksgezondheid en het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, betreft de papierrommel waartoe de toekenning van subsidiën aanleiding geeft, alsmede het werk, dat daaruit voortvloeit en door personeel moet worden verricht, waarvan de prestaties als « vrijwillig » gelden.

Twee stelsels werden toegepast in de schoot van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn.

- a) het stelsel van de prestatiesubsidie;
- b) het stelsel van subsidiëring volgens het bedrag van de huishuur, de inrichting, de verwarming, de kosten voor onderhoud, enz..., dat lang, vervelend en overbodig schrijfwerk vergt.

Het eerste subsidiëringstelsel is rationeler, zodra voor de aanneming van het werk voldoende maatstaven betreffende de uitrusting voorzien werden. Waarom heeft men die handelwijze laten varen en de voorkeur gegeven aan het tweede stelsel, dat een ingewikkelde bureaucratie van laag tot hoog ten gevolge heeft? De kleinere werken konden met zulk stelsel niet leven, beweert men. Is dat het groot bezwaar, wat de grond betreft? Er zou gemakkelijk een oplossing te vinden zijn geweest voor de kleine en middelgrote werken, die onmisbaar geacht werden, en waaraan men een levensminimum buiten de subsidie om zou hebben verleend.

Mais l'objection la plus sérieuse à ce premier système, c'est qu'il permet aux dirigeants malhonnêtes de gonfler leurs effectifs, et que nous assistons souvent à un cortège de « La Juive », dont chaque figurant reçoit, sous des noms différents, la manne étatique, chaque fois qu'il paraît sous des noms différents : une, deux ou trois fois. C'est le dirigeant honnête qui, en ces circonstances, est chaque fois lésé.

La Commission ne veut point prendre parti. Elle indique une des difficultés devant laquelle elle est placée. Il ne lui est pas possible de changer le système suivant lequel fonctionne le département de la Santé et, dès lors, partisans et opposants sont tenus, ne pouvant ni supprimer, ni remplacer la liberté subsidiée, de trouver la meilleure méthode d'application, à la fois non paperassière et facilement contrôlable. Cette méthode devrait répondre à deux genres de critères : des critères d'équipement et des critères de prestation.

Nous souhaitons que le Ministre, en défendant son budget, puisse esquisser les lignes et les possibilités d'une telle politique, en désirant non point qu'elle soit admise comme répondant aux aspirations de tous, mais discutée et mise au point, car elle pourrait servir dans plusieurs départements. La Commission de la Santé serait fort heureuse si cette mise au point par la discussion du budget pouvait frayer la voie, dans l'avenir, à une distribution honnête et loyale des subsides, qui ne dresse pas les œuvres et les hommes les uns contre les autres.

La discussion du Budget de la Santé est aussi difficile. Car ce département aux problèmes si graves est encore en « devenir ». Plus qu'aucun autre, il est à la recherche des frontières de son activité et ce n'est pas sa faute s'il est apparu parfois qu'il voulait empiéter sur des domaines qui n'étaient pas les siens, ou s'il eut à se défendre contre des empiètements injustifiés d'autres départements.

Son activité, d'ailleurs, est en partie fonction des organismes sociaux et médico-sociaux créés pour l'application de la « Sécurité Sociale ». Le moment est venu de séparer l'action du Ministère et celle du F.N.A.M.I. Une distinction toujours plus précise s'impose entre le champ d'action laissé à la prévention et celui du traitement laissé à l'assurance maladie-invalidité.

Après des tâtonnements, on vient de trouver une solution pour la tuberculose. Le Ministère du Travail inscrira à son budget le supplément de la journée d'entretien dans les sanatoria et preventoria, celui de la Santé, n'ayant plus à s'occuper que de la prophylaxie de la tuberculose. Ce qui fut relativement facile dans le domaine de la lutte contre la tuberculose, malgré quelques grincements, n'est pas aussi simple dans le cas d'autres maladies dont le traitement est long et coûteux.

L'an dernier se posait au département le coût des dépla-

Maar het meest gegrond bezwaar tegen dat eerste stelsel is het feit, dat het de oneerlijke leiders toestaat, hun personeelsterkte op te blazen, met het gevolg dat wij dikwijls voor de stoet uit « La Juive » komen te staan, waarin elk figurant het staatsmanna onder verschillende benamingen krijgt, telkens hij onder verschillende namen één-, twee-, driemaal verschijnt. Onder die voorwaarden, wordt telkens de eerlijke leider benadeeld.

De Commissie wil geen partij kiezen. Zij wijst op één der moeilijkheden, waarvoor zij staat. Het is de Commissie onmogelijk, het werkingsstelsel van het Departement van Volksgezondheid te veranderen. Voor- en tegenstanders zijn dan ook verplicht, het beste toepassingsstelsel te vinden, dat zonder papierrommel kan werken en tevens vatbaar zou zijn voor een gemakkelijk toezicht, daar zij de gesubsidieerde vrijheid noch afschaffen, noch vervangen kunnen. Dergelijk stelsel zou naar tweeërlei maatstaven moeten worden ingericht : nl. uitrustings- en prestatie-maatstaven.

Wij wensen, dat de Minister, naar aanleiding van de verantwoording van zijn begroting, het raam en de mogelijkheden van dergelijke politiek zou kunnen schetsen, en wij verlangen niet, dat deze/aangenomen zou worden als de vervulling van aller wensen, maar veeleer, dat zij besproken en juist omschreven zou worden, want zij zou voor verschillende departementen kunnen dienen. De Commissie voor de Volksgezondheid zou zeer tevreden zijn, ingeval bedoelde rechtzetting, langs de bespreking van de begroting om, in de toekomst een weg mocht banen naar een eerlijke en loyale subsidiënverdeling, die de werken en de mensen tegen elkaar niet zou opjagen.

De behandeling van de begroting van Volksgezondheid is ook moeilijk, want bedoeld departement, waarvan de vraagstukken zo belangrijk zijn, is nog « in wording ». Meer dan een ander is het op zoek naar zijn bevoegdheidsgrenzen en het is zijn schuld niet, dat het soms scheen te willen ingrijpen op gebieden die het niet toebehoorden, noch dat het zich moest verdedigen tegen ongerechtvaardigde inbreuk op zijn bevoegdheden door andere departementen.

Zijn bevoegdheid hangt trouwens gedeeltelijk af van de maatschappelijke en medisch-sociale instellingen van de « Maatschappelijke Zekerheid ». Het ogenblik is thans gekomen om de bevoegdheid van het Ministerie en die van het R. V. Z. I. en elkaar te scheiden. Een steeds nauwkeuriger onderscheid dringt zich op tussen het gebied van de voorbehoedende geneeskunde en dit van de behandeling, dat eigen is aan de Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit.

Na enkele proefnemingen werd onlangs een oplossing voor de tuberculose gevonden. Het Ministerie van Arbeid zal in zijn begroting het bijkomend dagelijks onderhoudsgeld in de sanatoria en preventoria opnemen, terwijl de Begroting van Volksgezondheid zich slechts met de prophylaxe van de tuberculose zal bezighouden. Wat, ondanks enkele haperingen, betrekkelijk gemakkelijk was geweest op het gebied van de bestrijding van de tuberculose, is niet zo eenvoudig wanneer het over andere ziekten gaat, waarvan de behandeling langdurig en kostelijk is.

Verleden jaar stond het Departement voor de vraag van

cements nécessités par les interventions contre la « maladie bleue ». Habilement, il intervint par personne interposée, la Croix Rouge, payant après enquête les frais de déplacement. Les opérations se faisant désormais dans notre pays, les frais seront bientôt normaux et on trouvera plus loin, dans l'exposé des articles, la solution proposée par la Commission.

Mais il reste toujours les frais de traitement de la poliomyélite. Peut-on considérer que les frais considérables qu'entraîne cette maladie puissent être laissés à charge de l'Assurance ou ne faut-il pas, au contraire, trouver une autre formule pour cette nouvelle maladie sociale ?

L'annexe au budget suggère que l'intervention du Fonds Commun soit étendue « aux frais de traitement et d'hospitalisation entraînés par certaines maladies rares mais particulièrement coûteuses, telles que la poliomyélite ». Mais le « Fonds Commun » ne va-t-il pas se retourner ensuite vers les « organismes d'assurance invalidité pour les assurés sociaux », vers la famille des intéressés quand il est établi qu'ils peuvent subvenir eux-mêmes aux frais d'entretien ?

Que va répondre en ce cas la F. N. A. M. I. ?

Que répondra celle-ci lorsque, ne nous bornant point à sauver les malades de la mort, nous commencerons à organiser sérieusement la réadaptation des invalides de la paix et de la guerre, et de tous ceux qui souffrent des séquelles laissées par les maladies comme celles dont nous parlons.

Dans ce domaine, nous ne sommes pas bien avancés et nous nous trouvons fort loin derrière des pays comme la Suède, l'Angleterre et la Tchéco-Slovaquie. C'est peut-être le moment de prier les Universités, aidées par le Département de l'Instruction Publique, de créer auprès de leur école de médecine un « laboratoire du travail » afin que les médecins soient initiés aux problèmes physiologiques que pose le travail normal et ses techniques aussi bien qu'aux problèmes qui se posent pour tous les accidentés.

Dès que le projet de loi sur la réadaptation des invalides et mutilés sera voté par les Chambres, il faudra prévoir une spécialisation de centres chirurgicaux orthopédiques. Sait-on qu'il y a dans notre pays 33.000 invalides et estropiés, et que les accidents du travail nous en amènent 6.000 chaque année à un degré plus ou moins profond.

Si l'on peut, en ce cas, considérer le traitement comme dépendant de l'assurance accident, n'est-il pas tout indiqué que la F.N.A.M.I. soit déchargée du travail long et coûteux de la réadaptation que ses finances ne pourraient supporter.

Le Ministère, au contraire, en effectuant cette dépense et ce travail, rendrait au pays un immense service en diminuant, certes, les pensions invalidités, mais plus encore en lui rendant des citoyens heureux de vivre et de pouvoir, en être indépendants, gagner leur pain.

de kosten der verplaatsingen, waartoe de tussenkomst tegen gevallen van « blauwziekte » aanleiding gaf. Het greep behendig in door tussenpersoon om, daar het Rood Kruis na onderzoek de reiskosten betaalt. De operaties worden voortaan in ons land verricht, aldus zullen de kosten weldra normaal zijn en verder in deze uiteenzetting zal men de door de Commissie voorgestelde oplossing vinden.

Maar de kosten voor behandeling van de kinderverlamming blijven nog voortbestaan. Kunnen de aanzienlijke kosten, waartoe bedoelde ziekte aanleiding geeft, door de Verzekering overgenomen worden, of moet men niet veeleer een andere formule vinden voor deze maatschappelijke ziekte,

In de bijlage tot de begroting wordt voorgesteld de tussenkomst van het Gemeen Fonds uit te breiden « tot de onkosten voor behandeling en hospitalisatie van zekere zeldzame maar bijzonder kostelijke ziekten, zoals de kinderverlamming ». Maar zal het « Gemeen Fonds » zich niet naderhand keren tegen de « instellingen voor verzekering tegen invaliditeit voor de sociaal verzekerden », tegen de familiën van belanghebbenden, wanneer vaststaat, dat zij zelf in de onderhoudskosten kunnen voorzien ?

Wat zal in zulk geval het R. V. Z. I. antwoorden ?

Wat zal het antwoorden, wanneer wij er ons niet alleen toe zullen beperken, de zieken uit de greep van de dood te redden, maar ook wanneer wij zullen beginnen, ernstig de wederaanpassing in te richten, van de vredes- en oorlogsinvaliden, en van al degenen, die aan de gevolgen lijden van de ziekten zoals deze die wij bedoelen.

Op dit gebied zijn wij nog niet ver gevorderd en wij staan zeer ver achter landen zoals Zweden, Groot-Brittannië en Tsjechoslowakije. Het ogenblik is misschien gekomen om de Universiteiten te verzoeken, met behulp van het Departement van Openbaar Onderwijs, in hun school voor geneeskunde haar « arbeidslaboratorium » in te richten, ten einde de geneesheren vertrouwd te maken met de physiologische problemen die het normale werk en de techniek er van doen oprijzen, alsmede met de problemen die zich voor alle slachtoffers van ongevallen voordoen.

Zodra het wetsontwerp betreffende de wederaanpassing van de invaliden en verminkten door de Kamers goedgekeurd is, zal een specialisatie van heelkundige orthopaedische centra moeten worden voorzien. Weet men, dat er in ons land 33.000 invaliden en gebrekkigen zijn, en dat dit aantal om wille van de arbeidsongevallen elk jaar met 6.000 min of meer erge gevallen toeneemt ?

Zo men alsdan oordelen kan, dat de behandeling alleen tot de bevoegdheid van de verzekering tegen de ongevallen behoort, stelt zich de vraag of het dan ook niet geboden is, dat het R. V. Z. I. zou ontlast worden van de lange en kostelijke taak van de wederaanpassing, daar het financieel niet in staat is de last er van te dragen.

Indien het Ministerie deze uitgaven en dit werk wilde verrichten, zou het integendeel aan het land een onmetelijke dienst bewijzen, omdat het ongetwijfeld het aantal invaliditeitspensioenen zou verlagen, maar in een nog hogere mate, omdat het aan het land levensgelukkige bur-

Si le rapporteur s'est permis d'aborder ces différents sujets, c'est pour montrer mieux, que longtemps encore, la discussion du budget de la Santé et de la Famille devra être longue et minutieuse.

Cette fois, tout au moins, nous aurons fait le point en quelques matières: Œuvre Nationale de l'Enfance, lutte contre la tuberculose, tutelle sanitaire des écoliers, Centres de Santé, surveillance des denrées alimentaires. Si nous terminons l'année 1949 après avoir voté les projets de loi, si le Ministre a pu prendre les arrêtés y afférents, si les indications données par les Chambres permettent une distribution juste des subsides, le département de la Santé Publique aura bien mérité du pays.

CHAPITRE PREMIER.

Des remarques sont faites au chapitre premier, tout d'abord sur la part attribuée dans le budget aux frais d'administration. De 1948 à 1949, en effet, le montant des dépenses a passé de 86.594.295 à 116.234.000 francs. Nous tenons à faire remarquer cependant que dans le budget général les frais d'administration se montent à 39,2, tandis qu'au Département de la Santé Publique et de la Famille ils ne dépassent pas une proportion d'environ 14 % du total des dépenses.

Toutes les remarques faites à ce sujet par un membre de la Commission ont reçu les réponses suivantes que nous devons intégrer dans le rapport, car elles ont conduit le Ministre à proposer plusieurs amendements.

I. — Les différents Départements ne sont pas responsables de la forme sous laquelle est présenté le budget et spécialement les tableaux annexes. Cependant, le vœu formulé par le commissaire est transmis au Ministre des Finances, en lui suggérant que, dans le projet de budget de 1950, soient indiqués à la fois les crédits proposés en 1949 et les crédits effectivement votés, éventuellement amendés par le premier feuillet d'ajustement budgétaire.

II. — D'après les données du projet de budget pour 1949, les dépenses d'administration du Département (Chapitre I) s'élèvent à 128 millions environ, soit 15 % de l'ensemble. Les autres chapitres du budget comportent également des dépenses d'administration mais dans une proportion assez faible et qu'il serait d'ailleurs fort difficile de calculer séparément (sauf cependant en ce qui concerne l'O. N. E. pour laquelle ces dépenses se montent à 19 millions).

Je vous serais obligé de me faire savoir sur quelle base vous avez vous-même cité les proportions de 55 et 70 % et ce que vous estimez devoir faire rentrer dans les dépenses d'administration.

gers zou teruggeven, die zich er over zouden verheugen, dat zij als zelfstandige wezens in staat zijn hun brood te verdienen.

De verslaggever is zo vrij geweest, deze verschillende onderwerpen aan te raken om beter aan te tonen, dat de behandeling van de begroting van Volksgezondheid en van het Gezin nog voor een lange tijd lang en omstandig zal moeten zijn.

Ditmaal zullen wij ten minste weten, waar wij er aan toe zijn in enkele opzichten: Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, bestrijding van de tuberculose, gezondheidscentra, toezicht op de voedingswaren. Indien wij het einde van 1949 bereiken, na de wetsontwerpen gestemd te hebben, indien de Minister er mede verband houdende besluiten heeft kunnen nemen, indien de door de Kamers verstrekte aanduidingen een billijke subsidiëverdeling mogelijk maken, dan zal het Departement van Volksgezondheid zich verdienstelijk hebben gemaakt jegens het land.

HOOFDSTUK I.

Op Hoofdstuk I werden opmerkingen gemaakt, in de eerste plaats op het aandeel dat in de begroting aan de bestuurskosten werd verleend. Inderdaad, van 1948 tot 1949 steeg het bedrag der uitgaven van 86.594.295 frank tot 116.234.000 frank. Wij houden er echter van op te merken dat de bestuurskosten in de algemene begroting 39,2 t. h. belopen, terwijl zij in het departement van Volksgezondheid en van het Gezin niet meer dan ongeveer 14 t. h. van het totaal der uitgaven uitmaken.

Op al de opmerkingen die door een lid van de Commissie dienaangaande werden gemaakt werden volgende antwoorden verstrekt, die wij in het verslag moeten opnemen, want zij hebben de Minister er toe aangezet verscheidene amendementen voor te stellen.

I. — De verschillende departementen zijn niet verantwoordelijk voor de vorm waarin de begroting en bijzonder de bijgevoegde tabellen worden voorgesteld. Nochtans wordt de door de Commissie uitgesproken wens overgemaakt aan de Minister van Financiën en werd hem voorgesteld dat in het ontwerp van begroting voor 1950 de in 1949 voorgestelde kredieten en tevens de werkelijk goedgekeurde kredieten, eventueel gewijzigd door de eerste budgetaire aanpassingslijst, zouden worden aangegeven.

II. — Volgens de gegevens van het begrotingsontwerp voor 1949, bedragen de bestuursuitgaven van het departement (Hoofdstuk I) ongeveer 128 miljoen, zegge 15 t. h. van het geheel. De andere hoofdstukken van de begroting omvatten eveneens bestuursuitgaven, doch in een vrij geringe verhouding, die overigens zeer moeilijk afzonderlijk te berekenen valt (behalve echter wat het N. W. K. betreft, voor hetwelk die uitgaven 19 miljoen bedragen).

Ik zou U dankbaar zijn mij te laten weten op welke grondslag uzelf de verhoudingen van 55 en 70 t. h. hebt aangehaald en wat uws inziens tot de bestuursuitgaven dient te behoren.

III. — Mon Département n'est pas responsable de la présentation des tableaux.

En ce qui concerne les agents, vous trouverez, ci-joint, un tableau résumé que j'ai fait dresser par mon Administration.

Le chiffre indiqué à l'exposé général du budget comprend, outre les agents de l'Etat proprement dits, le personnel des établissements pour malades mentaux, lequel n'est pas rémunéré dans le cadre des dépenses d'administration. La rémunération de ce personnel entre dans le calcul de la journée d'entretien de ces établissements, journée d'entretien qui est supportée par l'Etat à concurrence de trois huitièmes (art. 22-5) du budget ordinaire).

Le Département ne recrute en principe que dans les limites des besoins indispensables. Toutefois, dans la plupart des services et en particulier dans les services d'inspection, le cadre prévu en 1946 (et non encore entièrement recruté) est à peine suffisant et il n'est pas possible de renoncer à recruter les agents qui y sont prévus.

En ce qui concerne la croissance des dépenses de personnel de 1948 à 1949, je puis vous donner les détails suivants :

A. Les modifications de barèmes interviennent dans l'augmentation pour 10.907.000 francs. Les prévisions budgétaires pour 1948 avaient été établies sur la base des barèmes fixés pour les groupes I et II par l'arrêté du Régent du 27 février 1947 et pour les groupes III à X par l'arrêté du Régent du 20 juin 1946.

Les barèmes utilisés pour les prévisions de 1949 sont les mêmes pour les groupes I et II, et VIII à X; pour les groupes III à VII, ils ont été modifiés par les arrêtés des 23 août 1947 et 9 février 1948.

B. Les extensions de cadre interviennent au total pour 4.760.000 francs, se répartissant comme suit, en chiffres ronds :

3.600.000 francs pour les extensions décrites dans le programme justificatif de 1949. Celles-ci concernent exclusivement le Service de Santé administratif, lequel connaît une extension très grande par le fait que divers départements ministériels s'adressent de plus en plus à lui pour demander qu'il exerce la tutelle sanitaire des diverses catégories d'agents de l'Etat et même d'autres personnes telles que chauffeurs de camion (à la demande du Ministère des Communications) et instituteurs communaux (à la demande du Ministère de l'Instruction Publique).

600.000 francs pour le personnel du service des Etablissements pour Malades Mentaux (à l'exclusion du personnel employé dans les établissements eux-mêmes). Ce service a été transféré dans le courant de 1948 au Département de la Justice à mon Département.

470.000 francs pour des extensions de cadre nécessitées par les besoins du service et accordées par le Ministre du

III.— Mijn departement is niet verantwoordelijk voor de voorstelling van de begroting.

Wat het personeel betreft, vindt U hierbij een kortbondige tabel die ik door mijn Bestuur heb laten opmaken.

Het cijfer dat in de algemene toelichting op de begroting wordt vermeld omvat, buiten het eigenlijk Rijkspersoneel het personeel van de gestichten voor geesteszieken, dat niet bezoldigd wordt in het kader der bestuursuitgaven. De bezoldiging van dat personeel maakt deel uit van de berekening van het dagelijks onderhoudstarief van die inrichtingen, onderhoudstarief dat door de Staat tot beloop van de drie achtsten wordt gedragen (art. 22 — 5 der gewone begroting).

Het departement werft principieel slechts aan binnen de grenzen van volstrekt noodzakelijke behoeften. In de meeste diensten en in het bijzonder in de inspectiediensten, is het in 1946 voorziene (en nog niet volledig aangeworven) kader echter nauwelijks voldoende en het is onmogelijk af te zien van de aanwerving van het personeel dat daarin wordt voorzien.

Wat de stijging van de personeelsuitgaven van 1948 tot 1949 betreft, kan ik U volgende bijzonderheden verstrekken :

A. De wijzigingen in de weddeschalen komen in de verhoging tussen voor 10.907.000 frank. De begrotingsramingen voor 1948 werden vastgesteld op grond van de weddeschalen die voor groepen I en II werden vastgesteld door het besluit van de Regent van 27 Februari 1947 en voor groepen III tot X door het besluit van de Regent van 20 Juni 1946.

De weddeschalen die voor de ramingen van 1949 werden aangewend zijn dezelfde voor groepen I en II en VIII tot X; voor groepen III tot VII werden zij gewijzigd door de besluiten van 23 Augustus 1947 en 9 Februari 1948.

B. De uitbreidingen van het kader komen in totaal neer op 4.760.000 frank, onderverdeeld als volgt, in ronde cijfers :

3.600.000 frank voor de uitbreidingen beschreven in het verantwoordingsprogramma voor 1949. Deze slaan uitsluitend op de Administratieve Gezondheidsdienst, die een zeer grote uitbreiding neemt wegens het feit dat verscheidene ministeriële departementen zich meer en meer tot hem wenden om hem te verzoeken de sanitaire voorgedij der verschillende categorieën van het Rijkspersoneel uit te oefenen, en zelfs deze van andere personen zoals vrachtautobestuurders (op verzoek van het Ministerie van Verkeerswezen) en gemeentelijke onderwijzers (op verzoek van het Ministerie van Openbaar Onderwijs);

600.000 frank voor het personeel van de Dienst der Gestichten voor Geesteszieken (buiten het personeel dat in de gestichten zelf wordt tewerkgesteld). Die dienst werd in de loop van 1948 van het Ministerie van Justitie naar mijn Departement overgebracht;

470.000 frank voor de kaderuitbreidingen vereist wegens de behoeften van de dienst en door de Minister van

Budget entre l'établissement du projet de budget de 1948 et celui du projet de budget de 1949.

IV. — En ce qui concerne le poste 5-1, l'augmentation porte surtout sur le fonctionnement des commissions et jurys ressortissant au département.

Ce crédit passe de 1.065.000 à 1.465.000 francs, soit une augmentation de 400.000 francs.

Celle-ci se justifie :

— par l'augmentation probable de l'activité :

- des commissions médicales provinciales;
- du Conseil Supérieur d'Hygiène (hôpitaux — alimentation);
- du Conseil Supérieur du Nursing;
- des jurys d'examens pour infirmières, gardes-malades, kinésistes, etc.;
- du Conseil Supérieur de l'Habitation et du Logement;

— par la reprise probable de l'activité de diverses commissions relevant de l'Administration de l'Hygiène et qui étaient restées en veilleuse après l'occupation :

- des commissions d'étude du cancer et de l'alcoolisme;
- du Conseil Supérieur de l'Assistance et du Service Social;
- du Conseil Supérieur de l'Education Physique, des Sports et des Œuvres de Plein Air;
- des jurys chargés des épreuves en vue de l'obtention du brevet d'aptitude physique;

— par le fait que les comités d'inspection et de surveillance des asiles d'aliénés relèvent désormais de mon département.

En ce qui concerne le poste 5 — 2), la comparaison entre les programmes justificatifs de 1948 et 1949 vous éclairera sur la nature exacte des interventions.

Vous constaterez que la partie la plus importante de celles-ci est due à l'extension du Service de Santé Administratif (voir plus haut).

Le poste sera réduit de 220.000 francs environ en diminuant le crédit qui avait été prévu pour les chargés de mission au titre du Nursing.

V. — En ce qui concerne l'article 10, il est de fait que les services d'inspection de mon département ont, depuis deux ans, vu s'accroître leur activité (surtout l'Inspection de l'Assistance Publique et celle des Denrées Alimentaires); certains services se sont vu imposer des devoirs nouveaux (Inspection des Hôpitaux et des Dispensaires de soins). Ces services d'inspection constituent une partie im-

Begroting toegestaan tussen het opmaken van de begroting voor 1948 en dat van de begroting voor 1949.

IV. — Wat post 5-1 betreft, slaat de verhoging vooral op de werking van de commissiën en jury's die van het departement afhangen.

Dat krediet wordt van 1.065.000 op 1.465.000 frank gebracht, hetzij een verhoging van 400.000 frank.

Deze wordt gewettigd :

— door de vermoedelijke uitbreiding der bedrijvigheid :

- van de provinciale geneeskundige commissiën;
- van de Hoge Gezondheidsraad (hospitaalen — voeding);
- van de Hoge Raad voor het Verplegingswezen;
- van de examencommissies voor ziekenverpleegsters, ziekenoppassters, kinesisten, enz.);
- van de Hoge Raad voor Volkshuisvesting en Volkswoningen;

— door de vermoedelijke hervatting van de bedrijvigheid der verschillende commissiën die van het Bestuur van de Volksgezondheid afhangen en waarvan de bedrijvigheid na de bezetting zeer beperkt gebleven was :

- de Kankercommissie en de Commissie tot bestrijding van het alcoholisme;
- de Hoge Raad van de Onderstand en de Sociale Dienst;
- de Hoge Raad voor Lichamelijke Opvoeding, Sport en Openluchtwerken;
- de examencommissies belast met de wedstrijden tot het bekomen van het brevet van lichamelijke geschiktheid;

— door het feit dat de comité's voor inspectie van en toezicht op de krankzinnigengestichten voortaan van zijn departement afhangen.

Wat post 5-2 betreft, zal de vergelijking tussen de verantwoordingsprogramma's voor 1948 en 1949 U inlichten nopens de juiste aard van die tussenkomsten.

U zult vaststellen dat het grootste deel er van te wijten is aan de uitbreiding van de Administratieve Gezondheidsdienst (zie hoger).

Die post zal met 220.000 frank worden verminderd door het krediet te verlagen dat voorzien was voor de opdracht-houders van het Verplegingswezen.

V. — Wat artikel 10 betreft, is het een feit dat de bedrijvigheid van de inspectiediensten van mijn departement sedert twee jaar is toegenomen (vooral de inspectie van de Openbare Onderstand en deze van de Eetwaren); aan sommige diensten werden nieuwe opdrachten toevertrouwd (Inspectie van de Ziekenhuizen en Dispensaria). Die inspectiediensten maken een aanzienlijk deel uit

portante de l'activité de mon département et justifient donc des frais de déplacement assez considérables.

En ce qui concerne plus particulièrement les fonctionnaires usant de leur voiture personnelle, le département s'attache d'une façon toute spéciale à ce problème afin de dépister les abus qui auraient pu se produire.

van de bedrijvigheid van mijn departement en wettigen derhalve vrij aanzienlijke reiskosten.

Wat meer in het bijzonder de ambtenaren betreft die hun eigen wagen gebruiken, houdt het departement zich op zeer bijzondere wijze met het vraagstuk bezig, ten einde de misbruiken op te sporen die zich zouden kunnen voordoen.

Cadre permanent. — Vast kader.

	CADRE — KADER		EFFECTIF — PERSONEELSLEDEN					
	Administra- tion centrale — Hoofd- bestuur	Services extérieurs — Buiten- diensten	Agents définitifs temporaires		Totaux — Totalen	Agents définitifs temporaires		Totaux — Totalen
			Vast aangestelde —	Tijdelijke personnelsleden —		Vast aangestelde —	Tijdelijke personnelsleden —	
1-1-47...	451	390	140	281	421	122	96	218
1-1-48...	451	404	148	279	427	142	101	243
1-4-48 (Tableau annexe au budget) (Tabel bij de begroting).	460	390	147	283	430	146 (1)	113	259
1-1-49 (prévision) (raming).	461	395	149	294	443	145	116	261
31-12-49 (prévision) (raming).	461	395			461			388

Cadre temporaire. — Tijdelijk kader.

1-1-47...	220	88		95		65
1-1-48...	114	87		93		57
1-4-48 (Tableau annexe au budget) (Tabel bij de begroting).	111	89	2	89		62
1-1-49 (prévision) (raming).	129	87		79		66

(1) Une erreur s'est glissée dans le tableau de la page 44 aux Services Extérieurs. Il faut lire le chiffre de 48 Inspecteurs principaux et non de 78.

(1) Er is een vergissing geslopen in de tabel, blz. 44 (Buitendiensten). Lees 48 e.a. inspecteurs en niet 78.

A l'article 5-2 a). — Le Ministre précise que les 270.000 francs sont consacrés à la rémunération de 30 inspecteurs part-time choisis parmi les membres du personnel enseignant diplômés pour l'éducation physique et qui acceptent de consacrer quelques heures chaque jour à l'inspection des groupes d'éducation physique.

A ce propos, un membre de la Commission demande quels diplômes sont reconnus pour cet emploi? Il semble que des professeurs munis du diplôme de l'Université de Louvain ne sont pas acceptés pour cet emploi auquel ils sont cependant préparés. La Commission émet le vœu que ces professeurs qui sortent d'un établissement bien équipé, ayant le programme légal, soient agréés par le département.

A l'article 5-2 b) du chapitre premier, le Ministre a pro-

Artikel 5-2a. — De Minister verklaart, dat de 270.000 frank besteed worden aan de bezoldiging van 30 part-time inspecteurs, gekozen onder de voor de lichamelijke opvoeding gediplomeerde leden van het onderwijzend personeel, die aanvaarden elke dag enkele uren te besteden aan de inspectie van de groeperingen voor lichamelijke opvoeding.

In dit verband, vraagt een lid van de Commissie welke diploma's vereist worden om die betrekking te bekleden. Het schijnt, dat leraars die houder zijn van het diploma van de Leuvense Universiteit voor die betrekking niet aangenomen worden, waartoe zij evenwel voorbereid zijn. Uw Commissie geeft de wens te kennen, dat die professoren uit een goed uitgeruste inrichting zouden komen met het wettelijk program door het departement zouden erkend worden.

Bij artikel 5-2b van Hoofdstuk I, stelde de Minister een

posé une diminution de 220.000 francs au poste de l'Inspection du Service de Nursing.

Après les réformes déjà faites dans les services du Nursing et comme il s'agit simplement d'une inspection des cours de perfectionnement, le Ministre estime que la diminution du crédit se justifie. La Commission l'accepte.

Le crédit inscrit à l'article 5-2 du chapitre premier est ramené de 270.000 à 50.000 francs.

Des questions ayant été posées au sujet de la qualification des puéricultrices, le Ministre indique qu'un arrêté précisant la nature des études et les conditions d'obtention des diplômes est en préparation.

A l'examen de la rémunération du personnel des services permanents, un membre de la Commission fit remarquer que la loi de 1932 sur le régime linguistique n'était pas appliqué puisqu'il y avait dans le personnel des services centraux : 52 français et 33 flamands seulement. Ce membre avait proposé d'augmenter les postes 1 et 2 du titre 3 du chapitre premier, si cette augmentation paraissait nécessaire pour l'application de la loi. Il fut promis que des recherches seraient faites afin de voir dans quelle mesure la loi linguistique était appliquée et que, dans l'avenir on veillerait, lors du recrutement, à équilibrer le nombre des fonctionnaires d'expression française par un nombre égal de fonctionnaires d'expression flamande. On fit toutefois remarquer à l'honorable membre que dans un ministère où la valeur technique et l'expérience pèsent souvent dans le choix d'un fonctionnaire, la règle linguistique ne pouvait jouer automatiquement d'une part et que, d'autre part, les crédits prévus au budget permettaient, sans augmentation de budget, de nommer les 12 fonctionnaires nécessaires à l'équilibre linguistique. Dans les grades supérieurs, l'équilibre flamand existe, puisque les directeurs généraux sont Flamands.

Afin de donner au membre qui a posé la question toute tranquillité, le Ministre introduit à l'article 3 l'amendement suivant :

Art. 3. — Rémunérations du personnel des services permanents.

1. — Agents définitifs.

Il y a lieu de compléter le libellé du littéra par l'ajoute : « (y compris les dépenses afférentes aux nominations et promotions, notamment celles faites pour assurer l'équilibre des rôles linguistiques) ».

A propos du titre 6 du chapitre 1er 420.000 francs pour les allocations et dépenses du service social en faveur du personnel, la Commission émet le vœu que le Gouvernement prévoie un service social unique pour tous les fonctionnaires des différents ministères. Les services sociaux et leur importance varient suivant les Départements, de telle sorte que des injustices profondes sont créées entre fonctionnaires d'un même Gouvernement, appartenant

vermindering voor van 220.000 frank op de post : Inspectie van de Dienst voor het Verplegingswezen.

Na de hervormingen die reeds in de diensten van het Verplegingswezen werden ingevoerd, en daar het eenvoudig gaat over een inspectie van de volmakingscursussen, is de Minister van mening dat de kredietvermindering gewettigd is. De Commissie stemde daarmee in.

Het krediet ingeschreven onder artikel 5-2 van Hoofdstuk I wordt van 270.000 tot 50.000 frank verminderd.

Op vragen die werden gesteld betreffende de qualificatie van de specialisten voor kinderzorg, antwoordde de Minister dat een besluit wordt voorbereid waarin de aard der studiën en de voorwaarden tot het behalen der diploma's nader worden bepaald.

Bij de bespreking van de bezoldiging van het personeel der vaste diensten, merkte een lid van de Commissie op dat de wet van 1932 op het taalgebruik niet wordt toegepast, vermits er onder het personeel der centrale diensten 52 Franstaligen en slechts 33 Nederlandstaligen zijn. Hetzelfde lid had voorgesteld posten 1 en 2 van titel 3 van Hoofdstuk I te verhogen, indien die verhoging nodig bleek voor de toepassing van de wet. Er werd beloofd dat men zou nagaan in welke mate de taalwet wordt toegepast en dat men er in de toekomst zou voor waken, bij de aanwerving, een gelijk aantal Nederlandstalige ambtenaren naast het aantal Franstalige ambtenaren te stellen. Men maakte het achtbare lid echter attent op het feit dat de taalwet, in een ministerie waar de technische waarde en de ondervinding dikwijls van gewicht zijn bij het kiezen van een ambtenaar, niet automatisch kan werken en dat, anderzijds, de in de begroting voorziene kredieten toelaten, zonder vermeerdering van de begroting, de twaalf ambtenaren te benoemen die voor het taalevenwicht vereist zijn. In de hogere graden, bestaat het Vlaams evenwicht, vermits de vier directeurs-generaal Vlamingen zijn.

Ten einde het lid dat deze vraag had gesteld volledig gerust te stellen, stelt de Minister op artikel 3 volgend amendement voor :

Art. 3. — Bezoldiging van het personeel der vaste diensten.

1. — Vastaangestelde personeelsleden.

De tekst van de littera aanvullen als volgt : « (met inbegrip van de uitgaven betreffende de benoemingen en bevorderingen, o. m. deze die worden gedaan om het evenwicht tussen de taalrollen te verzekeren) ».

In verband met titel 6 van Hoofdstuk I (420.000 frank voor de toelagen en uitgaven voor maatschappelijk dienstbetoon ten bate van het personeel), spreekt de Commissie de wens uit dat de Regering één enkele sociale dienst zou voorzien voor alle ambtenaren der verschillende ministeries. De sociale diensten en het belang er van verschillen volgens de departementen, zodat grote onrechtvaardigheden tot stand komen tussen ambtenaren van éézelfde

à des départements différents d'une part, et entre les fonctionnaires et les assujettis sociaux d'autre part.

Une partie de l'injustice pourrait être liquidée par un service unique. Ce service devrait prévoir à notre avis l'affiliation de tous les fonctionnaires à une mutualité choisie par eux, affiliation qu'ils paieraient avec l'administration suivant un pourcentage à déterminer. L'administration intervenant par la suite pour établir l'égalité entre les indemnités servies par la mutualité libre et celles que le fonctionnaire pourrait obtenir à la Sécurité Sociale s'il n'en était pas exclu par sa profession.

A l'intitulé 4 du titre 5, le chapitre 1er porte une dépense de 18.000 francs pour le contrôle des denrées alimentaires. Plusieurs membres se sont étonnés de la modicité de ce chiffre quand on songe à l'étendue du mal et aux moyens inadéquats dont on a toujours disposé pour le combattre.

Ces sommes modiques sont prévues seulement pour les régions dépourvues de laboratoires et pour lesquelles on en établit un dans la maison des inspecteurs et ce montant n'est pas du tout ce que le département consacre à ce travail.

Le département a perfectionné les instruments dont il dispose pour la répression de la fraude.

a) Il a déposé au Sénat un projet de loi renouvelant la conception du contrôle des denrées alimentaires. Nous ne pouvons que souhaiter la mise en discussion rapide par la haute assemblée, le rapport étant déjà fait.

b) Un projet sur les abattoirs publics et privés est à l'étude à la Chambre.

c) Un arrêté sur le contrôle du lait est au Conseil d'Etat.

Hélas ! une fois de plus joue contre celui-ci la question des frontières administratives. Le département intéressé, celui de l'agriculture, ne prétend-il pas être seul responsable de la mort de tous les enfants que tue le lait non contrôlé ou mal contrôlé.

En ce cas, la Commission de la Santé ne peut qu'appuyer le Ministre et le prier d'exiger que le contrôle du lait n'échappe pas au ministère qui a dans ses attributions le contrôle des denrées alimentaires.

La vie de nos enfants doit passer avant les questions de susceptibilité de certains fonctionnaires qui ne devraient pas se défendre s'ils avaient fait prendre à temps les mesures nécessaires.

L'arrêté soumis à l'heure actuelle au Conseil d'Etat comprend : a) toutes les définitions des différents laits ; b) les exigences quant aux récipients et aux indications qu'ils doivent porter ; c) les différentes sortes de lait contenues dans les récipients doivent correspondre aux critères physiques, chimiques ou bactériologiques déter-

Régierung die tot verschillende departementen behoren en, anderzijds, tussen de ambtenaren en zij die onderworpen zijn aan de maatschappelijke zekerheid.

Een deel van die onrechtvaardigheid zou uit de weg kunne geruimd worden door het oprichten van een enkele dienst. Onzes inziens, zou die dienst de aansluiting van alle ambtenaren bij een door hen gekozen mutualiteit moeten voorzien, aansluiting waarvoor zij met het Bestuur zouden betalen volgens een vastgesteld percentage. Het bestuur zou achteraf tussen komen om de gelijkheid tot stand te brengen tussen de door de vrije mutualiteit uitgekeerde vergoedingen en deze die de ambtenaar bij de maatschappelijke zekerheid zou kunnen verkrijgen, indien hij er niet wegens zijn beroep uitgesloten was.

Titel 5-4 van Hoofdstuk I vermeldt een uitgave van 18.000 frank voor de inspectie der eetwaren. Verscheidene leden hebben hun verwondering uitgesproken ten overstaan van de geringheid van dit cijfer, wanneer men denkt aan de omvang van het kwaad en aan de ondoeltreffende middelen waarover men steeds beschikt heeft om het te bestrijden.

Die geringe sommen worden alleen voorzien voor de streken waar geen laboratoria bestaan en waar men er een inricht in het huis van de inspecteur en dit bedrag is in genendele wat het Departement aan dit werk besteedt.

Het departement heeft de werktuigen waarover het beschikt om het bedrag te beteugelen voorzeker verbeterd :

a) Het heeft in de Senaat een wetsontwerp ingediend waarbij de opvatting van de contrôle der eetwaren wordt vernieuwd. Wij kunnen alleen wensen dat de Senaat dit ontwerp spoedig in bespreking zal nemen, vermits het verslag reeds werd opgesteld.

b) Een ontwerp op de openbare en private slachthuizen ligt ter studie bij de Kamer.

c) Een besluit betreffende de melkcontrole werd aan de Raad van State voorgelegd.

Helaas, eens te meer wordt die contrôle belemmerd door de kwestie der bestuursgrenzen. Het betrokken departement, nl. Landbouw, beweert zelfs dat het alleen verantwoordelijk is voor de dood van alle kinderen die sterven ingevolge niet of slecht gecontroleerde melk.

In die omstandigheden, kan de Commissie voor de Volksgezondheid de Minister slechts steunen en hem verzoeken te eisen dat de melkcontrole niet zou ontsnappen aan het Ministerie onder welks bevoegdheden de contrôle der eetwaren valt.

Het leven van onze kinderen heeft meer belang dan de lichtgeraaktheid van sommige ambtenaren die zich niet zouden moeten verdedigen, indien zij tijdig de vereiste maatregelen hadden genomen.

Het besluit dat thans aan de Raad van State is voorgelegd omvat : a) alle bepalingen der verschillende melksoorten ; b) de vereisten inzake de vaten en de vermeldingen die zij moeten dragen ; c) de verschillende melksoorten die de vaten bevatten dienen te beantwoorden aan de fysische, chemische of bacteriologische criteria vastge-

minés par le Ministre de la Santé publique et de la Famille; d) le transport et l'exposition du lait ainsi que la propreté des locaux où il est mis en vente sont strictement réglementés; e) la vente des laits contaminés est strictement interdite; f) la nature des récipients servant à la conservation et à la manipulation est strictement décrite; g) en cas de non-observation de la loi, récipients et contenu peuvent être saisis; h) des précisions sont données quant au commerce des laits condensés, pour leur fabrication, leur transport, la nature des récipients et les marques qu'ils portent; i) sans autorisation préalable du Ministère de la Santé publique, des indications concernant les nourrissons et les autres enfants ne peuvent figurer sur les récipients contenant les différents laits.

Si l'on ajoute à ces trois projets celui du contrôle des spécialités pharmaceutiques, la Commission se doit de féliciter le département d'avoir exaucé des vœux tant de fois renouvelés et elle souhaite que le Parlement fasse diligence pour voter les lois.

Elle tient à faire remarquer que, dans les questions du contrôle de la viande, le département ne pourra mettre de l'ordre dans la situation des abattoirs que dans la mesure où il disposera de crédits.

A l'article 10/2, Dépenses de voiture de l'Etat mises à la disposition du Ministre et du Cabinet et utilisées par les services du département. Indemnités kilométriques. Réduction de 500.000:

75.000 pour la voiture du Ministre et du Cabinet.

425.000 indemnités kilométriques y compris les déplacements à pied.

La Commission a admis l'amendement à l'unanimité.

Le poste 10/2 est donc ramené de 6.250.000 à 5 millions 750.000 francs.

Article 14. — Un membre de la Commission a fait des remarques au sujet du montant des crédits affectés à l'Académie Royale de Médecine et surtout au centre de recherches pour la pénicilline et autres antibiotiques. La Commission à l'unanimité a reconnu que ces dépenses étaient indispensables pour permettre les recherches. Si notre pays n'a pas été le lieu de la découverte, il n'empêche que les travaux de nos savants sont à l'origine de celles-ci, qu'ils y ont leur large part et qu'il serait donc grandement dommage de leur supprimer les crédits. Sans compter que notre pays se doit de conserver sa place et même d'en conquérir une meilleure dans le domaine de la recherche scientifique.

La Commission se propose de visiter les différents laboratoires à la disposition desquels sont mis les crédits afin que les membres qui n'ont pas leurs apaisements puissent se rendre compte de leur emploi.

Au même article 14, un autre membre a demandé des

steld door de minister van Volksgezondheid en van het Gezin; d) het vervoer en het uitstallen van de melk alsmede de zuiverheid der lokalen waar zij wordt verkocht, worden streng gereguleerd; e) de verkoop van bedorven melk is streng verboden; f) de aard der vaten die dienen voor de bewaring en de behandeling wordt nauwkeurig voorgeschreven en, ingeval de wet niet wordt nageleefd, mogen de vaten en de inhoud er van in beslag worden genomen; h) er worden nadere bijzonderheden verstrekt inzake de handel in gecondenseerde melk, wat betreft de fabricage, het vervoer, de aard der vaten en de merken die zij moeten dragen; i) zonder voorafgaande machtiging van het Ministerie van Volksgezondheid, mogen geen aanduidingen betreffende de zuigelingen en de andere kinderen voorkomen op de vaten die de verschillende melksorten bevatten.

Bij de drie ontwerpen dient dat te worden gevoegd betreffende de controle van de patentgeneesmiddelen. De commissie moet het departement dan ook feliciteren omdat het de wensen heeft vervuld die reeds zo dikwijls werden uitgesproken en zij hoopt dat het Parlement de wetten spoedig zal goedkeuren.

Zij wil nochtans opmerken dat het Departement in verband met de kwestie van de vleescontrole slechts orde zal kunnen scheppen in de toestand der salchthuizen naarmate het over kredieten beschikt (zie 20bis).

Bij artikel 10/2 (uitgaven voor de autovoertuigen van de Staat, ter beschikking gesteld van de Minister en het Kabinet of gebruikt door de diensten van het Departement. Kilometervergoedingen), wordt een vermindering van 500.000 frank voorgesteld.

75.000 frank voor de wagen van de Minister en van het Kabinet.

425.000 frank kilometervergoedingen, met inbegrip van de verplaatsingen te voet.

De Commissie heeft het amendement eenparig aangenomen. Post 10/2 wordt dus van 6.250.000 frank op 5 miljoen 750.000 frank gebracht.

Artikel 14. — Een lid van de Commissie heeft opmerkingen gemaakt betreffende het bedrag van de kredieten bestemd voor de Koninklijke Academie voor Geneeskunde en vooral voor het Onderzoekscentrum voor penicilline en andere antibiotische middelen. De Commissie heeft eenparig erkend dat die uitgaven volstrekt nodig zijn voor de opzoekingen. Alhoewel de penicilline niet in ons land werd ontdekt, hebben de werkzaamheden van onze geleerden het uitgangspunt ervan uitgemaakt. Die ontdekking is grotendeels aan hen te danken en het zou, derhalve, uiterst jammer zijn hun de kredieten te ontnemen. Bovendien, dient ons land zijn plaats te behouden en zelfs een betere plaats te verwerven op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek.

De Commissie heeft zich voorgenomen een bezoek te brengen aan de verschillende laboratoria waaraan de kredieten werden verleend, opdat de leden die niet gerustgesteld zijn zich van de aanwending er van rekenschap zouden kunnen geven.

Bij hetzelfde artikel 14, vroeg een ander lid uitleg over

explications sur la dépense de 1.200.000 francs affectée au service sanitaire de l'aérodrome de Melsbroeck. Le Ministre a indiqué que l'Etat intervenait dans cet aérodrome international pour l'installation de locaux et leur équipement afin de remplir ses obligations en matière de police sanitaire internationale.

Le chapitre II comprend en tout premier lieu le crédit à l'Œuvre Nationale de l'Enfance qui se monte cette année à 250.000.000 de francs. L'Œuvre Nationale de l'Enfance ayant présenté au département un budget qui se montait à 288.000.000 de francs, elle se rebiffa contre les réductions qu'on lui imposait et elle brandit immédiatement son autonomie pour partir en guerre contre le département. De plus, elle porta la querelle sur la place publique par la lecture, à la séance publique du Congrès de l'O. N. E., d'une note de son président qui reprenait poste par poste la discussion des diminutions de crédit imposées par le département. Ainsi donc se trouvait posée une fois encore, mais de façon aiguë, la question de la compétence du Ministre vis-à-vis de l'O. N. E.

A chaque discussion du budget de la Santé, nous avons souligné la situation particulière faite à l'O. N. E. par la loi de 1919. Elle est le seul parastatal n'ayant pas à subir le contrôle gouvernemental et dont le budget, qui représente plus du quart du budget total du département, est fixé par elle sans que le département dispose d'un seul mode de discussion (excepté le refus) sur le travail accompli par l'Œuvre et ses conceptions en matière de protection de la santé de l'enfance. Le manque de compétence du département entraîne *ipso facto* le manque de compétence du Parlement, qui ne peut demander des comptes qu'au Ministre, lui-même incompétent. Cette année cependant les membres de la Commission ont reçu le budget de l'O. N. E.

Des propositions de loi ont été déposées au Sénat et à la Chambre sans rencontrer jamais une majorité suffisante. Pour palier au plus pressé, le Ministre va déposer un projet de loi nommant un commissaire du Gouvernement auprès de l'O. N. E. et comprenant l'obligation pour l'O. N. E. de se mettre en règle avec la loi de 1919 en revisant son règlement et en le faisant ratifier tous les cinq ans par arrêté royal, ce qu'elle a omis de faire depuis sa création. De la sorte, l'O. N. E. deviendra un parastatal ayant non seulement des comptes à rendre au Gouvernement, mais pouvant discuter avec celui-ci, en toute solidarité, la meilleure manière d'étendre et d'intégrer son action parmi les nouveaux services de santé qui viendront se greffer sur la tutelle sanitaire des écoles, les centres de santé et l'extension du dépistage de la tuberculose.

Telle collaboration ne peut que profiter à la fois à l'O. N. E. et à toute l'organisation sanitaire du pays.

de uitgaven van 1.200.000 fr., bestemd voor de geneeskundige dienst van de luchthaven te Melsbroeck. De Minister wees er op dat de Staat in die internationale luchthaven tussen kwam voor de inrichting en de uitrusting der lokalen om zijn verplichtingen in zake internationale gezondheidspolitie na te komen.

Hoofdstuk II omvat, in de eerste plaats, het krediet voor het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, dat dit jaar 250.000.000 frank bedraagt. Het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn had aan het Departement een begroting ten bedrage van 288.000.000 frank voorgelegd. Het verzette zich tegen de vermindering die men het oplegde en pakte onmiddellijk uit met zijn zelfstandigheid om tegen het Departement ten strijde te trekken. Bovendien, maakte het Werk het geschil openbaar door de voorlezing, tijdens de openbare vergadering van het Congres van het N. W. K., van een nota van zijn voorzitter waarin, post voor post, de door het Departement opgelegde kredietverminderingen werden behandeld. Aldus werd de kwestie van de bevoegdheid van de Minister ten overstaan van het N. W. Z. eens te meer, maar nu op scherpe wijze, gesteld.

Bij iedere behandeling van de begroting van Volksgezondheid, hebben wij de aandacht gevestigd op de bijzondere toestand die door de wet van 1919 aan het N. W. K. werd voorbehouden. Het is het enige parastataal organisme dat niet onder het toezicht van de Regering moet vallen en dat zijn begroting, die meer dan 1/4 der totale begroting van het Departement uitmaakt, zelf vaststelt zonder dat het Departement over één enkele wijze van betwisting beschikt (behalve een weigering) over de door het Werk geleverde arbeid en over zijn opvattingen in zake bescherming van de gezondheid van het kind. Uit het gebrek aan bevoegdheid van het Departement volgt *ipso facto* het gebrek aan bevoegdheid van het Parlement, dat alleen rekenschap kan vragen aan de Minister, die zelf onbevoegd is. Dit jaar echter hebben de leden van de Commissie de begroting van het N. W. K. ontvangen.

Bij de Senaat en bij de Kamer werden wetsvoorstellen ingediend die nooit een toereikende meerderheid behaalden. Ten einde aan de dringendste vereisten te voldoen, zal de Minister een wetsontwerp indienen tot benoeming van een regeringscommissaris bij het N. W. K. en dat de verplichting voor het N. W. K. zal voorzien zich met de wet van 1919 in regel te stellen door zijn reglement te herzien en het om de vijf jaar bij Koninklijk besluit te laten bekrachtigen, wat het sedert zijn oprichting nagelaten heeft te doen. Aldus zal het N. W. K. een parastataal organisme worden dat niet alleen aan de Regering rekenschap moet geven maar met haar in volledige solidariteit kan beraadslagen over de beste manier om zijn actie uit te breiden en ze in te schakelen tussen de nieuwe gezondheidsdiensten die zullen ontstaan op grond van de sanitaire voorgedij der scholieren, van de gezondheidscentra en van de uitbreiding van het opsporen der tuberculose.

Een dergelijke samenwerking kan voor het N. W. K. en voor de gehele gezondheidsorganisatie van het land slechts voordelen opleveren.

N'oublions pas que la mortalité infantile est encore chez nous de 7,2 pour mille; on nous dit qu'elle a regressé à 6 cette année. Nous arrivons quand même à la septième ou huitième place parmi les nations, ce qui n'est pas spécialement brillant.

La dispute ayant été portée sur la place publique et une note de l'O. N. E. étant parvenue aux membres de la Commission, nous croyons utile de mettre sous les yeux du Parlement le texte du litige et la réponse faite par le Ministre à la Commission et les dispositions prises par celle-ci pour ramener un certain équilibre dans le budget de l'O. N. E.

Budget 1949.

Note de l'O. N. E.

En ramenant notre budget à 250 millions, tout en ajoutant une dépense nouvelle de 15 millions, le Ministre nous oblige à faire sur divers postes les réductions suivantes :

Colonies O. N. E.	7.853.800 = 33 %
Consultations de Nourrissons ...	4.835.150 = 21,20 %
Consultations 3 à 6 ans ...	224.000 = 21,90 %
Consultations prénatales ...	3.255.500 = 49,60 %
Infirmières-visiteuses... ..	6.455.800 = 10,30 %
Colonies subsidiées ...	23.590.000 = 20,80 %
Colonies de vacances... ..	4.000.000 = 100 %
Cures de jour ...	245.000 = 4,20 %
Sur les autres postes ...	3.192.120 = 7,20 %

Le Ministre critiquait le fait que le budget de l'O. N. E. en 1948, atteignait le coefficient 10 par rapport à la période d'avant 1940.

Nous lui avons signalé que ces augmentations étaient surtout dues à des activités nouvelles, et que si nous retirions du budget le poste des colonies subsidiées, qui était passé de 1.500.000 francs en 1939, à 131.320.000 francs en 1949, ce coefficient n'était que de 5,75.

En prenant comme base de comparaison le budget admis pour 1948, nous avons pu démontrer au Ministre que l'augmentation de 31 millions demandés comprenait une somme de 21.756.620 francs correspondant aux diverses augmentations imposées par le Gouvernement en matière des traitements et salaires, et des prix en général.

Il restait donc 10 millions pour permettre à l'O. N. E. de développer les activités qui lui sont dévolues par la loi.

Le Ministre fixait également un taux forfaitaire d'intervention dans les dépenses des consultations de nourrissons, consultations pour enfants de 3 à 6 ans et consultations prénatales.

Nous avons signalé au Ministre que l'essai d'application d'un taux forfaitaire avait été fait en 1928, et que nous

Laten wij niet vergeten dat de kindersterfte ten onzent nog 7,2 per duizend bedraagt. Men heeft ons verklaard, dat zij dit jaar tot 6 is gedaald. Niettemin, komen wij slechts op de 7de of 8ste plaats onder de naties, wat niet bijzonder schitterend is.

Daar het geschil openbaar werd gemaakt en daar een nota van het N. W. K. aan de leden van de Commissie werd gestuurd, achten wij het nuttig aan het Parlement de tekst van het geschil, het door de Minister aan de Commissie verstrekt antwoord en de schikkingen die door laatstgenoemde werden getroffen om een zeker evenwicht in de begroting van het N. W. K. te herstellen, voor te leggen.

Begroting 1949.

Nota van het N. W. K.

Door onze begroting tot 250.000.000 te verminderen en er tevens een nieuwe uitgave van 15.000.000 aan toe te voegen, verplicht de Minister ons op de verschillende posten volgende verminderingen toe te passen :

Kolonies van het N. W. K.	7.853.800 = 33 %
Zuigelingenconsultaties ...	4.835.150 = 21,20 %
Consultaties 3 tot 6 jaar ...	224.000 = 21,90 %
Kraamvrouwenconsultaties ...	3.255.500 = 49,60 %
Huisverpleegsters ...	6.455.800 = 10,30 %
Gesubsidieerde kolonies... ..	23.590.000 = 20,80 %
Vacantiekolonies ...	4.000.000 = 100 %
Dagkuren ...	245.000 = 4,20 %
In de andere posten ...	3.192.120 = 7,20 %

De Minister oefende kritiek uit op het feit dat de begroting van het N. K. W. in 1948 de coëfficiënt 10 bedroeg, in vergelijking met de periode vóór 1940.

Wij hebben hem attent gemaakt op het feit dat die verhogingen vooral te wijten waren aan nieuwe bedrijvigheden en dat die coëfficiënt slechts 5,75 bedroeg, indien wij uit de begroting de post van de gesubsidieerde kolonies zouden weglaten die van 1.500.000 frank in 1939 gestegen is tot 131.320.000 frank in 1949.

Door als grondslag tot vergelijking de voor 1948 aangenomen begroting te nemen, hebben wij de Minister kunnen bewijzen dat de aangevraagde verhoging van 31 miljoen een som omvatte van 21.756.620 frank overeenstemmend met de verschillende verhogingen die door de Regering werden opgelegd in zake wedden en lonen en prijzen in het algemeen.

Er bleef dus 10 miljoen over om het N. W. K. in staat te stellen zijn bedrijvigheden te ontwikkelen.

De Minister stelde eveneens een forfaitair bedrag vast voor tussenkomst in de uitgaven der zuigelingenconsultaties, consultaties voor kinderen van 3 tot 6 jaar en kraamvrouwenconsultaties.

Wij hebben de Minister gewezen op het feit dat een proefneming met het oog op de toepassing van een for-

avons dû abandonner cette formule étant donné qu'elle portait préjudice aux œuvres.

S'agissait-il d'un subside forfaitaire par séance de consultation ou par enfant ou femme examinés aux séances de consultation ? Dans l'un comme dans l'autre cas, il faudrait, après étude minutieuse, arrêter des taux différentiels en tenant compte de divers facteurs et, en tout premier lieu, d'une classification des œuvres suivant leur importance : petite, moyenne, grande.

Il est évident qu'un taux forfaitaire unique par séance avantagerait considérablement les petites œuvres et mettrait en péril les grandes œuvres qui ont des frais de fonctionnement beaucoup plus élevés.

Au contraire, le taux unique par examen mettrait les petites œuvres devant des difficultés financières et obligerait celles qui n'auraient pas de ressources personnelles suffisantes à cesser leur activité, tandis que la plupart des grandes œuvres se verraient octroyer des subsides supérieurs à leurs dépenses.

Quant aux œuvres « moyennes », — et elles sont nombreuses, — il semble à priori qu'elles se trouveraient généralement en difficulté.

Les situations exceptionnelles ou de force majeure, telles la réduction sensible mais momentanée de la fréquentation pendant une période de grand froid, la suppression des séances en raison du danger de contagion de maladies épidémiques qui affectent l'enfance, ne sauraient plus être prises équitablement en considération, ce qui constituerait un préjudice considérable pour les Comités.

D'autres facteurs rendent impossible l'application du subside forfaitaire sous l'une comme sous l'autre forme.

Citons :

- a) l'existence des trois taux pour les honoraires médicaux des consultations de nourrissons et des consultations pour enfants de 3 à 6 ans : 40 francs, 50 francs, 100 francs ;
- b) les frais de déplacement d'un certain nombre de médecins attachés aux consultations ;
- c) les frais de déplacement d'un certain nombre de femmes fréquentant les consultations prénatales ;
- d) les prix variant pour le loyer et l'entretien, suivant les régions, l'importance de la localité (ville, quartier ou village, l'importance de l'immeuble ou partie d'immeuble occupé ;
- e) la jouissance gratuite des locaux par certaines œuvres ; parfois aussi de l'entretien et du chauffage.

Il s'agit, on le voit, de faits établis et admis, qui ne peuvent être éliminés par une simple conception de facilité.

Le Ministre a bien voulu abandonner la question du taux forfaitaire ainsi que la réduction des dépenses du personnel et des frais généraux d'administration. Mais nous a informés qu'il maintenait le budget global à 250 millions.

faitair bedrag gedaan werd in 1928 en dat wij van die formule hebben moeten afzien omdat zij nadeel berokkende aan de werken.

Gold het een forfaitaire toelage per consultatie ofwel per kind of vrouw, onderzocht tijdens de consultaties ? In beide gevallen, moest men na een grondig onderzoek differentiële bedragen vaststellen, met inachtneming van verschillende factoren en, in de eerste plaats, een rangschikking van de werken volgens hun belangrijkheid (geringe, gemiddelde, grote).

Het spreekt van zelf dat één enkel forfaitair bedrag de kleine werken in aanzienlijke mate zou bevoordelen en de grote werken zou in gevaar brengen, die veel hogere werkingskosten hebben.

Daarentegen, zou één enkel bedrag per onderzoek de kleine werken in financiële moeilijkheden brengen en zou het deze die niet beschikken over voldoende eigen inkomsten verplichten hun bedrijvigheid stop te zetten, terwijl aan de meeste grote werken toelagen zouden verleend worden die hun uitgaven overschrijden.

Wat de werken van gemiddeld belang betreft — en zij zijn talrijk — schijnt het *a priori* dat zij over het algemeen in moeilijkheden zouden verkeren.

Buitengewone toestanden of gevallen van heilkracht, zoals een merkelijke doch tijdelijke vermindering van het aantal consultaties tijdens een periode van hevige koude, de afschaffing der zittingen wegens het gevaar van besmetting door epidemieën die de kinderen aantasten, zouden billijkerwijze niet meer in aanmerking kunnen genomen worden, wat voor de comité's groot nadeel zou opleveren.

Andere factoren maken de toepassing van de forfaitaire toelage onder de ene als de andere vorm onmogelijk.

Bij voorbeeld :

- a) het bestaan van drie tarieven voor de geneeskundige honoraria der zuigelingenconsultaties en der consultaties voor kinderen van 3 tot 6 jaar : 40, 50 en 100 frank ;
- b) de reiskosten van een zeker aantal geneesheren geheel aan de consultaties ;
- c) de reiskosten van een zeker aantal vrouwen die de kraamvrouwenconsultaties bezoeken ;
- d) verschillende prijzen voor huur en onderhoud, volgens de streken, de belangrijkheid van de localiteit (stad, wijk of dorp), de belangrijkheid van het in gebruik genomen gebouw of deel van een gebouw ;
- e) het kosteloos gebruik der lokalen door zekere werken ; soms eveneens onderhoud en verwarming.

Men stelt vast dat het hier gaat over vaststaande erkende feiten die men niet uit gemakzucht zonder meer uit de weg kan ruimen.

De Minister was zo goed van de kwestie van het forfaitair bedrag alsmede van de vermindering der personeelsuitgaven en der algemene bestuurskosten af te zien, doch hij deelde ons mede dat hij de globale begroting op

Il transmettrait au Ministre du Budget, sans attendre notre approbation, les chiffres qu'il avait lui-même fixés.

Le Ministre nous enjoignait de lui renvoyer nos propositions budgétaires, modifiées et présentées d'après ses indications, pour être publiées sous forme d'annexe au Budget de la Santé Publique et de la Famille.

Cette attitude du Ministre met en péril à la fois le statut de l'O. N. E. et ses possibilités d'action dans le domaine de la protection de l'enfance.

Examinons avant tout la question de principe soulevée par l'intervention du Ministre.

Le Bureau a envoyé au Département de la Santé Publique des évaluations budgétaires non encore ratifiées par le Conseil Supérieur, parce que le Ministre nous les réclamait dans la huitaine, arguant du fait qu'elles devaient être transmises sans retard au Ministre du Budget pour l'élaboration du budget général de l'Etat.

En remplaçant les chiffres que nous avons présentés par d'autres qu'il a établis lui-même, le Ministre outre-passe ses droits. Il ne peut présenter devant le Parlement, au nom de l'O. N. E., un budget qui n'ait au préalable reçu notre approbation. S'il est en désaccord avec le Conseil Supérieur, il doit, à notre avis, préciser que sa demande de crédits émane de son Département et non pas de l'O. N. E.

Celle-ci a été dotée par la loi d'un statut spécial qui la met à l'abri de l'omnipotence ministérielle. Ce statut est directement menacé par les prétentions du Ministre. Ce dernier ne se limite pas en effet à discuter et à réduire dans une proportion notable les chiffres que nous proposons, il voudrait nous obliger en outre à inscrire à notre budget des postes destinés à des initiatives que nous jugeons irréalisables pour l'instant.

Bien plus, certains crédits de notre budget seraient mis à la libre disposition du Ministre. De ce fait, celui-ci nous forcerait à prendre la responsabilité de mesures que nous désapprouvons. Le principe même du contrôle parlementaire serait ainsi abandonné.

Voici de façon détaillée les perturbations graves que pourrait entraîner dans la marche de nos services l'acceptation des directives ministérielles.

Budget global de l'O. N. E.

Nous avons établi nos prévisions budgétaires avec le souci d'épargner les deniers de l'Etat, mais la volonté de poursuivre l'œuvre que le législateur nous a confiée.

Notre budget s'élève pour 1949 à 288.651.370 francs. Le Ministre voudrait nous le voir réduire à 250.000.000 de francs maximum.

250.000.000 frank handhaafde. Hij zou aan de Minister van Begroting, zonder op onze instemming te wachten, de cijfers overmaken die hijzelf had vastgesteld.

De Minister verzocht ons hem onze begrotingsvoorstellen, gewijzigd en voorgesteld volgens zijn aanduidingen, terug te sturen om te worden bekendgemaakt als bijlage bij de Begroting van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin.

Die houding van de Minister brengt het statuut van het N. W. K. en tevens onze actiemogelijkheden op het gebied der kinderbescherming in gevaar.

Laten wij in de eerste plaats de principiële kwestie, die door de tussenkomst van de Minister is gerezen, onderzoeken.

Het Bureau heeft aan het Departement van Volksgezondheid begrotingsramingen gestuurd die nog niet door de Hoge Raad werden bekrachtigd, omdat de Minister deze binnen acht dagen eiste op grond van het feit dat zij onverwijld aan de Minister van Begroting moesten overgemaakt worden ten einde de algemene Rijksbegroting op te maken.

Door de cijfers die wij hebben voorgesteld te vervangen door andere die hijzelf heeft vastgesteld, gaat de Minister zijn rechten te buiten. Hij mag niet aan het Parlement, uit naam van het N. W. K., een begroting voorleggen die niet vooraf door ons werd goedgekeurd. Indien hij het niet eens is met de Hoge Raad, moet hij, onzes inziens, nader bepalen dat zijn kredietenaanvraag uitgaat van zijn Departement en niet van het N. W. K.

Aan dit laatste werd door de wet een speciaal statuut verleend dat het tegen de ministeriële almacht beveiligd. Dat statuut wordt door de aanmatiging van de Minister rechtstreeks bedreigd. Deze bepaalt er zich, inderdaad, niet toe de door ons voorgestelde cijfers te betwisten en merkkelijk te verminderen, maar hij zou ons, bovendien, willen verplichten op onze begroting kosten in te schrijven bestemd voor initiatieven die wij thans niet te verwezenlijken achten.

Er is meer: de Minister zou vrij over zekere kredieten van onze begroting mogen beschikken. Daardoor zou hij ons dwingen de verantwoordelijkheid op te nemen voor maatregelen die wij afkeuren. Het beginsel zelf van de parlementaire controle zou aldus worden prijsgegeven.

Ziehier een uitvoerig overzicht van de ernstige storingen die door het aannemen der ministeriële onderrichtingen in de werking van onze diensten zouden worden teweeggebracht.

Globale begroting van het N. W. K.

Wij hebben onze begrotingsramingen opgemaakt met de bezorgdheid de geldmiddelen van de Staat te sparen, doch met de wil het werk voort te zetten dat de wetgever ons heeft toevertrouwd.

Onze begroting voor 1949 bedraagt 288.651.370 frank. De Minister wenst dat wij ze zouden verminderen tot hoogstens 250.000.000 frank.

En même temps, il voudrait nous obliger à y inscrire les nouveaux crédits que voici :

Subsides pour centres de santé fr.	10.000.000
Subside aux œuvres de placement familial.	500.000
Fonds social pour colonies	4.500.000

Ainsi donc, ce n'est pas de 38 mais de plus de 53 millions que le Ministre voudrait amputer le budget réservé aux activités normales de l'O. N. E.

L'augmentation de notre budget par rapport aux années précédentes s'explique facilement : nous avons dû tenir compte des augmentations imposées par le Gouvernement en matière de traitements, prix et salaires (le Département a d'ailleurs été d'accord pour inclure dans le budget ces augmentations légales).

D'autre part, l'élargissement de l'activité de l'O. N. E. nous impose des charges nouvelles considérables. Je ne citerai, à ce propos, que les chiffres suivants : le nombre de communes desservies par la Surveillance des Nourrissons à Domicile a passé, entre 1938 et 1947, de 478 à 1.836.

Pendant la même période, celui des infirmières-visiteuses a passé de 620 à 1.020. ...

En ce qui concerne les Colonies subsidiées, les subventions avant la guerre étaient de l'ordre de 1.500.000 francs par an. Elles se monteront, d'après nos prévisions, à 131.320.000 francs en 1949. Le coefficient d'augmentation est donc, dans ce secteur, de 87.

Dépenses administratives de personnel.

Le Ministre voudrait supprimer l'inscription au budget du paiement du double pécule de vacances.

Or, en 1948, le personnel de l'O. N. E. a été considéré par le Ministère, pour l'attribution de cette indemnité, comme appartenant au secteur privé. Dans ces conditions, le double pécule de vacances doit légalement lui être appliqué de façon permanente. Il nous est donc impossible de supprimer ce poste de nos prévisions budgétaires.

Colonies de l'O. N. E.

Le Ministre a réduit la participation de l'Etat dans l'exploitation de nos Colonies, à 46 francs par jour et par enfant.

Le prix de revient de la journée dans les Colonies de l'O. N. E. peut être estimé à 79 francs. Ce prix comporte les traitements et salaires du personnel, dont les barèmes sont fixés par le Ministère de la Santé Publique, et les charges sociales y afférentes; les frais de nourriture, d'entretien, de vêtements, service médical, etc.

Nous devrions donc trouver un complément de ressources de 33 francs. Il n'est évidemment pas possible de réclamer aux parents une intervention aussi élevée.

Actuellement une redevance de 10 francs est accordée

Tevens, zou hij ons willen verplichten volgende nieuwe kredieten in te schrijven :

Toelagen voor gezondheidscentra fr.	10.000.000
Toelage aan de werken voor uitbesteding in gezinnen... ..	500.000
Maatschappelijk fonds voor kolonies... ..	4.500.000

De Minister zou dus de voor de normale activiteiten van het N. W. K. voorbehouden begroting willen verminderen, niet met 38 maar met meer dan 53 miljoen.

De vermeerdering van onze begroting in vergelijking met de vorige jaren valt gemakkelijk uit te leggen : wij moesten rekening houden met de door de Regering opgelegde verhogingen in zake wedden, prijzen en lonen (het Departement was het overigens eens om die wettelijke verhogingen in de begroting op te nemen).

Anderzijds, legt de uitbreiding van de bedrijvigheid van het N. W. K. ons nieuwe aanzienlijke lasten op. Ik haal, in dit verband, slechts volgende cijfers aan : het aantal gemeenten die door het Toezicht op de Zuigelingen ten huize werden bediend steeg, van 1938 tot 1947, van 478 tot 1.836.

Tijdens dezelfde periode, steeg het aantal huisverpleegsters van 620 tot 1.020.

Wat de gesubsidieerde kolonies betreft, bedroegen de toelagen vóór de oorlog 1.500.000 frank per jaar. Zij zullen, volgens onze ramingen, in 1949, 131.320.000 frank belopen. De verhogingscoëfficiënt bedraagt dus, in deze sector, 87.

Administratieve personeelsuitgaven.

De Minister zou de uitbetaling van de dubbele verlof-bezoldiging uit de begroting willen weglaten.

Welnu, in 1948, werd het personeel van het N. W. K. door het Ministerie, voor de toekenning van die vergoeding, beschouwd als behorend tot de private sector. In die omstandigheden, moet de dubbele verlofbezoldiging wettelijk en op bestendige wijze op dat personeel toegepast worden. Het is ons dus onmogelijk die post uit onze begrotingsramingen weg te laten.

Kolonies van het N. W. K.

De Minister heeft de deelneming van de Staat in de exploitatie van onze kolonies beperkt tot 46 fr. per dag en per kind.

De kostprijs van één dag verblijf in de kolonies van het N. W. K. mag worden geschat op 79 frank. In die prijs zijn begrepen de wedden en lonen van het personeel, waarvan de schalen door het Ministerie van Volksgezondheid werden vastgesteld, en de sociale lasten die daarmee verband houden, de kosten voor voeding, onderhoud, kleding, geneeskundige dienst, enz.

Wij zouden dus in onze inkomsten 33 frank meer moeten vinden. Het spreekt vanzelf dat het niet mogelijk is aan de ouders een zo aanzienlijke tussenkomst te vragen.

Thans wordt een bijdrage van 10 frank toegestaan door

par les Mutualités. La délégation permanente du F. N. A. M. I. a marqué son accord pour un taux d'intervention de 15 francs, mais le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale, qui a dans ses attributions l'exécution des mesures concernant l'assurance obligatoire Maladie-Invalidité n'a pas encore approuvé cette proposition.

S'il devait être donné suite à l'avis du Ministre de la Santé Publique, nos colonies ne pourraient continuer à fonctionner.

Consultations de Nourrissons et Consultations de 3 à 6 ans.

Le Ministre voudrait supprimer l'indemnité payée aux quelque 900 préposées aux écritures (25 francs par séance), ainsi que le subsidie de propagande (0,25 fr. par présentation).

L'O.N.E. ne peut souscrire à de semblables injonctions.

Supprimer l'indemnité prévue en faveur des préposées aux écritures, c'est entraîner fatalement la plus grande désorganisation dans les œuvres. Ces personnes y remplissent les fonctions de secrétaire-trésorier et, le plus souvent, constituent du point de vue administratif la cheville ouvrière de l'Œuvre.

Les Dames de Comité, rappelons-le, prêtent gratuitement leur concours. Par conséquent, nous ne pouvons exiger d'elles qu'elles assument la charge, souvent ardue et monotone, de tenir les livres, d'autant plus que ce travail doit fréquemment être poursuivi à domicile. Ce travail s'est trouvé encore lourdement augmenté depuis que le Ministère de la Santé Publique a confié aux Consultations de Nourrissons le contrôle de l'octroi des primes postnatales. Ajoutons que la caisse privée de l'œuvre locale doit, le plus souvent, accorder un supplément à l'indemnité payée aux préposées, indemnité que nous jugeons insuffisante.

Si, comme le voudrait le Ministre, les écritures devaient être faites uniquement par des personnes bénévoles, il nous serait impossible d'exiger que les livres et formulaires soient régulièrement tenus à jour.

Nous arriverions ainsi très rapidement à un désordre administratif de nature à nuire au fonctionnement même des Œuvres, et au contrôle indispensable.

D'autre part, nous estimons que la suppression du subsidie de propagande est nuisible. Le Ministre donne comme arguments que ce subsidie est inutile étant donné son faible montant et qu'il est fort difficile à l'O.N.E. d'en contrôler l'utilisation.

Or, ce subsidie est accordé avant tout comme prime d'encouragement. Nous savons pertinemment qu'il est loin de suffire aux activités de propagande d'une Œuvre bien organisée mais, pour minime qu'il soit, il permet aux œuvres de se créer une petite réserve, grâce à laquelle elles peuvent organiser, par exemple, de petites fêtes annuelles ou des distributions de diplômes, etc.

de Mutualiteiten. De bestendige atvaardiging van het R. V. Z. I. heeft haar instemming betuigd met een tussenkomst van 15 frank, maar de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, tot wiens bevoegdheden de tenuitvoerlegging van de maatregelen betreffende de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit behoort, heeft dat voorstel nog niet goedgekeurd.

Indien men gevolg zou geven aan het advies van de Minister van Volksgezondheid, zouden onze kolonies hun werking niet kunnen voortzetten.

Zuigelingenconsultaties en consultaties voor kinderen van 3 tot 6 jaar.

De Minister zou de vergoeding uitbetaald aan ongeveer 900 schrijfsters (25 fr. per zitting) alsmede de propagandatoelage (0,25 fr. per voorstelling) willen afschaffen.

Het N. W. K. kan met dergelijk gebod niet instemmen.

Door de ten voordele der schrijfsters voorziene vergoeding af te schaffen, zou onvermijdelijk de grootste ontreding in de werken ontstaan. Die personen nemen er de functie waar van secretaresse-schatbewaarster en maken meestal in administratief opzicht de spil van het werk uit.

Wij brengen in herinnering dat de comitésdames kosteloos haar medewerking verlenen. Derhalve, kunnen wij niet van haar eisen dat zij de dikwijls zware en eentonige last van het boekhouden zouden op zich nemen, des te minder daar dit werk dikwijls thuis moet voortgezet worden. Het werd nog aanzienlijk verzwaaard sedert het Ministerie van Volksgezondheid aan de zuigelingenconsultaties het toezicht op het verlenen der premieën na de geboorte heeft toevertrouwd. Bovendien, moet de private kas van het plaatselijk werk meestal een toeslag verlenen op de aan de aangestelden toegekende vergoeding, die wij ontoereikend achten.

Indien het schrijfwerk, zoals de Minister wenst, uitsluitend door personen van goede wil zou moeten gedaan worden, zou het ons onmogelijk vallen te eisen dat de boeken en formulieren regelmatig worden bijgehouden.

Wij zouden aldus zeer spoedig een administratieve wanorde verwekken van die aard dat zij zou schaden aan de werking zelf van de werken en aan de onontbeerlijke controle.

Anderzijds, menen wij dat de afschaffing van de propagandatoelage schadelijk is. De Minister haalt als argumenten aan dat die toelage overbodig is wegens het gering bedrag er van en dat het voor het N. W. K. zeer moeilijk is de aanwending er van te controleren.

Welnu, die toelage wordt vooral bij wijze van aanmoedigingspremie toegekend. Wij weten zeer goed dat zij op verre na niet volstaat voor de propaganda-activiteit van een degelijk ingericht Werk maar, hoe gering zij ook weze, zij laat aan de werken toe een kleine reserve aan te leggen, waarmede zij, bij voorbeeld, jaarlijkse feestjes of uitreikingen van diploma's, enz. kunnen inrichten.

Consultations prénatales.

Ici encore le Ministre voudrait supprimer l'indemnité aux préposées aux écritures. De plus, il considère comme désormais inutile le poste prévu pour l'installation et le fonctionnement de nouvelles consultations prénatales.

Le Ministre projette de créer des Centres de Santé, notamment là où se révèle la nécessité d'organiser une Consultation Prénatale.

Par conséquent, les subsides que nous avons prévus en faveur de nouvelles consultations prénatales seraient imputés au poste « Centres de Santé » que le Ministre voudrait nous faire inscrire au Budget et dont il aurait pratiquement la disposition.

Rétribution des Infirmières-Visiteuses.

C'est à nouveau en se basant sur son projet de création de Centres de Santé que le Ministre a décidé de réduire fortement le montant de prévisions budgétaires destinées aux Infirmières-Visiteuses.

Ces réductions correspondent à la suppression de traitements et d'indemnités pour un montant de 2.408.400 francs et à la suppression du Pécule de Vacances pour 618.000 fr. Ces réductions représenteraient la rémunération d'une quarantaine d'infirmières, soit environ le nombre que l'Œuvre Nationale de l'Enfance avait envisagé de recruter pour 1949 et dont elle a besoin pour desservir toutes ses œuvres. Le Ministre considère que ces infirmières pourraient facilement être, dès 1949, attachées aux Centres de Santé.

Nous nous voyons obligés d'admettre que l'initiation du Ministre est en contradiction avec toute notre politique de Protection de l'Enfance qui consiste à développer au maximum les services de surveillance des futures mères et des enfants.

Enfin, je vous rappelle que le Ministre a, en ce qui concerne les infirmières-visiteuses également, fait connaître sa décision de ne pas admettre dans le budget le poste relatif au double pécule de vacances.

Colonies subsidiées.

Le Ministre supprime les colonies agréées et inclut désormais sous le vocable : « Colonies agréées » l'ensemble des colonies subsidiées par l'O.N.E.

Il se réserve le droit de procéder, en vertu de l'arrêté du Régent du 20 juillet 1947, à une « catégorisation » de ces établissements. Cette classification amènerait l'application d'un subside différentiel, dont le taux moyen serait de 18 francs par journée de présence.

Enfin, il estime que le subside payé par l'O.N.E. pour les enfants débiles des « sections Colonies » des orphelins, ne se justifie plus. Le Ministre de la Santé Publique a décidé de s'occuper désormais du sort des orphelins, mais ne précise pas sous quelle forme.

Kraamvrouwenconsultaties.

Ook hier zou de Minister de vergoeding voor de schrijfsters willen afschaffen. Bovendien, is hij van mening dat de post voorzien voor de inrichting en de werking van nieuwe kraamvrouwenconsultaties voortaan overbodig is.

De Minister heeft het inzicht Gezondheidscentra op te richten, o.m. waar het nodig blijkt een kraamvrouwenconsultatie in te richten.

Derhalve, zouden de toelagen die wij hadden voorzien ten voordele van nieuwe kraamvrouwenconsultaties aangerekend worden op de post « Gezondheidscentra », die de Minister in de begroting zou willen laten inschrijven en waarover hij practisch zou beschikken.

Bezoldiging der huisverpleegsters.

Het is opnieuw op grondslag van zijn ontwerp tot oprichting van Gezondheidscentra, dat de Minister besloten heeft het bedrag der begrotingsramingen, bestemd voor de huisverpleegsters, aanzienlijk te verminderen.

Die verminderingen stemmen overeen met de weglating van wedden en vergoedingen voor een bedrag van 2 miljoen 408.400 frank en met de afschaffing van de Verlofbezoldiging ten belope van 618.000 frank. Die verminderingen zouden de bezoldiging van een dertigtal verpleegsters uitmaken, hetzij ongeveer het aantal dat het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn van plan was voor 1949 aan te werven en die het nodig heeft om al zijn werken te bedienen. De Minister meent dat die verpleegsters gemakkelijk, van 1949 af, aan de Gezondheidscentra zouden kunnen gehecht worden.

Wij zien ons verplicht vast te stellen dat het initiatief van de Minister in strijd is met onze gehele politiek in zake Bescherming van het Kind, die er in bestaat de diensten voor toezicht op de zwangere vrouwen en de kinderen tot het maximum uit te breiden.

Ten slotte, herinner ik aan het feit dat de Minister, eveneens wat de huisverpleegsters betreft, zijn beslissing heeft bekendgemaakt, de post betreffende de dubbele verlofbezoldiging niet in de begroting op te nemen.

Gesubsidieerde kolonies.

De Minister schaft de erkende kolonies af en rangschikt voortaan onder de benaming « Erkende Kolonies » de door het N. W. K. gesubsidieerde kolonies.

Hij behoudt zich het recht voor, krachtens het besluit van de Regent van 20 Juli 1947, over te gaan tot een « rangschikking per categorie » van die inrichtingen. Die rangschikking zou aanleiding geven tot de toepassing van een differentiële toelage, waarvan het gemiddeld bedrag 18 frank per dag aanwezigheid zou bedragen.

Ten slotte, is hij de mening toegedaan dat de door het N. W. K. uitbetaalde toelage voor zwakke kinderen van de « afdelingen kolonies » der weeshuizen, niet meer gerechtvaardigd is. De Minister van Volksgezondheid heeft besloten zich voortaan met het lot der wezen bezig te houden, doch hij bepaalt niet in welke vorm.

Nous ne pouvons que regretter une telle initiative qui sera préjudiciable au sort de ces enfants, même si le programme du Ministre est au point et peut être appliqué dès le 1er janvier, ce qui est peu vraisemblable.

Rappelons que nous avons décidé d'accorder des subsides en faveur des enfants débiles séjournant dans les orphelinats parce que l'expérience nous avait démontré qu'il était urgent de leur venir en aide et d'obtenir pour eux un régime plus favorable. Dès 1941, et d'une façon généralisée depuis 1943, nous avons, moyennant l'allocation de subsides, acquis le droit de visiter les orphelinats et d'exiger de leurs dirigeants des mesures destinées à sauvegarder la santé des enfants débiles qui leur étaient confiés.

Cette œuvre de persuasion a rencontré au début assez bien de difficultés, mais actuellement nous pouvons affirmer que la situation dans les orphelinats s'est considérablement améliorée. Nous avons obtenu notamment la modification de certains horaires particulièrement durs pour les enfants, une alimentation plus rationnelle, quatre repas par jour, une sieste, l'amélioration des locaux et du matériel destiné aux enfants.

Si le Département de la Santé Publique reprend ce service, il aura à traverser à nouveau une période inévitable de tâtonnements pendant laquelle certains établissements qui viennent seulement, après bien des difficultés, de remplir les conditions imposées par nous, auront tout le loisir de réduire à néant le résultat de nos efforts.

Ajoutons que le service d'inspection des orphelinats n'a guère causé de frais supplémentaires d'administration ou de surveillance à l'Œuvre Nationale de l'Enfance, celui-ci étant le même que le service d'inspection des colonies.

Il ne peut être question, à notre avis, dans un domaine aussi particulier, de créer sans expérience un service dont dépend la santé de *milliers d'enfants*. Il faut noter d'ailleurs que cette activité étant reprise par la Santé Publique, cette réduction portée au budget n'est pas faite dans le but d'alléger le budget global du Ministère de la Santé Publique.

Colonies de vacances.

Le Ministre supprime les colonies de vacances pour enfants débiles. Celles-ci sont au nombre d'environ 200 pour 1948.

Notons cependant que plusieurs œuvres, ayant leurs établissements à la côte, n'ouvrent leurs colonies que pendant la période de vacances. D'autres ne peuvent fonctionner qu'à cette période de l'année, leur situation financière ne permettant pas une activité plus longue.

Cures de Jour et Centres de Vacances pour non-débiles.

Le Ministre réduit ces postes respectivement de 350.000 et 50.000 journées. Il ne fournit à ce propos aucune expli-

Wij kunnen dergelijk initiatief slechts betreuren, dat schadelijk zal zijn voor die kinderen, zelfs indien het programma van de Minister volledig is uitgewerkt en van 1 Januari kan worden toegepast, wat weinig waarschijnlijk is.

Wij herinneren er aan dat wij besloten hebben toelagen te verlenen ten bate van de zwakke kinderen die in de weeshuizen verblijven, omdat de ondervinding ons had geleerd dat het dringend was hen te hulp te komen en voor hen een gunstiger regime te bekomen. Van 1941 en, over het algemeen, van 1943 af, hebben wij, mits toekenning van toelagen, het recht verworven de weeshuizen te bezoeken en van de leiders er van maatregelen te eisen tot vrijwaring van de gezondheid der zwakke kinderen die hun werden toevertrouwd.

Dat overredingswerk stootte in den beginne op vrij talrijke moeilijkheden, doch thans mogen wij verklaren dat de toestand in de weeshuizen merkkelijk verbeterd is. Wij hebben o. m. de wijziging bekomen van zekere uurroosters die voor de kinderen bijzonder hard waren, een rationele voeding, vier maaltijden per dag, een siesta, de verbetering van de lokalen en van het voor de kinderen bestemde materieel.

Indien het Departement van Volksgezondheid die dienst overneemt, zal het opnieuw en onvermijdelijk een proefnemingsperiode moeten doormaken tijdens welke sommige inrichtingen die slechts onlangs, na vele moeilijkheden, de door ons opgelegde voorwaarden vervullen, alle gelegenheid zullen hebben om de uitslag van onze pogingen teniet te doen.

Bovendien, heeft de inspectiedienst voor de weeshuizen geen bijkomende bestuurs- of controlekosten voor het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn medegebracht, daar deze dienst dezelfde is als de inspectiedienst voor de kolonies.

Er kan, onzes inziens, geen sprake van zijn in zo'n bijzonder gebied zonder ondervinding een dienst op te richten waarvan de gezondheid van *duizenden kinderen* afhangt. Overigens, indien die activiteit door Volksgezondheid wordt overgenomen, wordt die in de begroting opgenomen vermindering niet toegepast met het doel de globale begroting van het Ministerie van Volksgezondheid te verlichten.

Vacantiekolonies.

De Minister schaft de vacatiekolonies voor zwakke kinderen af. Deze zijn ten getale van ongeveer 200 voor 1948.

Er dient echter opgemerkt dat verscheidene werken, waarvan de inrichtingen aan de kust gelegen zijn, hun kolonies slechts openen tijdens de vacatieperiode. Andere kunnen slechts tijdens die periode van het jaar werken, omdat hun financiële toestand hun geen langere activiteit toelaat.

Dagkuren en Vacantiecentra voor niet-zwakken.

De Minister vermindert die posten respectievelijk met 350.000 en 50.000 dagen. Hij verstrekt dienaangaande

cation. Nous croyons qu'il s'agit de la suite logique de son intention de faire reprendre par le Département la distribution de subsides aux plaines de jeux.

Centres de Santé.

Le Ministre voudrait créer, avec priorité là où il n'existe pas de consultation prénatale, des Centres de Santé groupant une consultation de nourrissons, une consultation prénatale et un service d'inspection médicale scolaire. C'était là du moins sa première formule. Plus tard, il nous a signalé que nos Œuvres fonctionneraient dans un Centre de Santé avec d'autres services de médecine préventive, tutelle sanitaire des adolescents, etc., ainsi qu'un bureau d'orientation professionnelle.

Nous sommes loin de nous opposer au principe même du Centre de Santé.

Mais le Ministre n'a pu nous donner aucune indication précise sur l'organisation pratique qu'il entendait donner à ces Centres. Quand nous lui avons demandé de nous éclairer sur ses projets, il nous a renvoyés à la littérature existante. Celle-ci ne nous donne aucun renseignement sur l'application pratique de la formule.

Nous ne pouvons donc accepter d'inclure dans notre budget un poste de 10.000.000 de francs destiné à mettre sur pied de tels centres en 1949.

D'autant plus que, suivant les indications fournies par le Ministre, c'est lui qui aurait la disposition de ces fonds.

Il nous semblerait plus logique de ne pas créer un poste spécial mais de prévoir que les fonds destinés à la création de tels Centres pourraient être imputés sur les postes normalement destinés aux consultations prénatales, aux consultations de nourrissons et aux infirmières-visiteuses. De cette façon, nous n'immobiliserions pas une part importante de notre budget pour des projets que nous ne croyons pas possible de réaliser aussi rapidement, étant donné la multiplicité des administrations et instances en cause.

Afin que les membres de la Commission puissent voir de près à quel point et comment un conflit peut éclater entre une œuvre aussi importante et l'Exécutif quand les attributions sont mal distribuées.

Œuvres de placement familial.

Il s'agit du second poste que le Ministre voudrait nous voir inscrire à notre Budget. Il est calculé à raison de 5 francs par journée pour 100.000 journées. Aucun budget n'est prévu pour le personnel supplémentaire dont l'O.N.E. aurait besoin pour contrôler éventuellement l'attribution de ce subside.

Fonds Social.

Il s'agit d'une création du Ministre, qui prévoit pour elle un crédit de 4 millions et demi.

geen enkele verklaring. Wij menen dat het gaat over het logisch gevolg van zijn inzicht, de uitdeling van toelagen aan de speelpleinen door het Departement te doen overnemen.

Gezondheidscentra.

De Minister zou, bij voorkeur daar waar geen kraamvrouwenconsultatie bestaat, Gezondheidscentra willen oprichten die zouden bestaan uit: een zuigelingenconsultatie, een kraamvrouwenconsultatie en een dienst voor medisch schooltoezicht. Zo luidde ten minste de eerste formule. Later werd ons medegedeeld dat onze Werken in een Gezondheidscentrum zouden optreden naast andere diensten voor preventieve geneeskunde, sanitair toezicht op de jonglieden, enz., en een bureau voor voorlichting bij beroepskeuze.

Wij verzetten ons geenszins tegen het beginsel zelf van het Gezondheidscentrum.

De Minister kon ons echter geen enkele nauwkeurige inlichting verstrekken over de praktische inrichting die hij aan die centra wilde geven. Toen wij hem vroegen ons voor te lichten over zijn ontwerpen, verwees hij ons naar de bestaande literatuur. Deze verstrekt ons geen enkele inlichting over de praktische toepassing van de formule.

Wij kunnen er, derhalve, niet mede instemmen, in onze begroting een post op te nemen van 10.000.000 frank, bestemd om in 1949 dergelijke centra op te richten.

Des te minder daar de Minister, volgens de door hem verstrekte inlichtingen, zelf over die fondsen zou beschikken.

Het zou ons logischer toeschijnen geen bijzondere post in te voeren, maar te voorzien dat de voor de oprichting van dergelijke centra voorziene fondsen zouden kunnen uitgetrokken worden op de posten die normaal bestemd zijn voor de kraamvrouwenconsultaties, de zuigelingenconsultaties en de huisverpleegsters. Aldus, zouden wij niet een aanzienlijk deel van onze begroting vastleggen voor ontwerpen waarvan wij menen dat zij niet zo spoedig tot stand kunnen gebracht worden, daar de betrokken besturen en instanties te talrijk zijn.

Dit alles, om de leden der Commissie in staat te stellen van nabij na te gaan hoe en in hoever een conflict kan ontstaan tussen zo'n belangrijk Werk en de Uitvoerende macht, wanneer de bevoegdheden slecht verdeeld zijn.

Werken voor uitbesteding in gezinnen

Het gaat over de tweede post die de Minister ons in onze begroting zou willen doen inschrijven. Hij wordt berekend naar rato van 5 frank per dag voor 100.000 dagen. Geen enkele begroting is voorzien voor het extra-personeel dat het N. W. K. zou nodig hebben om eventueel de toekenning van die toelage te controleren.

Maatschappelijke wonas.

Het werd opgericht door de Minister die daarvoor een krediet van 4,5 miljoen voorziet.

Ce fonds social serait destiné à prendre en charge le placement d'enfants en colonies, lorsque les parents nécessaires ne sont pas aidés par le F.N.A.M.I. ou une Commission d'Assistance Publique.

Cette intervention serait subordonnée à une enquête sociale effectuée par une infirmière-visiteuse de l'O.N.E.

Elle serait accordée par le Ministère, avec un plafond de 20 francs par journée.

Ces dispositions sont illégales. D'abord parce que le Ministre de la Santé Publique outrepassa ses pouvoirs en créant une obligation à charge du F.N.A.M.I., qui dépend uniquement du Ministère du Travail ou des Commissions d'Assistance Publique, à qui la loi accorde le droit de déterminer seules les secours à fournir, et d'en fixer le montant.

Ensuite, parce qu'il n'appartient pas au Ministre de préciser les attributions et les activités des membres du personnel de l'O.N.E. (en l'occurrence, des infirmières-visiteuses). Ce droit appartient exclusivement au Conseil Supérieur des Œuvres de l'Enfance. D'ailleurs, il nous semble peu indiqué de charger des infirmières-visiteuses, dont le rôle est avant tout social, d'enquêter sur les ressources des familles. Elles ne peuvent être distraites de leur rôle de protection de la mère et de l'enfant.

Nous ne publierons pas *in extenso* la réponse du Ministère à l'O. N. E., d'autant plus qu'il y eut un changement de ministre entre la première réponse et la réponse définitive.

Le département motivait son attitude vis-à-vis des colonies par le fait que la débilité diminue à mesure que l'on s'éloigne de la guerre et qu'il était nécessaire d'être plus sévère au sujet des caractères de débilité.

Le département n'admettait pas non plus que des colonies ou des établissements se vident ou début des vacances pour héberger comme débiles des enfants qui purement et simplement prennent des vacances et dont le séjour est subsidié comme un séjour de débiles.

De plus, le département, non sans raison, considère que le sort des orphelins doit être réglé par un statut au moment de la refonte du Fonds commun et non par des indemnités pour débiles qui forcément servent à tout l'établissement.

La Commission a considéré que tout ceci était fort raisonnable et nous donnons volontiers à la Commission la note justificative du département.

1. — Aspects généraux.

1) Nombre d'enfants hébergés dans les colonies de l'O. N. E. et dans les colonies agréées par l'O. N. E.

Dat maatschappelijk fonds zou bestemd zijn om het uitbesteden van kinderen te zijnen laste te nemen wanneer de behoeftige ouders niet worden bijgestaan door het R. V. Z. I. of door een Commissie van Openbare Onderstand.

Die tussenkomst zou worden afhankelijk gemaakt van een maatschappelijk onderzoek ingesteld door een huisverpleegster van het N. W. K.

Zij zou worden toegekend door het Ministerie, met een maximum van 20 frank per dag.

Die beschikkingen zijn onwettelijk. In de eerste plaats, omdat de Minister van Volksgezondheid zijn machten te buiten gaat door een verplichting in het leven te roepen ten laste van het R. V. Z. I., dat alleen afhangt van het Ministerie van Arbeid of van de Commissiën van Openbaren Onderstand, waaraan door de wet het recht wordt toegekend de te verlenen tegemoetkomingen en het bedrag er van alleen vast te stellen.

Verder, omdat het niet de taak van de Minister is de bevoegdheden en de werkzaamheden van de personeelsleden van het N. W. K. (in dit geval huisverpleegsters) nader te bepalen. Dat recht hoort uitsluitend toe aan de Hoge Raad van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn. Overigens, schijnt het ons weinig gepast toe huisverpleegsters, waarvan de opdracht vooral van maatschappelijke aard is, te belasten met een onderzoek over de inkomsten der gezinnen. Zij mogen niet afgeleid worden van hun taak van bescherming van moeder en kind.

Wij geven het antwoord van het Ministerie aan het N. W. K. niet in zijn geheel, des te meer daar er een verandering van Minister is geweest tussen het eerste en het definitieve antwoord.

Het Departement rechtvaardigde zijn houding ten opzichte van de kolonies, door het feit dat de zwakheid vermindert naarmate dat de oorlog verder achter de rug ligt, en dat het noodzakelijk was zich strenger te tonen in zake de kenmerken van zwakheid.

Het Departement kon ook niet aannemen, dat kolonies of andere inrichtingen bij het begin van het verlof worden ontruimd, ten einde er kinderen die verlof nemen zonder meer, te herbergen als zwakke kinderen, wier verblijf wordt gesubsidieerd als een verblijf van zwakke kinderen.

Bovendien is het Departement, niet zonder reden, van mening, dat het lot van de wezen moet geregeld worden door een statuut ter gelegenheid van de hervorming van het Gemeenschappelijk Fonds, en niet door middel van de vergoedingen voor zwakke kinderen die noodzakelijkerwijze de inrichting in haar geheel ten goede komen.

De Commissie was van oordeel dat dit alles zeer redelijk was, en wij geven gaarne aan de Commissie de rechtvaardigingsnota van het Departement.

1. — Algemene aspecten.

1) Aantal kinderen opgenomen in de kolonies van het N. W. K. en in de door het N. W. K. erkende kolonies.

Journées de présence.	Chiffres réels			Prévisions		Dagen aanwezigheid.
	1938	1946	1947	1948	1949	
Colonies O. N. E. pour enfants débiles	398.000	238.000	274.000	414.000	347.000	Kolonies N. W. K. voor zwakke kinderen.
Colonies agréées pour enfants débiles	717.000	306.000	114.000	150.000)		Erkende kolonies voor zwakke kinderen.
				)		
				)	4.500.000	
				)		
Colonies subsidiées pour enfants débiles	747.000	4.879.000	4.885.000	5.445.000)		Gesubsidieerde kolonies voor zwakke kinderen.
Total pour les colonies permanentes pour enfants débiles	1.262.000	5.423.000	5.273.000	6.009.000	4.847.000	Totaal voor de vaste kolonies voor zwakke kinderen.
Colonies de vacances pour enfants débiles	—	186.000	213.000	228.000	—	Vacantiekolonies v. zwakke kinderen.
Cures de jour pour non-débiles	—	589.000	709.000	606.000	808.000	Dagkuren voor niet-zwakken.
Colonies de vacances pour non-débiles	—	—	207.000	500.000	750.000	Vacantiekolonies voor niet-zwakken.
Placement familial	—	—	—	—	100.000	Uitbesteding in gezinnen.
Total général	1.262.000	6.198.000	5.403.000	7.345.000	6.497.000	Algemeen totaal.

Les prévisions du département pour 1949 en ce qui concerne les colonies pour enfants débiles sont donc au coefficient 3,9 par rapport à 1938, ce qui est suffisant. En effet, la débilité est en régression depuis l'immédiat après-guerre et, en fait, un certain nombre de lits restent vides dans les colonies.

2) Agrégation et classification des colonies pour enfants débiles.

Le Département estime que les subsides aux colonies d'enfants débiles doivent être réservés à des institutions permanentes et spécialisées afin d'assurer la meilleure efficacité possible de la cure tant du point de vue sanitaire qu'éducatif.

Cette définition exclut :

- les colonies de vacances pour débiles, mais il est entendu que les colonies permanentes spécialisées peuvent héberger des enfants débiles pendant les vacances et même des non-débiles, à condition que ces derniers ne fassent pas un séjour supérieur à celui prévu plus loin ;
- les établissements non spécialisés tels que les orphelins et les institutions pour enfants aveugles, anormaux, etc.

Si le fait d'octroyer des subsides à titre « d'établissement pour débiles » se justifiait pendant la guerre, parce

De ramingen van het departement voor 1949, wat de kolonies voor zwakke kinderen betreft, zijn dus tegen coëfficiënt 3,9 ten opzichte van 1938, wat volstaat. De zwakheid vermindert inderdaad sedert de onmiddellijk naoorlogse periode, en feitelijk blijven een groot aantal bedden in de kolonies onbezet.

2) Erkenning en rangschikking van de kolonies voor zwakke kinderen.

Het departement is van oordeel dat de toelagen aan de kolonies voor zwakke kinderen moeten worden voorbehouden aan vaste en gespecialiseerde inrichtingen, ten einde de kuur op de meest doeltreffende wijze te verzekeren, zowel in gezondheids- als opvoedingsopzicht.

Door die bepaling zijn uitgesloten :

- de vacantiekolonies voor zwakke kinderen, maar het is verstaan dat de gespecialiseerde vaste kolonies zwakke kinderen mogen herbergen tijdens de vakantie, en zelfs niet-zwakke, op voorwaarde dat deze er niet langer verblijven dan verder wordt voorzien ;
- de niet gespecialiseerde inrichtingen zoals de weeshuizen en de gestichten voor blinde, abnormale en andere kinderen.

Zo het feit van het verlenen van toelagen als « inrichting voor zwakken » tijdens de oorlog gerechtvaardigd

qu'il assurait par un moyen détourné la viabilité de ces institutions dont les ressources financières étaient insuffisantes, cette viabilité doit à l'heure actuelle être obtenue par d'autres moyens et notamment par le relèvement du taux de la journée d'entretien réclamée aux parents et tuteurs par les établissements intéressés et par la mise à charge de la journée d'entretien au Fonds Commun. Le Département prépare à cet effet la révision de la loi de 1891. En attendant que cette réforme puisse être réalisée, le Département pourrait se rallier à un amendement parlementaire aux termes duquel l'O. N. E. interviendrait dans la journée d'entretien dans les orphelinats pour les premiers mois de 1949. Il faudrait prévoir à cet effet un poste distinct au budget de l'O. N. E. Dans la justification de l'amendement, il devrait être précisé que la mesure est transitoire et postule le vote rapide de la réforme envisagée au Fonds Commun.

Le Département souhaite, d'autre part, appliquer aux colonies d'enfants débiles la *catégorisation* déjà prévue pour les établissements de soins (arrêté ministériel du 20 avril 1948) afin d'obtenir une rationalisation progressive de ces institutions.

Les colonies pour enfants débiles étant déjà agréées par l'O. N. E., le Département estime qu'il n'est pas nécessaire de procéder lui-même à une nouvelle agrégation en vertu des arrêtés du Régent du 21 mars 1945 et du 20 juillet 1947, mais il entend leur appliquer l'arrêté ministériel du 20 avril 1948 prévoyant la catégorisation des établissements de soins.

Aussi, tout en maintenant le taux moyen actuel de 18 francs, le subside pourrait être différencié d'après la valeur technique de chaque colonie.

3) Contrôle de la débilité.

Il est nécessaire, pour des raisons d'ordre médical, psychologique et social, de s'assurer que les enfants qui profitent du séjour en colonies pour débiles sont réellement débiles. L'effort financier réalisé par l'Etat en faveur de ces institutions réclame du reste cette garantie.

Les critères de débilité seraient établis par le Département sur avis de l'O. R. E.

En ce qui concerne l'examen médical préalable, un système souple doit être prévu, étant donné l'insuffisance actuelle de l'équipement du pays en services de médecine préventive.

L'arrêté du Régent du 29 mai 1948, article 3, serait donc modifié pour permettre que l'examen préalable ait lieu, jusqu'à nouvel ordre, dans n'importe quel service de médecine préventive agréé, à cette fin, par le Département, c'est-à-dire :

— soit une consultation de nourrissons avec section pour enfants de 3 à 6 ans ;

was, omdat aldus, langs een omweg, de leefbaarheid van die inrichtingen, die over zeer ontoereikende geldmiddelen beschikken, werd verzekerd, moet die leefbaarheid thans door andere middelen worden bekomen, inzonderheid door de verhoging van de dagelijkse onderhoudsprijs die door de betrokken inrichtingen aan de ouders en voogden wordt gevraagd, en door het dagelijks onderhoud ten laste te leggen van het Gemeen Fonds. Het Departement bereidt te dien einde de herziening voor van de wet van 1891. In afwachting dat die hervorming zal kunnen worden verwezenlijkt, zou het Departement zich kunnen aansluiten bij een parlementair amendement luidens hetwelk het N. W. K. tussen zou komen in de bekostiging van de onderhoudsdag in de weeshuizen tijdens de eerste zes maanden van 1949. Daartoe zou op de begroting van het N. W. K. een afzonderlijke post moeten worden voorzien. Bij de verantwoording van het amendement zou er moeten worden op gewezen dat het een overgangsmaatregel geldt, in het vooruitzicht van de snelle goedkeuring van de beoogde hervorming van het Gemeen Fonds.

Het Departement wenst anderzijds, op de kolonies voor zwakke kinderen de *indeling in categorieën* toe te passen die reeds voor verzorgingsinstellingen wordt voorzien (Ministerieel besluit van 20 April 1948), ten einde een progressieve rationalisatie van die instellingen te bekomen.

Daar de kolonies voor zwakke kinderen reeds door het N. W. K. zijn erkend, acht het Departement het overbodig, zelf over te gaan tot een nieuwe erkenning krachtens de Regentsbesluiten van 21 Maart 1945 en 20 Juli 1947, maar het wil er het ministerieel besluit van 20 April 1948 op toepassen, waarin de indeling per categorie van de verzorgingsinstellingen wordt voorzien.

De toelage zou dan ook, mits behoud van het tegenwoordig gemiddeld bedrag van 18 frank, verschillend kunnen worden gemaakt volgens de technische waarde van iedere kolonie.

3) Contrôle van de zwakheid.

Om redenen van medische, psychologische en sociale aard is het nodig na te gaan of de kinderen die een verblijf mogen doen in kolonies voor zwakke kinderen werkelijk zwak zijn. Die waarborg wordt overigens geleverd wegens de financiële inspanning die de Staat ten gunste van die inrichtingen doet.

De zwakhedscriteria zouden door het Departement, op advies van het N. W. K., worden opgemaakt.

Wat het voorafgaand medisch onderzoek aangaat, moet een lenig stelsel worden voorzien, gelet op de thans ontoereikende uitrusting van het land in diensten voor voorbehoedende geneeskunde.

Artikel 3 van het Regentsbesluit van 29 Mei 1948 zou dus worden gewijzigd om toe te laten dat het voorafgaand onderzoek, tot nader aankondiging plaats zou hebben bij om 't even welke dienst voor voorbehoedende geneeskunde, die te dien einde door het Departement zou worden erkend, anders gezegd :

— of wel een zuigelingenconsultatie met afdeling voor kinderen van 3 tot 6 jaar ;

— soit un service d'inspection médicale scolaire, là où il est convenablement organisé;

— soit un centre de santé ou un service assurant le dépistage de la tuberculose par des examens généraux préventifs cliniques et radiologiques conformément aux dispositions de l'arrêté du Régent du 30 octobre 1948;

— soit éventuellement par d'autres services de médecine préventive.

II. — Colonies de l'O. N. E. pour enfants débiles.

Ces colonies ont été, jusqu'à la fin de 1947, exploitées en régie, c'est-à-dire que l'Etat couvrait tous les frais, quelque élevés qu'ils puissent être et était crédité du montant des redevances des parents, des C.A.P., de l'A.M.I., etc...

Pareil système n'est nullement imposé par la loi du 5 septembre 1919 organique de l'O.N.E. En effet, l'article 19 de cette loi est rédigé comme suit: « *L'Œuvre Nationale de l'Enfance instituera ou agréera des colonies d'enfants débiles. Elle assumera, avec le concours de l'Etat, la charge des frais de ces établissements dans la mesure qui sera fixée par arrêté royal.* »

Le système de régie est de nature à encourager une gestion trop peu économique.

Il est possible d'estimer le prix de revient journalier dans de très bonnes colonies d'enfants débiles à personnel entièrement laïc et normalement rémunéré à fr. 68,50 par tête.

Pour les colonies de l'O. N. E., le département a porté son intervention à 55 francs par jour, ce qui avec les 10 francs du F. N. A. M. I. porte le montant à 66 francs.

Les 10 francs sont à couvrir par les organismes assureurs pour les affiliés à l'assurance maladie obligatoire et à l'assurance libre. Pour les indigents, ces 10 francs seraient à couvrir par les C.A.P. ou, dans la mesure où elles n'interviennent pas ou ne veulent intervenir que partiellement (cas très fréquents), par le Fonds Social dont il est question plus bas.

III. — Colonies agréées pour enfants débiles.

Les colonies agréées recevront toutes 18 francs par jour, plus les 10 francs du F. N. A. M. I. et les fr. 6,50 du Fonds social. Nous devons ajouter que le Ministre a admis pour les colonies agréées un nombre de journées égales à celui de 1948.

IV. — Centres de vacances pour enfants non débiles.

Ce subside a été inauguré il y a deux ans et ce poste prend un développement de plus en plus considérable, comme on peut le voir par le tableau de la page I.

— of wel een dienst voor medisch schooltoezicht, daar waar hij behoorlijk is ingericht;

— of wel een gezondheidscentrum of een dienst tot opsporing van de tuberculose door algemene preventieve klinische en radiologische onderzoeken overeenkomstig de bepalingen van het besluit van de Regent dd. 30 October 1948;

— of wel, eventueel, door andere diensten voor voorbehoedende geneeskunde.

II. — Kolonies van het N. K. W. voor zwakke kinderen.

Die kolonies werden tot einde 1947 in regie uitgebaat, m. a. w. werden al de kosten, hoe hoog ook, door de Staat gedekt, en deze werd gecrediteerd met het bedrag der sommen verschuldigd door de ouders, de Commissiën van Openbare Onderstand, de V. Z. I., enz...

Dergelijk stelsel wordt geenszins opgelegd door de wet van 5 September 1919 houdende oprichting van het N. W. K. — Artikel 19 van die wet luidt inderdaad als volgt: « *Door het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn worden kolonies voor zwakke kinderen opgericht of toegelaten; met de medehulp van de Staat draagt het de kosten dier instellingen in de mate bij Koninklijk besluit te bepalen.* »

Het regiéstelsel is van die aard dat het een te weinig spaarzaam beheer in de hand werkt.

Het is mogelijk de dagelijkse kostprijs in de zeer goede kolonies voor zwakke kinderen, met volledige normaalbezoldigd lekenpersoneel, te ramen op fr. 68,50 per kop.

Voor de kolonies van het N. W. K. heeft het departement zijn tussenkomst op 56 frank per dag gebracht wat, met de 10 frank van het R. V. Z. I. het bedrag op 66 frank brengt.

10 frank moeten door de verzekeringsorganismen worden gedekt voor de aangeslotenen bij de verplichte en bij de vrije verzekering tegen ziekte. Voor de behoeftigen zouden die 10 frank moeten worden gedekt door de C. O. O. of, voor zover ze niet tussenkomen of slechts gedeeltelijk willen tussenkomen (zeer vaak voorkomende gevallen), door het Maatschappelijk Fonds waarvan hieronder sprake.

III. — Erkende kolonies voor zwakke kinderen.

De erkende kolonies zullen alle 18 frank per dag ontvangen, plus de 10 frank van het R. V. Z. I. en de fr. 6,50 van het Maatschappelijk Fonds. Wij moeten hieraan toevoegen dat de Minister voor de erkende kolonies een aantal dagen gelijk aan dit van 1948 heeft aanvaard.

IV. — Vacantiecentra voor niet zwakke kinderen.

Die toelage werd voor twee jaar ingevoerd, en die post neemt een steeds aanzienlijker uitbreiding, zoals men zien kan op de lijst voorkomend op bladzijde I.

On peut estimer qu'il y a un peu plus de 1 million de garçons et filles de 8 à 16 ans. Si 30 % d'entre eux, soit 300.000, faisaient un séjour de vacances de 20 jours subsideés à raison de 10 francs, cela pourrait amener une *dépense totale de 60 millions*, ce qui est énorme et sans proportion avec les autres dépenses de l'Etat en faveur de la Santé Publique.

Il faut donc envisager diverses limitations :

1° le budget de l'O.N.E. ne prendrait plus à sa charge qu'un séjour aux centres de vacances de 14 jours au minimum. Le séjour serait également subsideé pour les enfants qui séjourneraient dans des homes avec leur famille; le taux d'intervention serait de 10 francs par jour;

2° seraient seuls subsideés, les centres de vacances qui comptent au moins 40 participants;

3° ne pourraient être subsideés que les centres affiliés soit à un mouvement de jeunesse (suivant les critères de l'arrêté du Régent du 5 mars 1948 sur les subsides en matière d'éducation physique ou suivant ceux admis très récemment par le Conseil National de la Jeunesse), soit à une œuvre spécialisée de vacances ou autre, donnant des garanties au point de vue technique et éducatif (colonies scolaires catholiques, Femmes prévoyantes, Aide à la Jeunesse du Pays, Pro Juventute, Y. M. C. A., Y. W. C. A., Croix-Rouge de la Jeunesse, Solidarité, etc...).

Considérations du département sur une politique de subsides aux œuvres de protection de la santé de la mère et de l'enfant :

- Consultations de Nourrissons.
- Consultations pour enfants de 3 à 6 ans.
- Consultations prénatales.

Le régime de subside à ces œuvres, tel qu'il est actuellement organisé par l'O.N.E., est peu rationnel et insuffisant. Il comporte une addition d'interventions à titres divers, qui enlève aux instances organisatrices des œuvres toute autonomie de gestion et toute responsabilité administrative.

L'énuméré des postes où sont reprises les interventions en faveur des consultations de nourrissons, par exemple, montre la complexité du système :

1° Honoraires médicaux :

- une somme forfaitaire par séance différente si le médecin est ou non spécialiste, habite ou n'habite pas la localité;
- une allocation supplémentaire par enfant examiné;

Er mag worden geschat, dat het aantal jongens en meisjes van 8 tot 16 jaar zowat meer dan 1 miljoen bedraagt. Indien er daarvan 30 %, hetzij 300.000, een vacantieterblijf van 20 dagen moeten doen, met toelage van 10 frank, zou dit een *totale uitgave van 60 miljoen* ten gevolge hebben, hetgeen aanzienlijk is en buiten verhouding tot de andere Rijksuitgaven ten gunste van de Volksgezondheid.

Verschillende beperkingen moeten dus worden voorzien :

1° de begroting van het N. W. K. zou nog slechts een verblijf van 15 dagen in de vacatiecentra ten laste nemen. Dit verblijf zou insgelijks worden gesubsidieerd voor de kinderen die met hun gezin in tehuizen zouden verblijven; het bedrag der tussenkomst zou 10 frank daags belopen;

2° alleen de vacatiecentra met ten minste 40 deelnemers zouden toelagen ontvangen;

3° toelagen zouden alleen kunnen worden verleend aan centra die aangesloten zijn, hetzij bij een jeugdbeweging (volgens de criteria van het Regentsbesluit van 5 Maart 1948 op de toelagen inzake lichamelijke opvoeding of met inachtneming van deze die onlangs door de Nationale Raad voor de Jeugd werden aanvaard), hetzij door een gespecialiseerd of ander vacantiwerk dat de nodige waarborgen in technisch en opvoedend opzicht geeft (katholieke schoolkolonies, Vooruitziende Vrouwen, Hulpverlening aan 's Lands Jeugd, Pro Juventute, Y. M. C. A., Y. W. C. A., Rood Kruis der Jeugd, Solidariteit, enz...).

Beschouwingen van het departement over een politiek van subsidies aan de werken voor de bescherming van de gezondheid van de moeder en van het kind.

- Consultaties voor zuigelingen.
- Consultaties voor kinderen van 3 tot 6 jaar.
- Consultaties voor toekomstige moeders.

Het stelsel van de subsidiëring van die werken, zoals het thans is ingericht door het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, is weinig rationeel en ontoereikend. Het komt neer op een samenvoeging van tussenkomsten op verschillende gronden, die aan de inrichtingscomité's elke zelfstandigheid in zake beheer en elke administratieve verantwoordelijkheid ontnemen.

De lijst van de posten waarin de tussenkomsten ten voordele van de zuigelingenconsultaties, bij voorbeeld, zijn opgenomen, bewijst de ingewikkeldheid van het stelsel :

1° Erelonen van geneesheren.

- een vast bedrag per zitting, verschillend naar gelang de geneesheer specialist is of niet, de plaats bewoont of niet;
- een bijslag per kind dat onderzocht wordt;

— une intervention moyenne dans les frais de déplacement des médecins qui n'habitent pas la localité.

2° *Personnel administratif.*

— une indemnité par séance pour les préposés aux écritures;

— une indemnité plus faible par séance pour le personnel préposé à la surveillance (des voitures, etc.).

3° *Loyer — chauffage — éclairage.*

— une intervention variable dans le loyer de certaines œuvres;

— une intervention par séance pour le chauffage et l'éclairage.

4° *Entretien.*

— une intervention moyenne par séance à certaines œuvres.

5° *Achat — entretien matériel.*

— Intervention variable suivant le cas pour certaines œuvres.

6° *Fournitures de bureau, etc...*

— id.

7° *Médicaments — boîtes de secours.*

Intervention variable suivant le cas pour certaines œuvres.

8° *Subside pour car itinérant.*

Enfin, des *indemnités trimestrielles* pour blanchissage de linge, déplacement personnel (différentes pour personnel laïc et religieux).

Le paiement du traitement des infirmières desservant ces consultations est imputé à un autre poste du budget, de même que les frais résultant de l'achat d'uniformes, sacoches, insignes.

Indemnité pour usage de vélo, etc...

Compte tenu de ces diverses interventions, la moyenne par prestation pour une consultation de nourrissons se situe environ à 40 francs.

Le *coût réel* par prestation paraît être, d'après nos informations, de 45 francs environ.

La moyenne actuelle d'intervention dans les consultations prénatales est de 50 francs environ.

Le *coût réel* par prestation paraît être, d'après nos informations, de 55 francs environ.

Complexe et insuffisant, ce système de subsides n'est pas adapté à une bonne organisation et aux besoins actuels

— een gemiddelde tussenkomst in de reiskosten van de geneesheren die niet de plaats bewonen.

2° *Administratief personeel.*

— een vergoeding per zitting voor de schrijvers;

— een kleinere vergoeding per zitting voor het personeel dat belast is met het toezicht (kinderwagens, enz.).

3° *Huur — Verwarming — Verlichting.*

— voor sommige werken, een veranderlijke tussenkomst in de huur;

— een tussenkomst per zitting voor de verwarming en de verlichting.

4° *Onderhoud.*

— voor sommige werken, een gemiddelde tussenkomst per zitting.

5° *Aankopen — Onderhoud materieel.*

— voor sommige werken, veranderlijke tussenkomst volgens het geval.

6° *Bureelbenodigdheden, enz.*

— id.

7° *Geneesmiddelen — Verbandkisten.*

— voor sommige werken, veranderlijke tussenkomst volgens het geval.

8° *Subsidie voor reizende consultatiebureau's.*

Ten slotte, *driemaandelijke vergoedingen* voor het bleken van het linnen, de verplaatsingen van het personeel (verschillend voor het leken- en het geestelijk personeel).

De betaling van de wedden van de verpleegsters die deze consultatiebureau's bedienen wordt uitgetrokken op een andere post van de begroting; hetzelfde geldt voor de kosten van aankoop van uniformen, tassen, kentekens.

Vergoeding voor het gebruik van een fiets, enz.

Rekening gehouden met die verschillende tussenkomsten, bedraagt het gemiddelde per prestatie voor een zuigelingenconsultatie ongeveer 40 frank.

Volgens onze inlichtingen schijnen de *werkelijke kosten* per prestatie ongeveer 45 frank te belopen.

Het tegenwoordig gemiddelde van de tussenkomst in de consultaties voor toekomstige moeders bedraagt ongeveer 50 frank.

Volgens onze inlichtingen schijnen de *werkelijke kosten* per prestatie ongeveer 55 frank te bedragen.

Dit stelsel is ingewikkeld en ontoereikend, niet aangepast aan de tegenwoordige behoeften van onze werken ter

de nos œuvres de protection de la mère et de l'enfant. Outre qu'il complique et alourdit l'administration centrale de l'Œuvre Nationale — où son application requiert un personnel nombreux — il embarrasse la gestion des œuvres bénéficiaires et est un obstacle à une saine organisation budgétaire.

Il y a lieu, selon nous, de préconiser une autre formule et il semble que la meilleure soit celle du *subside forfaitaire à la prestation correspondant au prix de revient moyen*.

Les œuvres seraient subsidiées exactement au prorata des services rendus et supporteraient elles-mêmes les charges et frais de fonctionnement : versement des honoraires médicaux, du traitement des infirmières et autre personnel, paiement des frais généraux, loyer, etc.

Le service choisirait son personnel médical et infirmier, sous réserve des garanties de compétence fixées par l'O. N. E.

Le rôle du pouvoir central n'est pas d'intervenir d'une façon différenciée dans les charges des œuvres, mais de rémunérer d'une façon *moyenne*, mais suffisante, les services rendus par des institutions qu'il a, par son agrégation, reconnues capables d'assurer ce service.

Ce système présente l'avantage d'une très grande simplicité d'application, de contrôle et de compréhension. Il évite de favoriser des œuvres ou services qui desservent un nombre trop minime de clients que pour répondre à un besoin réel de la population.

En calculant le subside sur la base du *coût réel* d'une prestation, les œuvres à bon rendement ou susceptibles de bon rendement pourraient se développer et se perfectionner.

L'application de ce système à toutes les œuvres de protection de la santé de la mère et de l'enfant nécessiterait une modification et une simplification du règlement organique de l'O. N. E.

Le département désirerait faire la preuve du système avant de le généraliser. C'est pourquoi il est prévu au poste 23 du budget O.N.E. 1949 un crédit de 10 millions de francs qui sera employé notamment à « subsidier la prestation le fonctionnement des consultations prénatales et de nourrissons s'intégrant dans les Centres de Santé ».

Ce subside est destiné à couvrir les frais de *fonctionnement* de ces services, soit par prestation :

Pour les consultations prénatales un subside de 55 francs environ.

Pour les consultations de nourrissons et de 3 à 6 ans, un subside de 45 francs environ.

Le crédit de 10.000.000 de francs permettrait d'assurer environ 200.000 prestations de consultations de nourrissons et de consultations prénatales (c'est-à-dire environ 1/10me

bescherming van moeder en kind. Het maakt de taak van het hoofdbestuur van het Nationaal Werk — waar de toepassing er van een talrijk personeel eist — ingewikkeld en moeilijk, belemmert het beheer van de rechthebbende werken en is een hinderpaal voor een gezonde budgetaire inrichting.

Naar onze mening, moet een andere formule worden voorgestaan, en de beste formule schijnt te zijn die van de *vaste subsidie per prestatie overeenstemmend met de gemiddelde kostprijs*.

De werken zouden precies naar rato van de bewezen diensten worden gesubsidieerd en zij zouden zelf de lasten en de werkingskosten dragen : storting van de erelonen van de geneesheren, van de wedden van de verpleegsters en het ander personeel, betaling van de algemene onkosten, huur, enz.

De dienst zou zelf zijn geneeskundig en verplegingspersoneel kiezen, onder voorbehoud van de waarborgen inzake bevoegdheid vastgesteld door het N. W. K.

De taak van het hoofdbestuur is niet, op een verschillende wijze tussen te komen in de lasten van de werken, maar wel de diensten, bewezen door de instellingen welke het door zijn aanneming heeft erkend als bevoegd om die dienst te verzekeren, op een *gemiddelde* maar toereikende wijze te bezoldigen.

Dit stelsel biedt het voordeel van een zeer grote eenvoud inzake toepassing, contrôle en begrip. Het vermijdt tevens dat werken of diensten die een te gering aantal klanten bedienen om aan een werkelijke behoefte van de bevolking te beantwoorden zouden worden bevoordeeld.

Door de subsidie te berekenen op grondslag van de *werkelijke kosten* van een prestatie, zouden de werken met een goed rendement of die een goed rendement kunnen bekomen, zich kunnen ontwikkelen en volmaken.

De *toepassing van dit stelsel* op alle werken voor de bescherming van de gezondheid van moeder en kind, zou een wijziging en een vereenvoudiging noodzakelijk maken van het organiek reglement van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn.

Vooraleer het uit te breiden, zou het Departement wensen dat het stelsel bewijst doelmatig te zijn. Daarom wordt onder post 23 van de begroting van het N. W. K. een krediet voorzien van 10.000.000 frank dat inzonderheid zal worden gebruikt voor « de subsidiëring per prestatie van de werking van de consultatiebureau's voor toekomstige moeders en zuigelingen in de Gezondheidscentra ».

Die subsidie is bestemd om de *werkingskosten* van die diensten te dekken, hetzij per prestatie :

voor de consultaties voor toekomstige moeders, een subsidie van 55 frank ongeveer ;

voor de consultaties voor zuigelingen en kinderen van 3 tot 6 jaar, een subsidie van 45 frank ongeveer.

Het krediet van 10.000.000 frank zou het mogelijk maken de kosten te dekken van ongeveer 200.000 prestaties van consultaties voor zuigelingen en toekomstige moeders

de l'ensemble des prestations rémunérées suivant l'ancien système.

S'il s'avère, en cours ou en fin d'exercice, qu'un nombre plus restreint que prévu de consultations de nourrissons et de consultations prénatales se sont intégrées dans des centres de santé, un transfert de subsides pourrait être réalisé pour subsidier les œuvres non intégrées selon l'ancienne formule.

Après avoir revu les chiffres, Monsieur le Ministre a pu se mettre d'accord avec l'O. N. E. pour un supplément global de 21.950.000 francs que l'œuvre répartira entre ses divers postes déficitaires suivant les indications ci-après.

CHAPITRE II.

SUBVENTIONS.

Art. 16. — Intervention financière en faveur des personnes publiques parastatales et des régies.

1. Subsides à l'Œuvre Nationale de l'Enfance... fr. 271.590.000

Augmentation de 21.590.000 francs.

Elle porte sur les postes ci-après du projet de budget de l'institution pour l'exercice 1949 :

Personnel...	fr. 120.330
Colonies O. N. E.	3.470.000
Colonies agréées	18.000.000

Soit un total de... fr. 21.590.330
ramené au chiffre rond de 21.590.000 francs.

Pour le détail justificatif, cf. le projet de budget de l'O. N. E. aux pages 26 et suivantes du *Document parlementaire* n° 4-XXIII.

Chapitre Ier. — Dépenses de personnel.

Les nouveaux éléments de calculs justifient l'augmentation sollicitée.

Chapitre III. — Colonies O. N. E. (p. 28).

En raison de la modicité de la part d'intervention du F. N. A. M. I. dans le coût de la journée d'entretien, il est proposé de porter le taux d'intervention du Département à 56 francs, d'où une augmentation de 10 francs $\times$ 347.000 = 3.470.000 francs.

(dit is ongeveer 1/10e van de gezamenlijke prestaties die volgens het vroegere stelsel werden bezoldigd).

Indien tijdens of op het einde van het dienstjaar zou blijken dat een kleiner aantal consultatiebureau's voor zuigelingen en toekomstige moeders dan voorzien in de gezondheidscentra werden ondergebracht, zou een overdracht van subsidies kunnen worden gedaan om de niet opgenomen werken volgens de vroegere formule te subsidiëren.

Na herziening van de cijfers, heeft de heer Minister zich met het N. W. K. accoord gesteld over een globale bijkomende subsidie van 21.950.000 frank, welke door het werk over zijn verschillende posten die met een tekort sluiten, zal verdeeld worden volgens onderstaande aanwijzingen :

HOOFDSTUK II.

TOELAGEN.

Art. 16. — Financiële tussenkomst ten bate van de parastatale openbare rechtspersonen en van de regieën.

1. Subsidien aan het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn ... fr. 271.590.000

Verhoging met 21.590.000 frank.

Deze slaat op volgende posten uit het begrotingsontwerp der instelling voor het dienstjaar 1949 :

Personeel ...	fr. 120.330
Kolonies N. W. K.	3.470.000
Erkende kolonies	18.000.000

Hetzij in totaal ... fr. 21.590.330
afgerond tot op 21.590.000 frank.

Voor meer bijzonderheden nopens de verantwoording vergelijke men met het begrotingsontwerp van het N. W. K. op bladzijde 26 en volgende in het *Parlementair Stuk* n° 4-XXIII.

Hoofdstuk I. — Personeelsuitgaven.

De aangevraagde verhoging vloeit voort uit de nieuwe berekeningsgrondslagen.

Hoofdstuk III. — Kolonies N. W. K. (blz. 28).

Gezien de tussenkomst vanwege het R. V. Z. I. in de dagelijkse onderhoudskosten zo gering is, neemt men zich voor de vastgestelde Departementsbijdrage op 56 frank te brengen, wat tot een verhoging van 10 frank $\times$ 347.000 = 3.470.000 frank leidt.

Chapitre IV. — *Colonies agréées permanentes* (p. 30).

Il semble indiqué d'admettre un nombre de journées de présence équivalent à celui de 1948, c'est-à-dire 1 million de journées de plus qu'il n'a été porté dans le projet de budget. D'où, à raison de 18 francs par jour, une augmentation de crédit de 18.000.000 de francs.

Colonies agréées permanentes.

Augmentation de 18 millions permettant de porter le nombre des journées d'entretien de 4.500 à 5.500.

Ces 5.500 journées de présence se répartissent en 2.700 pour les colonies — section d'orphelinat — et 2.800 pour les autres colonies.

En outre, je prévois de rétablir pour les consultations de nourrissons de 3 à 6 ans et prénatales le subside aux préposés aux écritures en reprenant cette somme sur le poste « Consultations s'intégrant dans les Centres de Santé ».

Je prévois également que les crédits pourront être transférés de ce poste aux autres postes intéressant les consultations dans la mesure des besoins.

Le projet de loi qui sera déposé en même temps que le budget permettra d'empêcher de semblables conflits de se renouveler à l'avenir.

Les membres socialistes marquent leur désaccord sur un poste inscrit par le Ministère au budget de l'Œuvre Nationale de l'Enfance accordant 500.000 francs aux œuvres de placement familial, œuvrant sur le modèle de l'Œuvre Paysanne aux Enfants des Villes. Dans leur conception, ce crédit ne devrait ni être prévu ni distribué, parce que les critères d'agrégation sont difficiles à établir d'une part et le contrôle bien difficile à exercer d'autre part.

CHAPITRE II.

16-2. 50.000.000 de francs. — Allocations pré et post-natales.

Ces allocations d'un montant de 500 francs, données comme primes d'allaitement, sont distribuées par l'O.N.E. L'an passé, le montant des primes distribuées d'août à septembre s'est élevé à 14.000.000 de francs. Il faudra compter qu'en 1949 35.000.000 de francs du crédit seront employés à la liquidation des primes.

En 1948, le Ministre eût désiré employer le reliquat du crédit à créer des prénatales, imbriquées dans des centres de santé, afin de compléter l'équipement du pays en prénatales et d'amorcer l'équipement en centres de santé qui seront nécessaires à l'application du projet de tutelle sanitaire des écoliers lorsque celui-ci sera voté.

Cette année, l'idée de la création de prénatales incluses

Hoofdstuk IV. — *Vast erkende kolonies* (blz. 30).

Het blijkt geraden rekening te houden met een zelfde aantal verblijfdagen als in 1948, dat is namelijk met 1 miljoen dagen meer dan er in het begrotingsontwerp werden opgenomen. Daaruit vloeit naar rato van 18 frank per dag, een kredietverhoging van 18.000.000 frank voort.

Aangenomen vaste kolonies.

Vermeerdering met 18 miljoen welke het mogelijk zal maken het aantal onderhoudsdagen van 4.500 op 5.500 te brengen.

Die 5.500 aanwezigheidsdagen kunnen worden verdeeld in 2.700 voor de kolonies — afdeling weeshuis — en 2.800 voor de andere kolonies.

Bovendien wordt voorzien de subsidie aan de schrijvers weer in te voeren voor de consultaties voor zuigelingen, voor kinderen van 3 tot 6 jaar en voor toekomstige moeders; het bedrag zou worden afgenomen van de « Consultaties opgenomen in de Gezondheidscentra ».

Er wordt eveneens voorzien dat de kredieten van die post zullen kunnen worden overgedragen, volgens de behoeften, naar de andere posten die betrekking hebben op de consultaties.

Het wetsontwerp dat tegelijk met de begroting zal worden ingediend zal het mogelijk maken in de toekomst dergelijke conflicten te vermijden.

De socialistische leden waren het niet eens met een door de Minister op de begroting van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn ingeschreven post van 500.000 frank voor de Werken voor uitbesteding in gezinnen, werkend naar het voorbeeld van Boerenhulp aan Stadskinderen. Volgens hun opvatting moest dit krediet noch voorzien, noch verdeeld worden, omdat de aannemingscriteria moeilijk vast te stellen zijn en de controle moeilijk uit te oefenen.

HOOFDSTUK II.

16-2. 50.000.000 frank. — Vergoedingen aan toekomstige moeders en aan kraamvrouwen.

Die vergoedingen, ten bedrage van 500 frank en verleend als zoogpremiën, worden door het N. W. K. uitgekeerd. Verleden jaar bedroegen de van Augustus tot September verleende premiën 14.000.000 frank. Men mag verwachten dat 35.000.000 frank van het krediet in 1949 zullen worden aangewend voor de uitbetaling der premiën.

De Minister wenste in 1948 het overschot van het krediet aan te wenden om kraamvrouwenconsultaties op te richten, ingeschakeld in de gezondheidscentra, ten einde de uitrusting van het land met kraamvrouwenconsultaties aan te vullen en de uitrusting met gezondheidscentra aan te vatten, die vereist zijn voor de toepassing van het ontwerp betreffende de sanitaire voogdij op de scholieren, wanneer het zal goedgekeurd zijn.

Dit jaar werd het denkbeeld van de oprichting van

dans des centres de santé avait été retenue dans les commentaires du budget tout au moins.

Après maintes discussions, la Commission de Contact fit à la Commission parlementaire par la voix du Ministre les propositions suivantes.

Les 15.000.000 de francs de reliquat du poste 16-2 serviront à la subside de 30 centres de santé créés par les pouvoirs publics.

Amendement déposé par le Ministre :

16-2. — Allocations pré et postnatales distribuées par l'intermédiaire de l'Œuvre Nationale de l'Enfance et organisation de nouvelles consultations prénatales : 50 millions de francs.

Réduction proposée : 15.000.000 de francs.

Le libellé de l'article doit être modifié par la suppression des mots « et organisation de nouvelles consultations prénatales » ; le crédit de 15.000.000 de francs, montant de la réduction, est transféré pour un objet élargi au poste nouveau : article 19-9 ci-après.

D'autre part, l'O.N.E. sera invitée à subsidier l'érection de nouvelles prénatales à raison d'une somme à fixer, à condition que celles-ci soient logées dans un bâtiment qui permette leur extension en Centres de Santé.

Le département a introduit dans le budget de l'O.N.E. une somme de 10.000.000 de francs qui sera suffisante pour le subside à l'érection d'une part et le subside au fonctionnement d'autre part.

Il va sans dire que ces prénatales nouveau style peuvent être libres aussi bien qu'officielles. La seule condition qu'elles devront remplir c'est d'être l'embryon d'un futur Centre de Santé, ou de s'installer dans celui-ci s'il est déjà créé.

Ces prénatales serviront d'ailleurs de champ d'expérience pour l'application des subsides par prestation.

En ce qui concerne le 16/3, nous soulignons avec plaisir que la loi créant l'O.N.O.V.A. a été enfin votée et que le Ministre va pouvoir procéder à l'installation du nouveau conseil d'administration.

La Commission tout entière souhaite qu'il puisse aussi, dans un assez bref délai, réaliser la coordination des différentes œuvres sociales s'occupant des victimes de la guerre.

Titre 17. — I. — Subsides aux organismes institués en exécution de l'article 98 de la loi organique de l'Assistance Publique du 10 mars 1925.

Le subside servira en fait à créer de nouveaux centres d'identification.

La Commission fait remarquer que ces créations lui semblent assez inopportunes au moment où la Sécurité So-

kraamvrouwenconsultaties, opgenomen in de gezondheidscentra, aangehouden, althans in de toelichting op de begroting.

Na lange besprekingen, legde de Contactcommissie aan de Parlementaire Commissie, bij monde van de Minister, volgende voorstellen voor :

Het overschot van 15.000.000 frank van post 16-2 zal worden aangewend om de 30 door de openbare besturen opgericht gezondheidscentra te subsidiëren.

Amendement voorgesteld door de Minister :

16-2. — Vergoedingen aan toekomstige moeders en aan kraamvrouwen, uitgedeeld door de tussenkomst van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, en oprichten van nieuwe consultatiebureau's voor zwangere vrouwen : 50.000.000 frank.

Voorgestelde vermindering : 15.000.000 frank.

De tekst van het artikel wijzigen door de woorden : « en oprichten van nieuwe consultatiebureau's voor zwangere vrouwen » weg te laten ; het krediet van 15.000.000 frank, bedrag van de vermindering, wordt, voor een ruimere aanwending, naar een nieuwe post overgedragen : artikel 19-9 hieronder.

Anderzijds, zal het N. W. K. verzocht worden de oprichting van nieuwe kraamvrouwenconsultaties te subsidiëren, naar rato van een vast te stellen som, mits zij worden ondergebracht in een gebouw dat tot gezondheidscentrum kan worden uitgebreid.

Het Departement heeft in de begroting van het N.W.K. een som van 10.000.000 frank opgenomen, die toereikend zal zijn voor de toelage tot oprichting, enerzijds, en voor de toelage tot werking, anderzijds.

Het spreekt vanzelf dat de nieuwe kraamvrouwenconsultaties zowel vrij als officieel mogen zijn. De enige voorwaarde die zij moeten vervullen is dat zij de kern van een toekomstig gezondheidscentrum moeten zijn of dat zij daarin moeten ondergebracht worden indien het reeds werd opgericht.

Die kraamvrouwenconsultaties zullen overigens dienen als proefnemingsveld voor de toepassing der toelagen per prestatie.

Wat post 16-3 betreft, wijzen wij er met genoegen op dat de wet tot oprichting van het N. W. W. B. eindelijk werd goedgekeurd en dat de Minister zal kunnen overgaan tot de aanstelling van de nieuwe Raad van Beheer.

De Commissie spreekt eenparig de wens uit dat hij spoedig de samenordering van de verschillende maatschappelijke werken die zich met de oorlogsslachtoffers bezighouden moge tot stand brengen.

Titel 17. — I. — Subsidiën aan de organismen opgericht tot uitvoering van artikel 98 van de organieke wet van 10 Maart 1925 in zake Openbare Onderstand.

De subsidie zal feitelijk dienen voor de oprichting van nieuwe identificatiecentra.

De Commissie doet opmerken, dat het ogenblik slecht gekozen is voor het oprichten van die diensten, nu de

ciale diminue le nombre de ceux qui, autrefois, ressortissaient à l'assistance et à la bienfaisance. D'autre part, elle croit que les services de coordination au moyen d'assistantes sociales que l'on veut donner à ces offices, ne fera qu'augmenter le nombre des visites que reçoivent déjà les familles assistées sans qu'il en résulte aucun bien, ni pour les individus, ni pour les finances publiques. Ne pourrait-on trouver, dans la diminution de ce poste, les sommes que plusieurs membres de la Commission ont demandées au titre de l'éducation physique et des sports.

Un amendement diminuant le titre 17/1 de 1 million et reportant celui-ci au poste 19/3 a été adopté par la Commission. Le crédit prévu à l'article 17/1 est donc ramené de 4 à 3 millions.

ART. 17. — *Subventions légales.*

17-4. — Subsides aux centres de santé agréés pour la pratique de la tutelle scolaire des écoliers.

Est indiqué pour mémoire du fait qu'on n'avait pas pu se mettre d'accord en 1948 entre partis de la majorité sur le projet de loi instituant la tutelle sanitaire des écoliers sous la direction du Ministère de la Santé. Jusqu'à présent c'est l'article 14 de la loi organique de l'enseignement primaire qui règle la question. Les deux partis se sont mis d'accord à la Commission de Contact sur un projet de loi qui va être déposé et qui permettra enfin dans ce pays d'établir une tutelle sanitaire convenable.

Les grandes lignes de l'accord sont les suivantes :

1. Assurer la tutelle sanitaire des écoliers, des étudiants et du personnel scolaire enseignant ou non.

1bis. Financer ce service.

2. Veiller à l'établissement des règles relatives à l'hygiène scolaire.

3. La tutelle sanitaire est assurée par des centres de santé agréés par le Ministre de la Santé Publique et de la Famille. En attendant l'équipement complet du pays en centres de santé, on trouvera un système transitoire pour l'application de la loi.

4. Les conditions d'agrément seront déterminées par arrêté royal.

5. Les centres de santé agréés peuvent être communaux ou privés. On concentrera l'activité des centres, sans qu'il y ait jamais obligation pour les élèves d'écoles officielles de fréquenter un centre privé et vice-versa.

Maatschappelijke Zekerheid het aantal diensten vermindert die vroeger afhingen van de bijstand en de armenzorg. Anderzijds gelooft zij dat de coördinatie-diensten door middel van maatschappelijke assistenten die men aan die diensten wil toevoegen, slechts het aantal bezoeken dat de ondersteunde gezinnen reeds ontvangen, zullen verhogen, zonder dat daar enig nut uit voortvloeit, noch voor de enkelingen noch voor de openbare financiën. Zou men in de vermindering van die post niet de nodige bedragen kunnen vinden welke verschillende leden van de Commissie hebben gevraagd voor de lichamelijke opvoeding en de sport.

De Commissie heeft een amendement aangenomen waarbij het krediet voorzien bij artikel 17-1 met één miljoen wordt verminderd, som die wordt overgedragen naar post 19-3. Het krediet, voorzien bij artikel 17-1, wordt dus verminderd van 4 op 3 miljoen.

ART. 17. — *Wettelijke toelagen.*

17-4. — Subsidiën aan erkende gezondheidscentra voor het uitoefenen van het sanitair toezicht op de scholieren.

Die post is slechts aangegeven pro memorie omdat, in 1948, de meerderheidspartijen zich niet hebben kunnen accoord stellen over een wetsontwerp houdende inrichting van de sanitaire voogdij op de scholieren, onder leiding van het Ministerie van Volksgezondheid. Tot nog toe wordt die kwestie geregeld bij artikel 14 van de wet tot inrichting van het lager onderwijs. In de Contactcommissie zijn beide partijen het eens geworden over een wetsontwerp dat weldra zal worden ingediend, en dat het eindelijk zal mogelijk maken in dit land een behoorlijk sanitair schooltoezicht in te voeren.

Ziehier, in grote trekken, de inhoud van het akkoord :

1. Het sanitair toezicht verzekeren op de scholieren, de studenten en op het schoolpersoneel, al dan niet onderwijzend.

1bis. Die dienst financieren.

2. Waken voor de vastlegging van de regelen betreffende de schoolhygiëne.

3. Het sanitair toezicht wordt verzekerd door gezondheidscentra die door de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin werden aangenomen. In afwachting van de volledige uitrusting van het land met gezondheidscentra, zal voor de toepassing van de wet een overgangsstelsel moeten worden gevonden.

4. De aannemingsvoorwaarden zullen bij Koninklijk besluit bepaald worden.

5. De aangenomen gezondheidscentra mogen gemeentelijke of private centra zijn. De bedrijvigheid van de centra zal worden geconcentreerd, zonder dat de leerlingen van de officiële scholen ooit kunnen verplicht worden een 'privaat centrum te bezoeken en vice versa.

6. Le pays sera pourvu en centres de santé communaux suivant un plan qui se réalisera progressivement.

7. Les centres communaux seront gérés par un conseil d'administration élu dans les mêmes conditions que les conseils communaux avec cependant la participation de représentants des organismes médico-sociaux ayant une activité communale et qui ne seraient pas représentés au Conseil Communal.

8. Les membres du conseil d'administration sont élus parmi les candidats présentés par les comités scolaires, les directeurs d'école, les organisations d'assistance sociale et médico-sociale, et les organismes éducatifs résidant sur les territoires de la commune ou des communes participantes.

9. Le service d'inspection sera effectué par le médecin régional du Ministère de la Santé Publique et de Famille.

10. Il y aura un examen annuel complet et, partout, sous l'une ou l'autre forme, sera aussi ajouté le dépistage de la tuberculose.

11. Quand les parents ou tuteurs ne sont pas d'accord avec le centre d'examen choisi, ils peuvent faire faire l'examen dans un autre centre agréé ou chez un médecin de leur choix.

12. La tutelle sanitaire comporte au moins un examen annuel complet de chaque écolier ou étudiant et de chaque membre du personnel scolaire, enseignant ou non. Elle a pour objet :

1° de constater l'état de santé physique et mental des personnes examinées;

2° de déceler les altérations de la santé physique et mentale des personnes examinées;

3° de donner à l'établissement d'enseignement des avis d'ordre collectif et individuel, concernant l'éducation des écoliers, au point de vue mental et physique, tant au cours de la scolarité qu'en vue de leur orientation professionnelle;

4° de donner aux personnes examinées ou, si elles sont mineures, à leurs parents ou tuteurs, toutes indications utiles pour protéger leur santé et faire remédier aux déficiences constatées;

5° de déceler toutes affections transmissibles se manifestant aussi bien parmi les écoliers ou étudiants que parmi le personnel scolaire, et de prendre toutes mesures pour éviter la propagation de la maladie;

6° de déceler et de signaler au médecin inspecteur régional toute anomalie constatée chez le personnel scolaire enseignant et qui serait de nature à compromettre la sécurité ou la santé des écoliers ou étudiants;

6. Het land zal, volgens een vooraf uitgewerkt plan, voorzien worden van gemeentelijke gezondheidscentra.

7. De gemeentelijke centra zullen worden beheerd door een raad van beheer die gekozen wordt onder dezelfde voorwaarden als de gemeenteraden, met evenwel de deelneming van vertegenwoordigers van de geneeskundige maatschappelijke organismen met bedrijvigheid op gemeentelijk plan en die niet in de gemeenteraad zouden vertegenwoordigd zijn.

8. De leden van de raad van beheer worden gekozen onder de kandidaten voorgedragen door de schoolcomité's, de schooldirecteurs, de organisaties voor maatschappelijk hulpbetoon, de geneeskundig-maatschappelijke organisaties, de opvoedkundige organismen die hun zetel hebben op het grondgebied van de gemeente of van de deelnemende gemeenten.

9. De dienst van het toezicht zal worden verzekerd door de gewestelijke geneesheer van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin.

10. Elk jaar zal er overal een volledig onderzoek, onder de een of andere vorm, plaats hebben; daarbij zal ook het opsporen van tuberculose-gevallen worden gevoegd.

11. Wanneer de ouders of de voogden het niet eens zijn met de keuze van het onderzoekscentrum, kunnen zij het onderzoek doen gebeuren in een ander aangenomen centrum of bij een geneesheer naar keuze.

Het sanitair toezicht omvat ten minste elk jaar een volledig onderzoek van elk scholier of student, en van elk lid van het schoolpersoneel, al dan niet onderwijzend. Het onderzoek heeft tot voorwerp :

1° het vaststellen van de lichamelijke en geestelijke gezondheidsstoornissen bij de onderzochte personen;

2° het ontdekken van de lichamelijke en geestelijke gezondheidsstoornissen bij de onderzochte personen;

3° het overmaken aan de schoolinrichting van collectieve en individuele adviezen betreffende de opvoeding van de scholieren in geestelijk en lichamelijk opzicht, dit zowel tijdens de schooltijd als met het oog op hun beroepskeuze;

4° het verstrekken aan de onderzochte personen of, indien zij minderjarig zijn, aan hun ouders of voogden, van alle nuttige inlichtingen met het oog op het beschermen van hun gezondheid en op het verhelpen van de vastgestelde gebreken;

5° het opsporen van alle besmettelijke kwalen die zich zouden openbaren, zowel bij de scholieren of studenten als bij het schoolpersoneel, en het nemen van alle maatregelen om de verspreiding van de ziekte te vermijden;

6° het opsporen en het ter kennis brengen van de gewestelijke geneesheer-inspecteur van iedere afwijking vastgesteld bij het onderwijzend personeel die de veiligheid of de gezondheid van de scholieren of studenten in gevaar zou kunnen brengen;

7° d'opérer la sélection des écoliers débiles en vue d'un séjour en plein air ou de l'octroi de collations.

13. Les dépenses de fonctionnement seront mises à charge de la Santé Publique et la commune devra intervenir pour la somme qui lui est déjà assignée par la loi, c'est-à-dire 20 francs par enfant et par an.

14. Les examens de dépistage de la tuberculose seront payés par les crédits mis à la disposition de la Ligue contre la Tuberculose pour sa prophylaxie.

15. L'inspection des locaux sera confiée à l'inspecteur du Département.

Nous faisons grâce aux membres de la Commission des dispositions détaillées du projet de loi. Ce que nous pouvons leur dire, c'est que les délégués des membres de la majorité étaient d'accord sur les diverses dispositions du projet et que celui-ci pourra être déposé sans plus attendre et voté rapidement afin que notre pays soit doté d'une bonne tutelle sanitaire. Si la Commission de Contact n'avait obtenu que ce résultat, elle aurait bien mérité de la Commission parlementaire.

Centre de santé.

Comme on l'a vu, la tutelle sanitaire des écoliers devra s'exercer par les centres de santé. Mais le projet de loi n'étant pas encore voté et le Département étant las d'attendre et désirant étendre le dépistage de la tuberculose a pris un arrêté concernant les centres de santé pour le dépistage de la tuberculose qui complique un peu la situation du point de vue pratique tout au moins. En effet, au *Moniteur* du 28 novembre 1948, paraissait un arrêté du 3 novembre intitulé comme suit : « Arrêté ministériel d'application de l'arrêté du Régent en date du 30 octobre 1948 portant agrégation et subvention des centres de santé assurant le dépistage et la prophylaxie de la tuberculose dans le cadre des soins de santé et de la prévention générale des maladies ».

L'arrêté indique toutes les conditions à réunir par ces centres de santé pour être créés : leur surface, les examens qui devront y être faits, les locaux annexes, le montant de la subvention par examen (60 francs). Les centres de santé devront tenir des fiches suivant des modèles introduits par le Ministère. L'arrêté du 3 novembre 1948 n'indique en aucune façon de quelle manière, ni par qui ces centres de santé pourront être organisés. Le 2° de l'énumération des locaux principaux indique cependant des cabines de déshabillage pour écoliers, adolescents et adultes, ce qui fait supposer que ces centres de santé pourront servir de centres de santé pour la tutelle sanitaire

7° het uitkiezen van zwakke kinderen met het oog op een verblijf in open lucht en het verstrekken van eetmalen.

13. De werkingsuitgaven zullen ten laste vallen van de Volksgezondheid en de gemeente zal moeten tussenkomen voor een bedrag dat haar reeds door de wet is toegewezen, hetzij 20 frank per kind en per jaar.

14. De onderzoeken voor het opsporen van tuberculosegevallen zullen worden bekostigd door middel van de kredieten die ter beschikking gesteld zijn van het Werk tot Bestrijding van de Tuberculose voor zijn prophylaxe.

II. — 15. De inspectie der lokalen zal aan de Inspecteur van het Departement worden toevertrouwd.

Wij besparen de Commissieleden de omstandige bepalingen die in het wetsontwerp voorkomen. Wat wij hun kunnen zeggen is, dat de afgevaardigden van de leden der meerderheid het eens waren over de verschillende bepalingen van het ontwerp en dat dit laatste zonder verdere vertraging kan worden ingediend en snel worden goedgekeurd, opdat ons land met een goed gezondheidstoezicht zou worden begiftigd. Indien de Contactcommissie slechts dit resultaat had bereikt, zou zij zich reeds verdienstelijk hebben gemaakt tegenover de Parlementaire Commissie.

Gezondheidscentrum.

Zoals reeds aangetoond, zal het sanitairtoezicht op de schooljeugd in de gezondheidscentra worden uitgeoefend. Doch, daar het wetsontwerp nog niet was goedgekeurd en het Departement het beu was langer te wachten en de opsporing van de tuberculose wilde uitbreiden, heeft het een besluit genomen betreffende de gezondheidscentra tot opsporing der tuberculose die de toestand, ten minste in practisch opzicht, enigszins bemoeilijkt. Inderdaad, in het *Staatsblad* van 28 November 1948, verscheen een besluit van 3 November, luidend als volgt : « Ministerieel toepassingsbesluit van 3 November 1948 van het Regentsbesluit dd. 30 October 1948 houdende erkenning en subsidiëring der gezondheidscentra tot opsporing en prophylaxe der tuberculose in het raam van de gezondheidszorgen en van de algemene voorbehoeding der ziekten. »

Het besluit duidt al de voorwaarden aan die door die centra voor hun tot stand komen dienen vervuld : hun oppervlakte, de onderzoeken die er moeten geschieden, de bijlokale, het bedrag der toelage per onderzoek (60 fr.). De gezondheidscentra zullen kaarten moeten bijhouden volgens de door het Ministerie ingevoerde modellen. Het besluit van 3 November 1948 duidt niet in het minst aan op welke wijze noch door wie die gezondheidscentra zullen kunnen worden ingericht. Het 2° van de opsomming der hoofdlokale vermeldt nochtans ontkledingscabijnen voor scholieren, jonge lieden en volwassenen, hetgeen laat vermoeden dat die gezondheidscentra zullen

des écoliers. D'autre part, un arrêté du 4 novembre donne des indications nécessaires aux dispensaires anti-tuberculeux en ce qui concerne leur équipement, leur personnel qualifié.

Dans l'esprit du Ministère de la Santé Publique, les dispensaires antituberculeux continueront à assumer le diagnostic définitif, la surveillance et la prophylaxie sociale des tuberculeux, dans le cadre du service général des maladies.

On voit que rien n'a été prévu de façon claire pour les centres de santé dont le pivot serait la consultation prénatale ou la tutelle sanitaire des écoliers. Cependant, la Commission s'était mise d'accord sur plusieurs points :

1° les centres de santé publics et privés sont mis sur le même plan quant au fonctionnement, c'est-à-dire qu'ils seront subsidiés de la même façon :

2° le reliquat du poste 16-2, allocations pré- et post-natales et allocations de nouvelles consultations prénatales subsidierait, à concurrence de 15 millions, les centres de santé pour leur équipement au moins.

3° ces consultations communales seraient créées d'abord au nombre d'une trentaine, réparties sur tout le pays, intégrées dans un complexe centre de santé.

L'agrégation sera donnée aux 30 premiers centres créés par les pouvoirs publics et ayant fait leur demande. Il va par les pouvoirs publics et ayant fait leur demande. Si plus de 30 centres communaux ou intercommunaux s'inscrivent pour le subside de 500.000 francs, il restera au Ministre et au Conseil de Cabinet à distribuer ceux-ci de telle sorte que les différentes parties du pays soient desservies.

Ces 15.000.000 de francs, portés à un poste nouveau pour la création de Centres de Santé, sont destinés uniquement à amorcer le réseau de centres qui devra couvrir le pays. Il va sans dire qu'après le vote de la loi sur la tutelle sanitaire des écoliers, le département devra prévoir à l'extraordinaire les crédits nécessaires afin de subsidier par tranches quinquennales et suivant un plan établi, la construction ou l'aménagement de centres par les pouvoirs publics.

La création des Centres de Santé a ouvert à la Commission une discussion qui a pris plusieurs séances. Il semble, en effet, que certains membres craignent vivement que le Centre de Santé n'ait pas une tâche suffisamment définie, qu'il passe trop facilement de la prévention au traitement et devienne ainsi un obstacle à la profession libre de la médecine. La Commission a fait remarquer que la mission du Centre est déjà définie dans les arrêtés qui ont été pris et que l'inspection médicale scolaire qui fonctionne déjà dans certaines communes sous une forme centralisée n'a pas donné lieu aux inconvénients que certains

kunnen dienen als gezondheidscentra voor het gezondheidstoezicht op de schoolkinderen. Anderzijds verschaft een besluit van 4 November de nodige aanwijzingen aan de dispensaria tegen de tuberculose wat betreft hun uitrusting, hun bevoegd personeel.

Naar de opvatting van het Ministerie van Volksgezondheid blijven de dispensaria tegen tuberculose verder de definitieve diagnose, het toezicht en de maatschappelijke prophylaxe van de tuberculoselijders waarnemen, binnen de perken van de algemene ziekten dienst.

Men ziet dus dat niets op duidelijke wijze werd voorzien voor de gezondheidscentra waarvan de spil de prae-natale consultatie of het gezondheidstoezicht op de schooljeugd zou zijn. De Commissie heeft zich nochtans accoord gesteld over verschillende punten :

1° de openbare en private gezondheidscentra zullen op gelijke voet worden gesteld wat hun werking betreft, m.a.w., zij zullen op dezelfde wijze worden gesubsidieerd ;

2° het overschot van post 16-2 : « Vergoedingen aan toekomstige moeders en aan kraamvrouwen, alsook voor oprichting van nieuwe consultatiebureau's voor zwangere vrouwen », zou, tot beloop van 15 miljoen, subsidiën verlenen aan de gezondheidscentra, ten minste wat hun uitrusting aangaat ;

3° een dertigtal, over het gehele land verdeeld gemeenteconsultatiebureau's zouden eerst worden opgericht en opgenomen in een gezondheidscentracomplex.

De aanneming staat op het punt verleend te worden aan de eerste 30 centra die door de openbare besturen werden opgericht en die hun aanvraag hebben ingediend. Indien meer dan 30 gemeentelijke of intercommunale centra zich inschrijven voor de subsidie van 500.000 frank, zal de Minister of de Kabinetsraad moeten beslissen over de verdeling van dit bedrag, zodanig dat de verschillende delen van het land bediend worden.

Die 15.000.000 frank, voorzien onder een nieuwe post voor de oprichting van gezondheidscentra, zijn uitsluitend bestemd om een begin te maken met de inrichting van een net van centra dat zich over heel het land zal uitstrekken. Het spreekt vanzelf dat, na de aanneming van de wet betreffende het sanitair toezicht op de scholieren, het Departement op de buitengewone begroting de vereiste kredieten zal moeten voorzien om, met vijfjaarlijkse schijven en volgens een vast plan, de bouw of de inrichting van centra door de openbare besturen te subsidiëren.

De bespreking in de Commissie van de oprichting van de gezondheidscentra heeft verschillende vergaderingen geduurd. Het schijnt, inderdaad, dat sommige leden ten sterkste vrezen dat de taak van het gezondheidscentrum onvoldoende is omschreven, dat die centra te gemakkelijk overgaan van het voorkomen naar de behandeling en aldus een belemmering worden voor het vrij beroep van de geneeskunde. De Commissie heeft er op gewezen dat de taak van het Centrum reeds omschreven werd in de besluiten die werden genomen, en dat het medisch schooltoezicht dat reeds in sommige gemeenten

membres appréhendent. Les mêmes craintes ont été formulées lors de l'apparition des mutualités et, cependant, les faits ont prouvé que ces dernières, loin de limiter l'intervention des médecins, l'ont développée. Le Centre de Santé, comme l'a répété plusieurs fois le Ministre Verbist, attirera l'attention du public sur la valeur du facteur santé, il leur apprendra à respecter celle-ci comme un bien sacré, à s'en préoccuper avant qu'il soit trop tard; il conduira l'homme chez son médecin bien plus qu'il ne l'en détournera, il sera un auxiliaire précieux non seulement de la médecine mais du médecin. L'expérience a démontré qu'en matière de tutelle sanitaire des écoliers, le « Centre » était l'unique méthode donnant un bon rendement. L'article 16-2 sera rédigé comme suit: Allocations pré- et postnatales distribuées par l'intermédiaire de l'O.N.E. : 35.000.000 de francs.

Au Chapitre II, article 18, un membre de la Commission propose de majorer le n° 2 du dit article de 3.000.000 de francs. L'an dernier, une augmentation de 2.000.000 de francs avait été proposée afin d'assurer la réduction sur les chemins de fer de l'Etat aux parents des familles nombreuses dont les enfants ont quitté le foyer par mariage ou nécessité professionnelle.

Le crédit étant trop petit, le transfert prévu n'a pu être effectué en 1948.

M. Scheere a fait voter à la Commission, par 7 voix et 9 abstentions, l'augmentation du crédit de 10.050.000 jusqu'à 24.000.000 de francs affecté aux fins indiquées plus haut, sans indiquer les ressources pour cette nouvelle dépense et malgré les protestations du Ministre qui ne voit pas où les ressources pourront être trouvées.

19-1. — Le poste de 72.000.000 de francs est réparti en subsides aux organismes et groupements qui participent par l'étude, la propagande ou la prophylaxie à l'amélioration de la santé publique.

Nous croyons savoir que sur les 4.000.000 de francs du premier poste, 2.000.000 de francs déjà sont destinés à la lutte antivenérienne. Certes, les nouveaux cas de syphilis ont diminué. Les déclarations sont de 30 à 40 par semaine contre 65 à 80 l'an passé; tels sont les renseignements fournis par le département.

Cependant, nous devons à la vérité de dire que le chiffre semble augmenter dans les villes où l'on a appliqué, sans contre-partie médico-sociale, la loi supprimant la réglementation de la prostitution. La Commission se souviendra sans doute que le Ministère de la Santé tenait en réserve deux autres projets de loi: l'un concernant le traitement des malades, l'autre visant à la réadaptation sociale des prostituées.

Le Ministère de la Justice, de son côté, met au point la

werkt volgens een gecentraliseerde methode, geen aanleiding heeft gegeven tot de nadelen waarvoor sommige leden bevreesd zijn. Dezelfde vrees werd geuit bij het ontstaan der mutualiteiten, en niettemin hebben de feiten aangetoond dat deze de tussenkomst der geneesheren niet hebben beperkt doch integendeel uitgebreid. Het Gezondheidscentrum zal, zoals de heer Minister Verbist vaak heeft herhaald, de aandacht van het publiek vestigen op het belang van de factor gezondheid, het zal de mensen leren deze als een kostbaar goed te eerbiedigen en er zich om te bekommeren vooraleer het te laat is. Het zal de mens er toe aanzetten zijn geneesheer te gaan opzoeken veeleer dan hem er van af te houden, het zal een kostbare hulp zijn niet alleen voor de geneeskunde maar ook voor de geneesheer. De ondervinding heeft bewezen dat in zake het sanitair toezicht op de scholieren het « Centrum » de enige methode was die goede uitslagen opleverde. Het artikel 16-2 zal luiden als volgt: Prae- en postnatale toelagen uitgekeerd door bemiddeling van het N. W. K. : 35.000.000 frank.

Bij Hoofdstuk II, artikel 18, stelt een lid van de Commissie voor, het 2° van dit artikel met 3.000.000 frank te verhogen. Verleden jaar werd een verhoging van 2.000.000 frank voorgesteld om de vermindering te verzekeren op de Staatsspoorwegen voor de ouders van grote gezinnen wier kinderen het ouderlijk dak wegens huwelijk of beroepsnoodwendigheid hebben verlaten.

Daar het krediet te gering was, kon de voorziene overdracht in 1948 niet worden uitgevoerd.

De heer Scheere heeft in de Commissie, met 7 stemmen en 9 onthoudingen, tot de hogervermelde doeleinden, de verhoging van het krediet van 10.050.000 tot 24.000.000 fr. doen aannemen, zonder de geldmiddelen voor die nieuwe uitgave aan te duiden en ondanks het protest van de Minister, die niet inziet waar de geldmiddelen te vinden zijn.

19-1. — De post van 72.000.000 frank is verdeeld: a) in subsidiën aan organismen en verenigingen die door onderzoeken, propaganda of prophylaxe bijdragen tot het bevorderen der openbare gezondheid.

Wij menen te weten dat op de 4.000.000 frank van de eerste post er reeds 2.000.000 frank bestemd zijn tot de bestrijding van de venerische ziekten. De nieuwe gevallen van syphilis zijn weliswaar in aantal verminderd. De aangiften bedragen 30 tot 40 per week, tegenover 65 tot 80 verleden jaar, blijkens door het Departement verstrekte inlichtingen.

Waarheidshalve moeten wij evenwel zeggen, dat dit cijfer lijkt te stijgen in de steden waar men, zonder medisch-sociale tegenprestatie, de wet houdende afschaffing van de reglementering op de prostitutie heeft toegepast. De Commissie zal zich ongetwijfeld herinneren dat het Ministerie van Volksgezondheid twee andere wetsontwerpen in reserve had: een betreffende de behandeling der zieken, het andere dat de maatschappelijke heraanpassing van de geprostitueerden ten doel had.

Van zijn kant legt de Minister van Justitie de laatste

constitution et le règlement de la police féminine qui sera chargée d'aider la police judiciaire à appliquer la loi.

Pouvons-nous suggérer au département de la Santé Publique et de la Famille d'examiner dans quelle mesure il pourra collaborer à l'assainissement du pays dans ce domaine ?

Un million a été attribué à la Ligue Nationale contre l'alcoolisme en 1948 et la Commission est unanimement d'accord, pour que ce crédit lui soit renouvelé en 1949.

La Ligue Nationale est, en effet, le seul organisme qui s'occupe jusqu'ici de l'éducation anti-alcoolique de la jeunesse et des adultes. Des membres de la Commission se sont demandé s'il ne vaudrait pas la peine d'examiner dans quelle mesure les groupements féminins et familiaux devraient être aussi chargés d'une propagande écrite dans leurs journaux et subsidiés à cet effet. Cette méthode assurerait sans doute une diffusion plus large à l'éducation anti-alcoolique. Il ne s'agirait évidemment pas, pour ces groupements, de se substituer à la Ligue, mais de collaborer avec elle.

Tuberculose.

En donnant dans le rapport les tableaux et les graphiques qui vont suivre, nous avons voulu éclairer les membres de la Commission sur l'étendue du mal dans notre pays.

Nous répétons à satiété que la tuberculose est une maladie sociale grave, qu'il faut la vaincre par des remèdes sociaux, notamment par l'assainissement du logis, et nous restons tellement inertes devant la persistance du mal (les 300 millions prévus depuis 1947 pour l'aménagement des lits manquants n'ont pas encore été touchés) qu'il a paru au rapporteur qu'il n'était pas mauvais de réveiller l'attention endormie.

Il a évité les tableaux qui n'ont d'intérêt que pour les médecins, et n'a repris que ceux qui nous renseignent :

- 1) sur la dispersion géographique; la carte est à ce sujet fort intéressante;
- 2) la répartition sociale;
- 3) la répartition par âge et par sexe.

Le nombre de malades au 1er janvier 1947 était donc de 145.146, soit 173,110/10.000 Belges.

L'Institut National des Statistiques signale pour 1946 6.489 décès par tuberculose, soit 7,778 pour 10.000, c'est-à-dire 1 décès sur 22,28 malades.

Les seules données officielles belges susceptibles de donner une idée de l'endémicité de la tuberculose en 1945 et 1946 sont les renseignements fournis dans le cadre de la déclaration des maladies transmissibles. En

hand aan de samenstelling en het reglement van de vrouwelijke politie, die tot opdracht zal hebben de gerechtelijke politie terzijde te staan bij de toepassing der wet.

Mogen wij aan het Departement van Volksgezondheid en van het Gezin de suggestie doen na te gaan in hoever het zal kunnen medewerken aan de gezondmaking van het land op dit gebied ?

In 1948 werd 1 miljoen toegekend aan de Nationale Bond tot bestrijding van het alcoholisme, en de Commissie is het eenparig eens om dit krediet in 1949 te hernieuwen.

De Nationale Bond is inderdaad het enig organisme dat zich totnogtoe bezighoudt met de anti-alcoholische opvoeding van de jeugd en van de volwassenen. Leden van de Commissie hebben zich afgevraagd of het niet de moeite zou lonen na te gaan in hoever de vrouwen- en familiegroeperingen ook zouden moeten worden belast met een schriftelijke propaganda in hun bladen, en daartoe subsidiën te voorzien. Die methode zou ongetwijfeld een ruimere verspreiding verzekeren aan de anti-alcoholische opvoeding. Het zou er natuurlijk voor die groeperingen niet om gaan zich in de plaats te stellen van de Bond, doch met deze samen te werken.

Tuberculose.

Door in het verslag de hiernavolgende tabellen en graphieken op te nemen, hebben wij de leden van de Commissie willen inlichten over de omvang van de kwaal in ons land.

Wij herhalen, tot vervelens toe, dat de tuberculose een ernstige maatschappelijke kwaal is, die door maatschappelijke heelmiddelen moet worden overwonnen, inzonderheid door de sanering van de woonvertrekken, en wij blijven zodanig onverschillig ten overstaan van het voortbestaan van dit kwaad (de sedert 1947 voorziene 300 miljoen voor de inrichting van de ontbrekende bedden werden nog niet uitbetaald) dat het uw verslaggever niet kwaad voorkwam, de ingesluimerde aandacht opnieuw wakker te schudden.

Hij heeft de tabellen ter zijde gelaten die slechts voor de geneesheren belang opleveren en heeft slechts deze overgenomen die ons inlichten over :

- 1) de geografische verspreiding — de kaart is in dit opzicht zeer interessant;
- 2) de sociale indeling;
- 3) de indeling per ouderdom en kunne.

Op 1 Januari 1947, bedroeg het aantal zieken dus 145.146, hetzij 173,110 per 10.000 Belgen.

Het Nationaal Instituut voor de Statistiek vermeldt, voor 1946, 6.489 overlijdens ingevolge tuberculose, hetzij 7,78 per 10.000, of 1 overlijden per 22,28 zieken.

De enige officiële Belgische gegevens, geschikt om een denkbeeld te geven van het endemisch uitzicht der tuberculose in 1945 en 1946, zijn de inlichtingen verschaft in het raam van de aangifte der overdraagbare ziekten.

1945 et en 1946, 28.395 cas nouveaux ont été déclarés (dont 15.989 en 1945 et 12.406 en 1946). Ces chiffres qui ne comprennent que les nouveaux cas de tuberculose sont inférieurs à ceux des nouvelles inscriptions aux dispensaires en 1945 et en 1946. Ceux-ci accusent en effet 30.358 cas nouveaux.

Il nous a paru que le tableau 3 qui indique que l'enfance n'est pas indemne du mal pourrait inciter le Parlement à voter très vite et les pouvoirs communaux à mettre sur pied plus vite encore les centres de santé dans lesquels on fera de façon systématique le dépistage de la tuberculose aussi bien des écoliers que des adolescents.

Un coup d'œil aux graphiques III et IV suffit pour constater la montée en flèche de la maladie entre 10 à 14 ans, qu'il s'agisse de la tuberculose des voies respiratoires ou des autres.

Combien éloquent aussi le tableau n° 5 complété par le graphique IX et comme il nous rappelle ce que nous paraissions oublier en ce moment, c'est que la tuberculose est une maladie sociale que l'on guérit autant en assainissant les villes et l'habitation qu'en faisant le traitement.

Les Suédois qui se trouvent devant l'agréable problème de la transformation de leurs sanatoria devenus inutiles ont gagné la bataille suivant leurs dires par : a) la politique du logement ; b) l'usage du B. C. G. ; c) l'abatage de tout le bétail contaminé en payant la moitié du prix au paysan et en rendant obligatoire la réaction à la tuberculine pour tout le bétail. Cela coûta sans doute un peu cher, mais quelle économie pour un pays qui ne doit plus prendre en charge le coût d'une maladie aussi longue au traitement si dispendieux et à la guérison si peu certaine.

La Suède transforme la plupart de ces sanas en hôpitaux pour rhumatisants et pour chroniques. La tuberculose est donc une maladie curable. Un jour, si nous le voulons, on pourrait en parler chez nous comme d'un mauvais souvenir, comme on parle maintenant de la variole. Il nous suffirait d'un peu de courage et d'un emploi plus judicieux de nos finances publiques.

L'ampleur du fléau de la tuberculose dans notre pays montre à quel point il est important que notre armature sanitaire anti-tuberculeuse soit complétée. A ce propos, m'est-il permis de rappeler que les 300.000.000 de francs votés à l'extraordinaire en 1946 déjà, et qui devaient servir à compléter cet équipement n'ont pu encore être employés, non pas parce que les plans ne sont pas prêts, mais parce que, pour ce travail comme pour les autres, le Ministère de la Santé Publique est soumis à la volonté du Ministère des Travaux Publics.

Les plaintes que nous élevons aujourd'hui concernant l'équipement sanitaire anti-tuberculeux, nous les avons élevées l'an passé à propos de la méthode employée pour

In 1945 en in 1946 werden 28.395 nieuwe gevallen aangegeven (waarvan 15.989 in 1945 en 12.406 in 1946). Deze cijfers, die slechts de nieuwe tuberculosegevallen betreffen, zijn lager dan die van de nieuwe inschrijvingen bij de dispensaria in 1945 en 1946. Uit deze blijkt inderdaad een aangroei van 30.358 nieuwe gevallen.

Wij menen dat tabel 3, waaruit blijkt dat de kinderen niet gevrijwaard zijn van die kwaal, het Parlement er zou kunnen toe aansporen zeer snel een stemming uit te brengen, en de gemeenteoverheid om nog sneller de oprichting door te drijven van de gezondheidscentra waarin, op stelselmatige wijze, de opsporing zou geschieden van de tuberculose, zowel bij de schooljeugd als bij de volwassenen.

Een oogopslag op de graphieken III en IV volstaat om de spitsstijging van de ziekte vast te stellen tussen 10 en 14 jaar, zowel wat de tuberculose der ademhalingsorganen als de andere betreft.

Hoe welsprekend is ook tabel n° 5, aangevuld door graphiek IX, en hoe brengt zij niet in herinnering hetgeen wij op dit ogenblik lijken te vergeten, namelijk dat de tuberculose een maatschappelijke ziekte is die zowel kan worden genezen door de gezondmaking van steden en woonvertrekken, als door de toepassing van behandeling.

De Zweden, die zich tegenover het aangenaam vraagstuk bevinden van de omvorming van hun overbodig geworden sanatoria hebben, naar hetgeen zij verklaren, de strijd gewonnen door : a) de huisvestingspolitiek ; b) het worden sanatoria, hebben, naar hetgeen zij verklaren, de regelmatig gebruik van B. C. G. ; c) het slachten van al het besmet vee mits betaling van de halve prijs aan de landbouwer en door de reactie met tuberculine verplicht te maken voor al het vee. Dit alles heeft wellicht tamelijk duur gekost, doch welke aanzienlijke besparing is het niet voor een land dat niet meer de last moet dragen van een zo langdurige ziekte, waarvan de behandeling zo geldroovend is en de genezing zo onzeker is.

Zweden vormt het merendeel van zijn sana's om tot ziekenhuizen voor lijders aan reumatiek en voor chronische zieken. De tuberculose is dus een geneesbare ziekte. Op een gegeven dag zouden wij bij ons, indien wij het willen, er kunnen over spreken als over een onaangename herinnering, zoals dit thans het geval is met de pokken. Daartoe zou wat moed volstaan, alsook een oordeelkundiger gebruik van onze openbare financiën.

De omvang van de tuberculosegesel in ons land toont aan hoe belangrijk het is, dat onze anti-tuberculeuse gezondheidsbewapening zou worden aangevuld. Is het mij in dit verband toegestaan in herinnering te brengen, dat de 300.000.000 frank in 1946 op de buitengewone begroting goedgekeurd en bestemd om die uitrusting te volledigen, nog niet konden worden gebezigd, niet omdat de plannen niet klaar zijn, doch omdat voor dit werk, zoals voor de andere, het Ministerie van Volksgezondheid onderworpen is aan de wil van het Ministerie van Openbare Werken.

De klachten die wij thans uiten in verband met de anti-tuberculeuse gezondheidsuitrusting, hebben wij verleden jaar uitgebracht tegen de voor andere constructies, gebe-

d'autres constructions ressortissant du Ministère de la Santé Publique.

La Commission marque, une fois de plus, sa désapprobation de cette méthode administrative. Nous aurons à y revenir en ce qui concerne l'équipement des hôpitaux. Qu'il me soit permis de répéter qu'il n'est pas concevable qu'un Ministère des Travaux Publics puisse retarder à ce point des travaux indispensables, et qu'une fois pour toutes nous devons arriver à faire décider par le Conseil des Ministres que non seulement le Ministère de la Santé a la mission d'approbation des plans pour les travaux qui le concerne, mais encore la compétence pour l'exécution avec la seule obligation de se mettre en rapport avec les services techniques des travaux publics pour demander leur avis.

La chose nous paraît d'autant plus urgente que les partis de la majorité ayant pu se mettre d'accord sur la politique des centres de santé, celle-ci peut encore être retardée un ou deux ans si les décisions finales en ce qui concerne la construction des centres sont remises en question aux Travaux Publics.

Ceci dit, les statistiques que nous donnons plus haut et que nous avons recherchées pour l'édification des membres de la Commission et de tous ceux qui s'intéressent à la lutte contre la tuberculose dans notre pays montre à quel point il est important que la Ligue Nationale contre la Tuberculose et le Ministère de la Santé Publique travaillent en bonne harmonie.

Celle-ci a failli être rompue pour deux raisons :

a) le Ministre de la Santé Publique considérait que s'il était de son devoir d'inscrire dans son budget toutes les dépenses de prophylaxie qui incombent à la Ligue contre la Tuberculose, il devait remettre à la F.N.A. M.I. les dépenses résultant du traitement des tuberculeux. Déjà, l'an passé, nous avons dû, en dernière minute, par un amendement d'un montant de 14.500.000 francs, ajouter cette dépense au poste du budget de la Santé prévu pour la lutte contre la tuberculose.

Cette année encore, cette somme n'a pas été prévue au budget de la Santé, et le Ministre actuel désire que les deux domaines restent bien séparés. D'une part le dépistage et la prophylaxie, d'autre part le traitement.

Un accord est intervenu entre le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale et le Ministre de la Santé et l'amendement, qui sera cette année d'un import de 16 millions 750.000 francs, sera inscrit au budget du Travail.

b) le différend provenait encore du fait que le Ministre de la Santé Publique voulait élargir le dépistage de la tuberculose et, par conséquent, transformer l'activité des dispensaires antituberculeux.

Après des discussions assez longues et assez vives, la Ligue et le département sont arrivés à un *modus vivendi* qui est le suivant :

zigde methoden die onder het Ministerie van Volksgezondheid ressorteren.

De Commissie betuigde eens te meer haar afkeuring ten opzichte van die administratieve methode. Wij zullen er moeten op terugkomen wat de uitrusting van de ziekenhuizen betreft. Het weze me geoorloofd te herhalen, dat het niet denkbaar is, dat een Ministerie van Openbare Werken in zulke mate onontbeerlijke werken kan vertragen, en dat wij, eens voorgoed, er moeten toe komen, door de Ministerraad te doen beslissen dat het Ministerie van Volksgezondheid niet alleen tot opdracht heeft de plannen goed te keuren van de werken waarbij het betrokken is, maar dat het ook bevoegd is voor de uitvoering, met als enige verplichting, zich in betrekking te stellen met de technische diensten van Openbare Werken, om hun advies te vragen.

Die zaak lijkt ons des te dringender, aangezien de meerderheidspartijen zich accoord hebben kunnen stellen over de politiek der gezondheidscentra, en deze nog met een of twee jaar kan worden vertraagd indien de eindbeslissingen, wat het bouwen der centra aangaat, bij Openbare Werken blijven hangen.

Dit gezegd zijnde, blijkt uit de statistieken die wij hoger verschaffen en die wij hebben opgespoord tot voorlichting van de leden van de Commissie en van al diegenen die in ons land belang stellen in de strijd tegen de tuberculose, hoe belangrijk het is dat het Nationaal Werk tot bestrijding van de Tuberculose en het Ministerie van Volksgezondheid in goede verstandhouding optreden.

Deze dreigde teniet te gaan om twee redenen :

a) de Minister van Volksgezondheid was van oordeel dat zo hij tot plicht had op zijn begroting al de prophylaxe-uitgaven uit te trekken die door het Werk tot bestrijding van de Tuberculose dienden gedaan, hij aan het R.F.V.Z.I. de uitgaven moest toevertrouwen die voortvloeien uit de behandeling der tuberculoselidjers. Verleden jaar reeds, hebben wij op het laatste ogenblik, door een amendement ten belope van 14.500.000 frank, deze uitgave moeten toevoegen aan de post van de begroting van Volksgezondheid, voorzien voor de tuberculosebestrijding.

Ook dit jaar werd die som niet op de begroting van Volksgezondheid voorzien, en de huidige Minister verlangt dat de twee gebieden goed gescheiden zouden blijven : enerzijds, het opsporen en de prophylaxe; anderzijds, de behandeling.

Een accoord werd bereikt tussen de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en de Minister van Volksgezondheid, en een amendement, dat dit jaar 16.750.000 frank bedraagt, zal op de begroting van Arbeid worden uitgetrokken;

b) het meningsverschil was verder nog het gevolg van het feit, dat de Minister van Volksgezondheid de opsporing van de tuberculose wilde verruimen en derhalve de bedrijvigheid omvormen van de anti-teringdispensaria.

Na tamelijk lange en heftige betwistingen zijn de Bond en het Departement er in geslaagd een *modus vivendi* tot stand te brengen, dat op het volgende neerkomt :

— Par un arrêté du 30 octobre, le Ministre accorde un crédit forfaitaire de 1.500.000 francs destiné à couvrir les frais d'administration de la Ligue. Par un autre arrêté, de la même date, les dispensaires antituberculeux doivent continuer à faire le dépistage, mais dans le cadre de la préservation générale des maladies et des soins de santé.

Pour être agréés, les dispensaires doivent se conformer aux règles qui régissent les centres de santé. Ainsi donc, certains d'entre eux devront se transformer ou collaborer étroitement avec les centres de santé établis dans la commune. Une subvention de 60 francs leur sera donnée par prestation, pour l'examen avec radiologie ou radioscopie.

Les dispensaires antituberculeux auront deux ans pour adapter leur situation aux règles imposées par l'arrêté.

Ainsi donc, le dépistage général se fera dans les centres de santé. Les suspects seront dirigés sur le dispensaire antituberculeux qui pourra subsister, comme toujours, là où il est indispensable, ou se fondre dans un service de médecine générale, partout où c'est possible.

Des dispensaires antituberculeux, transportant leurs services dans un service de médecine générale, l'immeuble qu'ils occupaient pourra être transformé en centre de santé.

En tout état de cause, la Ligue sera tenue au courant du dépistage fait de différentes manières et elle pourra ainsi continuer à diriger la lutte, domaine dans lequel elle a seule de l'expérience.

La Commission se réjouira certainement de l'accord intervenu non seulement parce qu'il s'agit d'une œuvre sanitaire éminemment utile, mais encore parce que c'est un pas en avant vers l'amélioration de nos services de Santé.

Grâce à l'organisation nouvelle, le dépistage de la tuberculose sera élargi et les chiffres prouvent à quel point cela est nécessaire. Le travail de la Ligue Nationale, en ce qui concerne le traitement, s'intégrera mieux dans le service général de la Sécurité Sociale.

La lutte contre le cancer.

Nous aurions voulu donner aux membres de la Commission des chiffres concernant la lutte contre le cancer. Hélas ! les seules statistiques que nous possédons ne sont pas originales et n'ont pas la valeur de celles que nous pouvons publier pour la tuberculose.

Il nous paraît plus important de signaler aux membres de la Commission que la lutte contre le cancer qui était conduite jusqu'ici par la « Ligue Nationale contre le Cancer » et le « Fonds National de lutte contre le Cancer », sera désormais menée par une seule et même œuvre, les deux œuvres existantes ayant décidé de fusionner, ce dont nous devons les féliciter.

La Ligue Nationale, qui était subsidiée par le département, faisait le dépistage. Le Fonds de lutte était subsidié

— Door een besluit van 30 October verleent de Minister een krediet van 1.500.000 frank, bestemd om de bestuurskosten van de Bond te dekken. Ingevolge een ander besluit van zelfde datum, moeten de anti-tering dispensaria de opsporing blijven doen, doch binnen het raam van de algemene ziektenverzekering en van de gezondheidsverzorging.

Om te worden erkend, moeten de dispensaria zich schikken naar de regelen die voor de gezondheidscentra gelden. Aldus zullen sommige er van een omvorming moeten ondergaan of innig samenwerken met de in de gemeente gevestigde gezondheidscentra. Een subsidie van 60 frank zal hun worden toegekend per prestatie, voor onderzoek met radiologie of radioscopie.

De anti-tering dispensaria zullen twee jaar hebben om hun toestand aan de door het besluit opgelegde regeling aan te passen.

Bijgevolg zal de algemene opsporing in de gezondheidscentra geschieden. De verdachten zullen naar het anti-tering dispensarium worden gezonden, hetwelk mag blijven bestaan, zoals altijd, waar het onontbeerlijk is, of smelten met een dienst voor algemene geneeskunde overal waar zulks mogelijk is.

Wat de anti-tering dispensaria betreft die hun diensten naar een dienst voor algemene geneeskunde overbrengen, kan het door hen betrokken gebouw tot een gezondheidscentrum worden omgevormd.

In ieder geval zal de Bond verder op de hoogte worden gehouden van de opsporing die op verschillende manieren geschiedt, en zal hij aldus de strijd verder kunnen leiden op het gebied waarop hij alleen ervaring heeft.

De Commissie zal zich voorzeker verheugen over het tot stand gekomen accoord, niet alleen omdat het hier gaat over een bij uitstek nuttig gezondheidswerk, maar ook omdat dit een stap vooruit is naar de verbetering van onze gezondheidsdiensten.

Dank zij de nieuwe organisatie, zal de opsporing van de tuberculose worden verruimd, en uit de cijfers blijkt in welke mate zulks nodig is. Het werk van de Nationale Bond, wat de behandeling betreft, zal beter worden opgenomen in de algemene dienst van de Maatschappelijke Zekerheid.

Kankerbestrijding.

Wij hadden aan de leden van de Commissie cijfers willen voorleggen betreffende de kankerbestrijding. Helaas, de enige statistieken die wij bezitten zijn niet oorspronkelijk, en bezitten niet de waarde van de statistieken die wij bezitten betreffende de tuberculose.

Het lijkt ons van meer belang de leden van de Commissie er op te wijzen dat de strijd tegen de kanker, die tot nog toe alleen werd geleid door de « Nationale Bond voor Kankerbestrijding » en door het « Nationaal Fonds voor Kankersbestrijding », voortaan zal worden geleid door één enkel werk, daar de twee bestaande werken besloten hebben samen te smelten. Wij kunnen ons daarover slechts verheugen.

De Nationale Bond, die door het Departement werd gesubsidieerd, belastte zich met de opsporing. Het Fonds

à la fois par la Fondation Universitaire et le Fonds Francqui. Il servait d'intermédiaire entre la Forminière et les cliniques pour la distribution du radium.

Il s'ensuivait, entre les deux œuvres, des confusions, des doubles emplois qui seront désormais évités par l'œuvre unique qui s'appellera « L'Œuvre Nationale de lutte contre le Cancer ». Elle remplira le rôle de la Ligue Nationale contre la tuberculose et le dépistage comme le traitement du cancer vont pouvoir être mieux organisés.

Le rapporteur a cru bon d'aborder, pour l'édification des membres de la Commission, le problème de notre équipement sanitaire.

Les Hôpitaux.

Si le rapport sur le budget de 1949 pouvait avoir comme conséquence d'avoir fait entendre un cri d'alarme non seulement aux parlementaires, mais encore à toutes les commissions d'Assistance Publique, au sujet de l'état de notre armement hospitalier, le rapporteur se réjouirait d'avoir pu l'écrire.

Au cours de sa session 1937-1938 le Sénat admit, à l'unanimité moins une voix, un projet de loi tendant à modifier les lois de 1891 et de 1925 dans certaines de leurs dispositions, particulièrement en autorisant le Gouvernement à susciter la création d'unions intercommunales, soit pour résoudre le problème de l'assistance dans son ensemble, soit dans le but spécial de créer un hôpital, une maternité, un sanatorium, un orphelinat, etc...

La Commission de la Chambre était sur le point de se prononcer sur le texte qui lui était soumis, lorsqu'elle consentit à suspendre son étude à la demande du Ministre de la Santé Publique. Celui-ci, inquiet des conséquences budgétaires que paraissait devoir entraîner l'adoption du projet, spécialement en ce qui concernait l'extension du Fonds commun, résolut de confier l'étude complète de la réforme de l'Assistance Publique à une Commission spéciale qui siégea jusqu'en mai 1940.

Des conclusions ne purent être prises, mais les débats avaient amené une convergence d'idées en faveur de la création d'unions intercommunales d'assistance publique chargées d'instituer en commun des services hospitaliers. Le problème de l'admission de malades payants dans ces services et du libre choix du médecin par ces malades était resté controversé. D'une façon générale, on sembla cependant s'orienter vers une solution qui aurait comporté le maintien du statu quo, c'est-à-dire de services hospitaliers avec personnel médical fixe, hiérarchisé, dans les établissements universitaires destinés à l'enseignement médical, tandis que des hôpitaux ou des sections pour malades payants de toutes catégories seraient ouverts à tous les praticiens choisis par les hospitalisés. On cita à l'appui de cette organisation l'exemple des hôpitaux d'Anvers et de Liège où fonctionne ce double régime.

pour bestrijding werd gesubsidieerd én door de Universitaire Stichting én door het Fonds Francqui. Het vervulde de rol van bemiddelaar tussen de Forminière en de klinieken voor de verdeling van het radium.

Daaruit volgde dat de werking van de twee werken soms dooreen liep, wat thans door het enig werk zal kunnen worden vermeden. Dit werk zal heten: Nationaal Werk voor Kankerbestrijding. Het zal dezelfde rol vervullen als de Nationale Bond tot bestrijding der Tuberculose, en het opsporen en de behandeling van de kanker zal thans beter kunnen worden georganiseerd.

Ten einde de leden van de Commissie voor te lichten, heeft de verslaggever het nuttig geoordeeld het vraagstuk aan te snijden van onze gezondheidsuitrusting.

De Ziekenhuizen.

Indien het verslag over de begroting van 1949 een noodkreet kon doen horen die niet alleen de parlementsleden maar ook al de commissiën van openbare onderstand zou bereiken, betreffende onze uitrusting in zake ziekenhuizen zou uw verslaggever er zich over verheugen dit verslag te hebben kunnen opmaken.

Tijdens het zittingsjaar 1937-38 nam de Senaat, met eenparigheid van stemmen min één, een wetsontwerp aan tot wijziging van sommige bepalingen van de wetten van 1891 en van 1925, inzonderheid door de Regering te machtigen de oprichting van intercommunale verenigingen in de hand te werken, hetzij om het vraagstuk van de onderstand in zijn geheel op te lossen, hetzij met het bijzonder doel een ziekenhuis, een kraaminrichting, een sanatorium, een weeshuis, enz., op te richten.

De Commissie van de Kamer stond op het punt haar oordeel over de voorgelegde tekst uit te spreken, toen zij er op verzoek van de Minister van Volksgezondheid in toestemde het onderzoek te schorsen. Deze, bevreesd voor de budgetaire gevolgen welke de aanneming van dit ontwerp, inzonderheid wat de uitbreiding van het Gemeen Fonds betrof, zou hebben, besloot de volledige bestudering van de hervorming van de Openbare Onderstand toe te vertrouwen aan een bijzondere commissie, die zetelde tot Mei 1940.

Er konden geen besluiten worden getrokken, maar de besprekingen hadden geleid tot een overeenkomst van meningen ten gunste van de oprichting van intercommunale verenigingen van openbare onderstand belast met het gemeenschappelijk inrichten van de hospitaaldiensten. Er was nog betwisting gebleven over het vraagstuk van de opnemings door die diensten van betalende zieken en over de vrije keus van de geneesheer door die zieken. Over 't algemeen scheen men zich te richten naar een oplossing met behoud van het *statu quo*, dit wil zeggen van hospitaaldiensten met vast, hiërarchisch medisch personeel, in de universitaire inrichtingen bestemd voor het geneeskundig onderwijs, terwijl ziekenhuizen of afdelingen voor betalende zieken van alle categorieën zouden worden geopend voor al de door de opgenomen zieken gekozen practici. Tot staving van die inrichting wees men op het voorbeeld van de ziekenhuizen van Antwerpen en Luik, waar dit dubbel stelsel werkt.

Mais il apparut, à la lumière de ces échanges de vues et de la documentation qu'ils susciterent, que le problème le plus grave à résoudre, sous l'angle de l'intérêt général, était l'insuffisance qualitative et même quantitative de notre outillage hospitalier.

En 1939, cent trente-huit communes belges seulement possédaient un ou plusieurs hôpitaux pour malades.

Des 172 établissements de l'espèce, 103 sont pourvus d'une salle d'opérations chirurgicales, 67 comprennent une pharmacie, 59 un service de radiologie, 34 un laboratoire d'analyses. On ne trouve une distribution d'eau de la ville que dans 106 de ces hôpitaux, 131 sont reliés à un réseau d'égouts, 124 ont des W. C. à chasse et 128 des baignoires à eau courante.

Quant aux conditions générales de confort, voire même d'hygiène, dans lesquelles la majorité de ces établissements fonctionnent, elles sont, sans conteste, jugées nettement insuffisantes.

L'effort à réaliser est donc, avant tout, de faire de meilleurs hôpitaux et de songer ensuite à en multiplier le nombre. Notre pays, à ce dernier point de vue, se place en effet assez médiocrement. Si l'on ajoute aux hôpitaux de l'Assistance (16.800 lits) les quelque 250 cliniques privées (15.000 lits environ), les 33 sanatoria pour tuberculeux (3.500 lits), les 50 établissements pour malades mentaux (27.000 lits), sans compter les hôpitaux militaires (3.575 lits) et l'Institut de médecine tropicale d'Anvers (37 lits), on aboutit à la répartition, en Belgique, de 7,4 lits pour 1.000 habitants, tandis qu'aux Pays-Bas ce coefficient est de 7,1; en France, de 7,2; aux Etats-Unis, de 7,9. Mais nous aurons beaucoup à faire pour atteindre le niveau de bien d'autres pays comme la Norvège où le coefficient est de 8,9; le Danemark où il s'élève à 9,7; l'Angleterre où il monte à 12,2.

Nous attirons l'attention sur le fait que sur les 7,4 lits pour 1.000 habitants existant en Belgique en 1938, sont compris les lits des hospices. Le dernier cadastre des établissements hospitaliers de Belgique réduit le chiffre des lits d'hôpitaux par 1.000 habitants à 2,83 avec une répartition fort inégale sur le pays. Ainsi, à Anvers, le nombre de lits est de 10 pour 1.000, tandis qu'il est de zéro dans certaines autres parties du pays.

Nous avons, à l'heure actuelle, 30.000 lits dont 15.000 situés dans des établissements administrés par les Pouvoirs publics et 15.000 environ dans les cliniques particulières.

Nos hôpitaux publics sont au nombre de 110 et les cliniques au nombre de 285.

Depuis la libération, l'état de nos hôpitaux ne s'est pas amélioré. Non seulement nous n'arrivons pas au standard international qui est entre 4 et 6 lits pour 1.000 habitants, mais encore la qualité de nos hôpitaux a empiré de plus en plus.

Sait-on que l'absence de maternités bien équipées où le travail se fasse avec sérieux provoque dans notre pays une mortalité maternelle de 7/1.000. La mortalité infan-

Maar, in het licht van die gedachtenwisselingen en aan de hand van de beschikbare documentatie, bleek het wel-dra dat het meest ernstige dat diende opgelost, dit was van de kwalitatieve en kwantitatieve ontoereikendheid van onze ziekenhuisuitrusting.

In 1939 bezaten slechts 138 Belgische gemeenten één of meer ziekenhuizen.

Van de 172 inrichtingen, bezitten er 103 een zaal voor heelkundige bewerkingen, 67 een apotheek, 59 een radiologische dienst, 34 een laboratorium voor ontleding. Slechts 106 van die ziekenhuizen beschikken over een waterleiding met stadswater, 131 zijn verbonden met een rioolnet, 124 beschikken over W.C. met spoelinrichting en 128 beschikken over baden met lopend water.

Wat de algemene voorwaarden betreft in zake comfort en zelfs hygiëne, waarin de meerderheid van die inrichtingen moeten werken, moeten deze onbetwistbaar als volstrekt onvoldoende worden beschouwd.

Onze inspanning moet er dus eerst en vooral op gericht zijn betere ziekenhuizen op te richten, en nadien het aantal er van te vermeerderen. Inderdaad, wat dit laatste punt betreft, bekleedt ons land een nogal ondergeschikte plaats. Indien men bij de gasthuizen van de Onderstand (16.800 bedden) de ongeveer 250 private klinieken (15.000 bedden ongeveer) voegt, verder de 33 sanatoria voor terringlijders (3.500 bedden), de 50 inrichtingen voor geesteszieken (27.000 bedden), zonder rekening te houden met de militaire hospitalen (3.575 bedden) en het Instituut voor tropische geneeskunde te Antwerpen (37 bedden), komt men in België tot de verhouding van 7,4 bedden voor 1.000 inwoners, terwijl deze coëfficiënt in Nederland 7,1 bedraagt; in Frankrijk 7,2; in de Verenigde Staten 7,9. Maar er blijft ons nog veel te doen om het peil te bereiken van andere landen zoals Noorwegen, waar deze coëfficiënt 8,9 bedraagt; Denemarken met een coëfficiënt van 9,7 en Groot-Brittannië met een coëfficiënt van 12,2.

Wij vestigen de aandacht op het feit dat in de 7,4 bedden voor 1.000 inwoners die in 1938 in België bestonden, de bedden van de godshuizen begrepen zijn. Volgens de gegevens van het laatste kadaster van de hospitaalinrichtingen moet het cijfer van de ziekenhuizen per 1.000 inwoners worden verminderd tot 2,83, met een zeer ongelijke verdeling over het land. Aldus bedraagt het aantal bedden te Antwerpen 10 voor 1.000, terwijl het in sommige andere delen van het land nul bedraagt.

Wij beschikken thans over 30.000 bedden, waarvan 15.000 in inrichtingen beheerd door de openbare besturen en ongeveer 15.000 in de private klinieken.

Wij hebben 110 openbare ziekenhuizen, en 285 klinieken.

De toestand van onze ziekenhuizen is sedert de bevrijding niet verbeterd. Niet alleen bereiken wij nog steeds de internationale standaard niet, nl. tussen 4 en 6 bedden per 1.000 inwoners, maar ook de hoedanigheid van onze ziekenhuizen is meer en meer achteruitgegaan.

Weet men dat het gebrek aan degelijk uitgeruste kraam-inrichtingen, waar het werk ernstig kan gebeuren, in ons land, wat de kraamvrouwen betreft, een sterftecijfer van

tile ne peut être évaluée, car les médecins qui s'occupent de la question en arrivent à conclure que les cas ne sont pas tous déclarés.

Puis-je citer comme exemple d'une maternité de fortune, celle qui a été installée dans un vieil hôpital du XIIIe siècle où les traditions médicales n'ont pas varié depuis cette époque vénérable et où la maternité a été installée dans des écuries, les anneaux qui servaient à lier les chevaux pendant encore aux murs.

Alors qu'en 1870 notre pays se trouvait à la tête des pays de l'Europe pour l'équipement sanitaire et qu'on venait voir de partout nos hôpitaux, à l'heure actuelle les fonctionnaires préposés à cet effet essayent d'écarter de chez nous les visiteurs qui sont envoyés par des organismes internationaux.

Notre plus bel hôpital n'est pas mieux qu'un hôpital quelconque de Suède. La qualité de nos hôpitaux laisse étrangement à désirer. Puis-je signaler qu'il existe encore plusieurs hôpitaux où il n'y a pas d'instruments de stérilisation.

Dans une ville de Wallonie, la stérilisation se fait dans le four du boulanger; dans une autre ville de Flandre, la salle d'opération était chauffée au gaz, ce qui provoqua un jour une explosion par l'emploi de l'éther. Dans d'autres hôpitaux, même de grandes villes, on chauffe encore avec de gros poêles en fonte, ce qui provoque la poussière et la saleté que l'on sait.

Bientôt paraîtra le cadastre établi par le Ministère de la Santé Publique et il démontrera que 90 % de nos hôpitaux sont mauvais.

Nous ne pouvons assez attirer l'attention du Département et de tous les Pouvoirs Publics sur cette situation qui serait incroyable si elle n'avait été vérifiée de près.

D'où provient cet état de chose? Comme la plupart de nos hôpitaux sont dirigés uniquement par des Commissions d'Assistance Publique, dont certaines font d'ailleurs à cause d'eux un déficit constant, il faut que le Ministère de la Santé Publique et que le pays se disent une fois pour toutes qu'il est impossible d'exploiter un hôpital sans faire de déficit et que celui-ci doit être couvert par le Département de la Santé Publique. Il en va ainsi dans des pays où les hôpitaux non seulement sont en nombre suffisant, mais où ils sont les premiers du monde. C'est le cas pour la Suède où il y a seulement 3 hôpitaux privés sur 114, et où le Département de la Santé Publique prend à sa charge tout le déficit causé non seulement par les malades de l'assurance sociale qui n'ont rien à payer, mais par les malades ordinaires, non fortunés, qui paient une pension de 2 ou 4 couronnes, alors que le prix ordinaire de revient est de 25 à 30 couronnes dans les hôpitaux ordinaires et de 35 à 40 dans les hôpitaux universitaires.

Il faudrait que l'on se rende compte que les Commissions d'Assistance ne peuvent plus dans l'état actuel de notre organisation médico-sociale être les seuls administrateurs et que le déficit doit être supporté par l'en-

7/1.000 ten gevolge heeft? Het is niet mogelijk een raming te geven van de kindersterfte, want de geneesheren die zich met het vraagstuk bezighouden, zijn tot het besluit gekomen dat niet alle gevallen worden aangegeven.

Mag ik, als voorbeeld, een noodkraaminrichting aanhalen, die werd ingericht in een oud hospitaal uit de XIIIe eeuw, waar de geneeskundige tradities sedert dit eerbiedwaardig tijdstip niet zijn veranderd en waar de kraaminrichting werd ondergebracht in de paardenstallen; de ringen die dienden voor het vastmaken van de paarden hangen nog aan de muren.

Terwijl in 1870 ons land zich aan het hoofd bevond van de Europese landen wat de gezondheidsuitrusting betrof en men van overal onze ziekenhuizen kwam bezichtigen, trachten thans de ambtenaren die daartoe zijn aangesteld de bezoekers die door internationale organismen worden gezonden te weren.

Ons mooiste ziekenhuis is niet beter dan gelijk welk ziekenhuis in Zweden. Het peil van onze ziekenhuizen laat zeer te wensen over. Het weze me toegelaten er de aandacht op te vestigen dat er nog verschillende ziekenhuizen bestaan waar er geen steriliseerinstrumenten zijn.

In een stad in Wallonië, gebeurt het steriliseren in de oven van de bakker; in een andere stad in Vlaanderen, werd de operatiekamer verwarmd met gas, wat op zekere dag een ontploffing veroorzaakte door het gebruik van ether. In andere hospitalen, zelfs van grote steden, verwarmt men nog met grote kachels in gietijzer, wat, zoals bekend, stof en vuiligheid veroorzaakt.

Weldra zal het kadaster verschijnen dat door het Ministerie van Volksgezondheid wordt opgesteld, en daaruit zal blijken dat 90 % van onze ziekenhuizen slecht zijn.

Wij kunnen niet genoeg de aandacht van het Departement en van de Openbare Besturen vestigen op die toestand, die ongelooflijk zou zijn, indien hij niet van dichtbij werd nagegaan.

Hoe is men tot een dergelijke stand van zaken gekomen? De meeste van onze ziekenhuizen worden uitsluitend bestuurd door Commissiën van Openbare Onderstand, waarvan sommige overigens uit dien hoofde voortdurend in deficit zijn. Het Ministerie van Volksgezondheid en het land moeten eens en voorgoed tot het inzicht komen, dat het onmogelijk is een ziekenhuis te exploiteren zonder verlies te maken én dat dit deficit moet gedekt worden door het Departement van Volksgezondheid. Dit is eveneens het geval in landen waar de ziekenhuizen niet alleen in voldoende aantal aanwezig zijn, maar waar zij de beste ter wereld zijn. Dit is het geval met Zweden, waar slechts drie private ziekenhuizen bestaan, op 114, en waar het Departement van Volksgezondheid al het tekort te zijnen laste neemt, niet alleen dit voortvloeiend uit de verzorging van de zieken van de maatschappelijke verzekering die niets moeten betalen, maar ook van de gewone, onbemiddelde zieken, die een kostgeld betalen van 2 of 4 kronen, terwijl de gewone kostprijs 20 tot 30 kronen bedraagt in de gewone ziekenhuizen en 35 tot 40 kronen in de universiteitsgasthuizen. Men moet er zich rekenschap van geven dat, in het huidig stadium van onze geneeskundig-maatschappelijke organisatie, de Commis-

semble de la communauté pour des hôpitaux agréés et surveillés par le Département lui-même.

Il y aurait une formule de Conseil d'Administration à trouver dans un Conseil d'Administration composé d'un délégué de la Commission d'Assistance, des organismes assureurs, des médecins, des infirmières et des délégués des malades.

Un prix maximum devrait être fixé de commun accord avec la F.N.A. M.I. pour les interventions de celle-ci, l'hôpital soignant gratuitement les malades de l'Assistance pour son intervention et percevant une redevance des non-assurés capables de payer.

Une partie des frais des hôpitaux universitaires et notamment la mise à jour de leur équipement devrait être supportée par un poste inscrit au budget du Ministère de l'Instruction Publique. L'hôpital universitaire devant servir à la formation des médecins, toutes les découvertes doivent être mises techniquement à leur disposition.

Le Département pourrait alors réaliser ce qui était le plan des Ministères précédents, c'est-à-dire rééquiper le pays de façon rationnelle en installant partout les lits nécessaires afin de ne pas laisser certaines régions tellement démunies que les médecins sont obligés d'employer des hôpitaux qui n'ont même pas d'instruments de stérilisation. Nous avons voulu lancer un cri d'alarme pour que le rééquipement du pays en matière sanitaire préoccupe le Gouvernement qui avait promis que 1 milliard 200.000.000 du Plan Marshall seraient employés annuellement à cet effet, et ce pendant 10 ans.

La Commission espère qu'il ne faudra pas attendre que les malades qui restent des trois mois et des cinq mois avec des suppurations pour des simples opérations de hernies meurent en quantité impressionnante pour que l'on commence à sentir les effets des milliards du Plan Marshall dans l'organisation des hôpitaux.

Ligue d'hygiène mentale.

Pour la première fois, la Ligue Mentale obtient un crédit de 5.000.000 de francs.

C'est sans doute le moment de marquer l'importance de son action qui est magnifique si l'on songe que les prestations des médecins y sont le plus souvent gratuites.

A noter que les dispensaires de la Ligue furent créés par elle, sans aide aucune.

Voici à titre exemplatif une partie du rapport de son activité.

En 1946, Gand : 202 séances avec l'examen de 75 adultes et 200 enfants. Dans l'année, 125 nouveaux clients furent inscrits et le service social intervint dans 50 cas.

siën van Openbare Onderstand niet meer de enige beheerders kunnen zijn en dat het tekort moet worden gedragen, door de gemeenschap in haar geheel, van de ziekenhuizen die aangenomen zijn en onder het toezicht staat van het Departement zelf.

Er zou een formule moeten worden gevonden voor een raad van beheer samengesteld uit een afgevaardigde van de Commissie van Onderstand, van de verzekeringsorganismen, van de geneesheren, van de verpleegsters en van de zieken.

Voor de tussenkomsten van het N. F. V. Z. I. zou in gemeen overleg met deze laatste een maximum-prijs moeten worden vastgesteld; het hospitaal zou de zieken van de Onderstand, voor zijn tussenkomst, kosteloos verzorgen, en een bijdrage eisen van de niet-verzekerden die in staat zijn te betalen.

Een gedeelte van de kosten van de Universiteitsgasthuizen, en inzonderheid de modernisering van hun uitrusting, zou moeten gedragen worden door een post uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Openbaar Onderwijs. Daar het universiteitsgasthuis moet dienen voor de vorming van de geneesheren, moeten al de nieuwe ontdekkingen technisch te hunner beschikking worden gesteld.

Het Departement zou dan het plan van de vorige Ministeries kunnen verwezenlijken, nl. het land op rationele wijze wederuitrusten en overal de vereiste bedden in voldoende aantal ter beschikking stellen, zodat het niet meer zou gebeuren dat sommige streken zozeer verstoken blijven dat de geneesheren verplicht gebruik maken van ziekenhuizen die zelfs over geen steriliseerinstrumenten beschikken. Wij hebben een noodkreet willen slaken opdat de Regering, die beloofd had dat 1.200.000.000 fr. jaarlijks van het Marshallplan en dit gedurende 10 jaar, tot dit doel zouden worden gebruikt, zich om de gezondheids-wederuitrusting van het land zou bekommeren.

De Commissie hoopt dat men niet zal moeten wachten tot de zieken, die drie en vijf maanden voor eenvoudige breukoperaties met etterwonden blijven liggen, in groot getal sterven, opdat men in de inrichting van onze ziekenhuizen de gevolgen zou beginnen te gevoelen van de miljarden van het Marshallplan.

Bond van Geesteshygiëne.

Voor de eerste maal bekomt de Bond voor Geesteshygiëne een krediet van 5.000.000 frank.

Het ogenblik is ongetwijfeld gepast om de aandacht te vestigen op de belangrijkheid van zijn werking, die prachtig is zo men bedenkt dat de prestaties der geneesheren er meestal gratis zijn.

Aan te stippen valt dat de dispensaria van de Bond door hem, zonder enige hulp, werden opgericht.

Ziehier, als voorbeeld, een deel van het verslag over zijn werking:

In 1946, te Gent : 202 zittingen met onderzoek van 75 volwassenen en 200 kinderen. Tijdens het jaar werden 125 nieuwe cliënten ingeschreven en de sociale dienst kwam tussen in 50 gevallen.

Liège: 730 personnes furent examinées dont 150 cas nouveaux et le service social intervint pour 106.

Louvain, 1946: 196 nouveaux clients dont 88 enfants avec une séance par semaine et 158 interventions du service social.

Hasselt: en 1946, 258 personnes examinées dont 36 nouveaux malades et 23 enfants.

Anvers: 360 adultes et 560 enfants — dont 25 adultes et 280 enfants nouveaux inscrits — avec 480 enquêtes.

Verviers: 44 séances de consultation tenues, 105 nouveaux malades inscrits, 530 visites sociales. Le dispensaire de Verviers s'est activement occupé des classes d'enseignement spécial.

Mons: Le dispensaire, en dehors des services prêtés à l'asile, a reçu 150 visites et contrôle le comportement d'une cinquantaine d'enfants du juge.

Tournai: 38 enfants examinés et 127 cas ordinaires.

Charleroi: 40 consultations — 111 enfants dont 92 nouveaux inscrits.

Bruxelles: 335 séances, 2.314 personnes dont 454 nouvelles examinées, séances pour réadaptation des troubles de la parole, 2.714 visites à domicile.

La Louvière: Le dispensaire est réorganisé.

Si le rapporteur a indiqué ces chiffres, c'est pour pouvoir les comparer au rôle que la « Ligue d'Hygiène mentale » devrait pouvoir jouer dans notre pays.

Chacun sait que l'action de la Ligue, qui consiste en travail de pur dévouement, devrait être multipliée par mille pour répondre aux besoins.

Quels sont ces besoins? Les dernières années, c'est-à-dire en 1946-1947, 4.751 enfants et mineurs sont passés devant le juge. La Commission de la Justice, étudiant la réforme de la loi de 1912 et de ses applications, a conclu que le juge devrait toujours faire passer l'enfant par l'observation dans un centre médico-pédagogique avant de prendre une décision à son sujet.

Voilà une grande extension exigée des cliniques d'hygiène mentale.

Ensuite nous ne pouvons laisser se multiplier, dans nos écoles, les anormaux, les retardés, les enfants difficiles, comme c'est le cas à présent. Les chiffres cités par M. Boon à la réunion d'Anvers sur l'enfance anormale et retardée sont terribles.

Luik: 730 personen werden onderzocht, waaronder 150 nieuwe gevallen, en de sociale dienst kwam tussen voor 106.

Leuven, 1946: 196 nieuwe cliënten, waaronder 88 kinderen, met een zitting per week en 158 tussenkomsten van de sociale dienst.

Hasselt, in 1946: 258 personen onderzocht, waaronder 36 nieuwe zieken en 23 kinderen.

Antwerpen: 360 volwassenen en 560 kinderen, waaronder 25 nieuw ingeschreven volwassenen en 280 nieuw ingeschreven kinderen, met 480 onderzoeken.

Verviers: 44 gehouden consultaties, 105 nieuw ingeschreven zieken, 530 sociale bezoeken. — Het dispensarium te Verviers heeft zich actief beziggehouden met de klassen voor bijzonder onderricht.

Bergen: buiten de diensten verleend aan het gesticht, heeft het dispensarium 150 bezoeken ontvangen en oefent het toezicht uit op de gedraging van een vijftigtal aan de rechter toevertrouwde kinderen.

Doornik: 38 onderzochte kinderen en 127 gewone gevallen.

Charleroi: 40 consultaties — 111 kinderen, waaronder 92 nieuw ingeschrevenen.

Brussel: 335 zittingen, 2.314 personen, waaronder 454 nieuw onderzochten; zittingen voor de heraanpassing van spraakorgaanstoornissen; 2.714 huisbezoeken.

La Louvière: Het Dispensarium is heringericht.

Zo de verslaggever die cijfers heeft aangehaald, dan is het om ze te kunnen vergelijken met de rol die de Bond voor Geesteshygiëne in ons land zou moeten kunnen spelen.

Een ieder weet dat de werking van de Bond die louter op toewijding berust, met duizend zou moeten worden vermenigvuldigd om aan de behoeften te beantwoorden.

Welke zijn die behoeften? Tijdens de jongste jaren, namelijk in 1946-1947, zijn 4.751 kinderen en minderjarigen vóór de rechter verschenen. De Commissie voor de Justitie, na een onderzoek te hebben gewijd aan de hervorming van de wet van 1912 en van haar toepassingen, is tot het besluit gekomen, dat de rechter steeds het kind aan waarneming in een medisch-pedagogisch centrum zou moeten laten onderwerpen vooraleer een beslissing te zijnen opzichte te nemen.

Dit is een grote uitbreiding die wordt gevergd van de klinieken voor geesteshygiëne.

Bovendien mogen wij in onze scholen het aantal abnormalen, achterlijken, moeilijke kinderen niet laten toenemen. De door de heer Boon op de vergadering te Antwerpen aangehaalde cijfers, betreffende de abnormale en achterlijke kinderen, zijn verschrikkelijk.

Statistiques générales de retard.

Algemene statistieken van achterstand.

	Population enfantine — Kinder- bevolking —	1 an d'avance — 1 jaar voorsprong —	Age normal — Normale leeftijd —	Retards — Achterstand		
				1 an — 1 jaar —	2 ans — 2 jaar —	3 ans et + — 3 jaar en + —
				1 jaar —	2 jaar —	3 jaar en + —
1925. 1 ^{re} Statistique Etat... ..	798.451	2,2 %	49,5	25,1	14,6	8,6
(Enseignem. officiel et libre).						
1925. Eerste Nat. Statistiek.						
(Officieel en vrij onderwijs).						
1941. Statistique triennale	916.528	2,5 %	62,9	22,2	8,4	4
(Etat).						
1941. Driejaarlijkse statistiek.						
(Staat).						
1948. Statistiques partielles.		la + favorable ← 50 % →		← 50 % →		
Journée d'Anvers 1948.		de meest gunstige.				
1948. Gedeeltelijke statistieken.		la — favorable ← 35 % →		← 65 % →		
Dag van Antwerpen 1948.		de minst gunstige.				

Aggravation du retard scolaire
au cours des études primaires.

	Retards : 1, 2 et 3 ans et +			Retards : 2 ans et +
	—	—	—	—
1 ^{re} année	20 %	25 %	41 %	9 %
2 ^e année	29 %	41 %	—	19,5 %
3 ^e année	38 %	51 %	50 %	23 %
4 ^e année	50 %	74 %	—	41 %

Recrutement pour enseignement spécial.

Population enfantine :

Centre important : environ 2.700 enfants. 1947-48.

Population 1res années : 274 enfants.

Enfants âge normal : 200.

Désignés pour enseign. spécial : 21, environ 10 %.

Enfants en retard : 74.

Désignés pour enseign. spécial : 34, environ 50 %.

Enquête effectuée dans canton scolaire.

(Enseignement officiel et libre).

220 enfants nés en 1936.

Début scolarité en 1942, situation normale en 6e année en 1947-1948.

1 ^{re} année	3 enfants	5 ans de retard)
1 ^{er} jaar	3 kinderen	5 jaar achterstand)
2 ^e année	10 enfants	4 ans de retard)
2 ^e jaar	10 kinderen	4 jaar achterstand)
3 ^e année	20 enfants	3 ans de retard)
3 ^e jaar	20 kinderen	3 jaar achterstand)
4 ^e année	48 enfants	2 ans de retard)
4 ^e jaar	48 kinderen	2 jaar achterstand)
5 ^e année	54 enfants	1 an de retard)
5 ^e jaar	54 kinderen	1 jaar achterstand)
6 ^e année	85 enfants	âge normal
6 ^e jaar	85 kinderen	normale leeftijd

Verergering van de achterstand op gebied van onderwijs
tijdens de studies van de lagere graad.

	Achterstand : 1, 2 en 3 jaar en meer			Achterstand : 2 jaar en meer
	—	—	—	—
1 ^{er} jaar	20 %	25 %	41 %	9 %
2 ^e jaar	29 %	41 %	—	19,5 %
3 ^e jaar	38 %	51 %	50 %	23 %
4 ^e jaar	50 %	74 %	—	41 %

Aanwerving voor bijzonder onderwijs.

Kinderbevolking :

Belangrijk centrum : ongeveer 2.700 kinderen. 1947-48.

Bevolking eerste jaren : 274 kinderen.

Kinderen normale leeftijd : 200.

Aangewezen voor bijz. onderwijs : 21, ongev. 10 %.

Kinderen die ten achter zijn : 74.

Aangewezen voor bijz. onderwijs : 34, ongev. 50 %.

Onderzoek ingesteld in schoolkanton.

(Officieel en vrij onderwijs).

220 kinderen geboren in 1936.

Begin van schoolbezoek in 1942, normale toestand in 6e jaar, in 1947/1948.

33 enfants (3 ans de retard et +)	)
environ 15 %.	)
33 kinderen (3 jaar ten achter en +)	)
ongeveer 15 %.	)
62 % en retard)	)
62 % ten achter)	)
38 % seulement ne sont pas retardés,	)
slechts 38 % zijn niet ten achter.	)

Statistique générale. — Population spéciale.
31 décembre 1943.

Ministères de l'Instruction publique et de la Justice.

Externats :

<i>Classes spéciales communales</i>)	810
<i>Classes spéciales adoptables</i>)	
<i>Ecoles spéciales communales</i>)	392
	1.202

environ 20 % Externats.

Internats :

<i>Etablissements officiels</i>)	4.755
<i>Etablissements adoptables</i>)	
	4.755

environ 80 % Internats.

Au total... **5.937**

(environ 6.000).

1943. 865.058 enfants.

4 % retardés, environ 36.000, placés environ 6.000

enfant sur 6 reçoit des soins adéquats.

Pour tous ces enfants il faudrait un examen dans la clinique médico-pédagogique adjointe au centre de santé, comme il est proposé dans la réforme de la tutelle sanitaire des écoliers. C'est à ce prix seulement que nous pourrions diriger maîtres et parents, obtenir un meilleur rendement de notre enseignement et prévenir par une prévention rationnelle la délinquance infantile.

Pour toutes ces raisons, la ligue doit pouvoir étendre son action et diriger ainsi ce travail si délicat qui doit aider l'adaptation de toute une jeunesse à la vie sociale du pays.

Nous souhaitons que la Ligue d'Hygiène Mentale devienne, au même titre que les autres ligues, l'objet de la sollicitude du département, qu'il lui donne les crédits et la place qui assureront son autorité et qu'il collabore avec elle à l'assainissement mental de notre pays.

La création de classes spéciales et d'un enseignement spécial concerne le ministère de l'Instruction publique. Nous n'avons voulu montrer ici que la nécessité de donner à la Ligue les moyens de travailler, puisqu'il y a une telle corrélation entre le retard scolaire et la délinquance infantile.

Maladie bleue.

Un membre de la Commission ayant posé la question des frais de paiement de la maladie bleue, la Commission a discuté les modes d'intervention du Ministère au moment où il semble que le déplacement en vue de l'opération ne

Algemene statistiek. — Speciale bevolking.
31 December 1943.

Ministeries van Openbaar Onderwijs en van Justitie.

Externaten :

<i>Bijzondere gemeentelijke klassen</i>)	810
<i>Bijzondere aanneembare klassen</i>)	
<i>Bijzondere gemeentescholen</i>)	392
	1.202

ongeveer 20 % externen.

Kostscholen :

<i>Officiële inrichtingen</i>)	4.755
<i>Aanneembare inrichtingen</i>)	
	4.755

ongeveer 80 % internen

Totaal... **5.937**

(ongeveer 6.000)

1943. 865.058 kinderen.

4 % ten achter, ongeveer 36.000, ongeveer 6.000 uitbesteed

1 kind op 6 ontvangt bijzondere zorgen.

Voor al die kinderen zou een onderzoek moeten ingesteld worden in de geneeskundig-opvoedkundige kliniek gevoegd bij het Gezondheidscentrum, zoals wordt voorgesteld in de hervorming van het sanitair toezicht op de scholieren. Alleen onder die voorwaarden zullen wij meesters en ouders kunnen leiden, een beter rendement van ons onderwijs bekomen en de misdadigheid onder de jeugd door rationele voorbehoedingsmaatregelen voorkomen.

Om al die redenen moet de Bond zijn actie kunnen uitbreiden en eveneens dat kiese werk leiden dat moet bijdragen tot de aanpassing van een jeugd aan 's Lands maatschappelijk leven.

Wij wensen dat de Bond voor Geesteshygiëne, evenals de andere bonden, het voorwerp van de bezorgdheid van het Departement zou uitmaken, dat dit laatste hem kredieten en de plaats zou toekennen die zijn gezag zouden verzekeren, en dat het met hem zou medewerken aan de geestessanering van ons land.

De oprichting van bijzondere klassen en van een speciaal onderricht gaat het Ministerie van Openbaar Onderwijs aan. Wij hebben hier slechts willen wijzen op de noodzaak, aan de Bond de werkmiddelen te verstrekken, vermits er een onderlinge samenhang bestaat tussen de achterstand op school en de misdadigheid onder de jeugd.

Blauwziekte.

Een lid van de Commissie had gevraagd welke de behandelingskosten zijn van de blauwziekte. De Commissie heeft de wijzen van tussenkomst van het Ministerie besproken. Het schijnt thans dat de verplaatsing met het

s'impose plus. Elle a émis le vœu qu'un amendement soit déposé au budget du Ministère de l'Instruction Publique afin qu'un crédit soit mis à la disposition des hôpitaux universitaires afin qu'ils puissent pratiquer l'opération avec l'outillage indispensable, c'est-à-dire avec le maximum de chances de succès.

Poliomyélite.

Un autre membre de la Commission a posé la question du traitement long et coûteux de la poliomyélite. C'est à propos du traitement de cette maladie très longue et très coûteuse que se pose la question des frais. Aidée par les médecins présents, la Commission croit que, pour délimiter l'intervention de chacun, la maladie devrait être divisée en trois phases :

1° la phase virulente durant quelques semaines et pendant laquelle les frais seraient supportés comme pour une maladie ordinaire par la F. N. A. M. I. ;

2° la phase de récupération des séquelles facilement récupérables. Ce traitement, qui doit être entrepris sans retard après la période virulente de la maladie, dure en moyenne de 6 à 8 mois. La Commission propose que pour cette période les malades soient à charge du fonds commun dont le crédit total est transféré au Ministère de la Santé ;

3° la période de réhabilitation, qui peut être très longue et dont le traitement devrait être pratiqué dans les centres que l'on créera, nous l'espérons, dans nos stations thermales, dès que les lois sur la réhabilitation et la rééducation des estropiés et des mutilés seront votées. En attendant le vote de ces lois, il nous apparaît raisonnable de dire que les frais de la réhabilitation doivent rester à charge du fonds commun.

Le Ministre ayant signalé qu'il comptait prendre un subside de 1 million pour le Centre de Linthout, à imputer sur l'article 19, des membres de la Commission ont fait remarquer qu'il serait peut-être maladroit de garder tout le subside pour ce centre unique, alors que les étudiants des Universités auraient grand besoin d'être initiés aux manifestations et au traitement de la maladie. Il nous fut révélé à la Commission et confirmé par la suite, au Centre de la Ligue, que celle-ci disposerait de moyens pour créer un premier centre central dans les environs de Bruxelles. Sans vouloir monopoliser le traitement de la maladie dans ce Centre, la Ligue pense qu'étant donné l'expérience acquise et qu'il faudrait transmettre d'abord à un personnel qui se spécialiserait (médecins et infirmières), il est bon au début de garder une certaine centralisation qui n'empêcherait nullement l'initiation des étudiants, si le Centre est mis à la disposition des universités. Le Centre pourrait aussi former des infirmières spécialisées dont la période de formation va jusqu'à 6 et 7 ans, ce qui dépasse de loin la période de formation d'une infirmière ordinaire.

oog op de operatie niet meer vereist is. De Commissie heeft de wens uitgesproken, dat een amendement op de begroting van het Ministerie van Openbaar Onderwijs zou worden ingediend om een krediet ter beschikking te stellen van de Universitaire gasthuizen, opdat zij de operatie zouden kunnen uitvoeren met de vereiste uitrustingen, d.i. met een maximum-aantal kansen op welslagen.

Kinderverlamming.

Een ander lid van de Commissie heeft de kwestie opgeworpen van de lange en dure behandeling der kinderverlamming. Het is in verband met de behandeling van deze zeer langdurende en kostelijke ziekte dat de kwestie van de kosten wordt gesteld. Op aanraden van de aanwezige geneesheren, meent de Commissie dat de ziekte, om een ieders tussenkomst te bepalen, zou moeten verdeeld worden in drie stadia :

1° het kwaadaardige stadium gedurende enkele weken en tijdens welke de kosten, zoals voor een gewone ziekte, zouden gedragen worden door het R. V. Z. I. ;

2° het recuperatiestadium. Die behandeling, die onmiddellijk na de kwaadaardige periode van de ziekte moet aangevat worden, duurt gemiddeld zes tot acht maanden. ten laste zouden vallen van het Gemeen Fonds, waarvan De Commissie stelt voor dat de zieken voor die periode het totale krediet wordt overgedragen naar het Ministerie van Volksgezondheid ;

3° de herstelperiode, die zeer lang kan zijn, en waarvan de behandeling zou moeten gebeuren in de centra die men, naar wij hopen, in onze badplaatsen met warme bronnen zal oprichten zodra de wetten op het herstel en de wederopvoeding der gebrekkigen en verminkten zullen goedgekeurd zijn. In afwachting, schijnt het ons redelijk toe te zeggen, dat de herstelkosten ten laste van het Gemeen Fonds moeten blijven.

Nadat de Minister had opgemerkt dat hij van zins was voor het centrum te Linthout een toelage van 1 miljoen, aan te rekenen op artikel 19, wezen sommige leden van de Commissie er op dat het wellicht verkeerd zou zijn de gehele toelage voor dat centrum alleen te behouden, terwijl de hogeschoolstudenten dringend moeten ingewijd worden in de verschijnselen en in de behandeling van de ziekte. In de Commissie werd ons verklaard, en dit werd ons achteraf bevestigd in het centrum van de Bond, dat deze over de middelen beschikt om een eerste hoofdcentrum in te richten in de omgeving van Brussel. Zonder de behandeling van de ziekte in dat centrum te willen monopoliseren, meent de Bond dat men, wegens het feit dat de opgedane ondervinding eerst zou moeten overgemaakt worden aan het personeel dat zich zou specialiseren (geneesheren en verpleegsters), er goed zou aan doen in den beginne een zekere centralisatie te behouden, wat de inwijding der studenten geenszins zou verhinderen, indien het centrum ter beschikking der universiteit wordt gesteld. Het centrum zou aldus geschoolde ziekenverpleegsters kunnen vormen, waaraan de opleidings-

Comme la Ligue Internationale prévoit le prêt de matériel et de personnel spécialisé d'un pays à un autre en raison des localisations de cette épidémie, il serait normal que le Centre national rendit le même service à l'intérieur du pays. Rappelons-nous les épidémies des dernières années qui se localisèrent dans le Brabant, à Anvers, et une autre fois à Liège.

Il s'agit donc de commencer modestement une œuvre sage qui pourrait rendre les plus grands services à la science médicale d'une part, et aux malades d'autre part. La poliomyélite étant une maladie épidémique laissant des séquelles graves, des Ligues nationales se sont formées et c'est le Président de la Ligue belge contre la poliomyélite qui est en même temps le Président de la Ligue Internationale. L'organisation internationale n'admettant que des Ligues qui sont patronnées par leurs Gouvernements, il nous paraît indispensable que celle-ci soit reconnue par nos autorités au même titre que les Ligues contre la Tuberculose et le Cancer, et subsidiée par lui à ce titre. Il paraît à la Commission que, si le Département pouvait intervenir dans tous ces sens, il aiderait à la prophylaxie, au traitement long et coûteux de cette terrible maladie, et encore à la réhabilitation de ceux qui en sont les victimes à la fois malheureuses et innocentes.

19-2. — Subsidies à des organismes d'études, d'éducation, d'aide et de protection familiales.

La Commission aimerait savoir si le crédit de 10.000.000 de francs a été attribué à certaines œuvres et, dans l'affirmative, selon quels critères et avec quels moyens de contrôle. Quand et comment ont été pris les arrêtés fixant les modes de subside et les subsides.

La Commission voudrait aussi connaître quelles sont les intentions du Ministre à cet égard en ce qui concerne le budget de 1949. Elle souhaite que, dans sa déclaration, il donne toutes les indications quant aux règles de subside qu'il compte adopter pour les deux postes : celui de 10.000.000 et celui de 3.500.000 francs.

La Commission a reçu du Ministre les indications suivantes : Le Ministère ayant changé de titulaire en fin d'année, le nouveau Ministre a trouvé qu'il était trop difficile de répartir en équité un subside de 3.000.000 de francs que son prédécesseur voulait consacrer à récompenser l'effort de groupes féminins et de groupes de jeunesses en matière d'éducation familiale.

Il a, d'autre part, subside pour une seule fois et ce pour une somme de 1 million prélevée sur le poste de 10.000.000 de francs : la Croix Jaune et Blanche, qui compte 125 dispensaires et dont les infirmières font des piqûres et des pansements à domicile. 75.000 francs ont été octroyés à ce titre à « Caritas Catholica ». De nombreux membres de la Commission ont protesté contre cette façon d'agir, car

periode zes tot zeven jaar bedraagt, hetzij veel meer dan de opleidingsperiode van een gewone verpleegster.

Vermits de Internationale Bond het uitlenen van materieel en van geschoold personeel van het ene land aan het andere voorziet, wegens de localisaties van die epidemie, zou het normaal zijn dat het Nationaal Centrum dezelfde dienst zou bewijzen in het land zelf. Laten wij ons de epidemiën uit de jongste jaren herinneren, die gelocaliseerd waren in Brabant, te Antwerpen en een andere maal te Luik.

Het komt er dus op aan op bescheiden wijze een werk aan te vatten dat de grootste diensten zou kunnen bewijzen aan de geneeskunde, enerzijds, en aan de zieken, anderzijds. Daar de kinderverlamming een besmettelijke ziekte is die ernstige gevolgen na zich sleept, kwamen nationale Bonden tot stand. De Voorzitter van de Belgische Bond tot bestrijding van de kinderverlamming is tevens Voorzitter van de Internationale Bond. Daar de internationale organisatie slechts Bonden aanneemt die door hun regeringen worden gesteund, schijnt het ons volstrekt noodzakelijk toe dat deze door onze overheden zou worden erkend, evenals de Bond voor bestrijding van de Tuberculose en de Bond voor Kankerbestrijding, en dat zij als dusdanig door haar zou worden gesubsidieerd. Het schijnt de Commissie toe, dat indien het Departement in al die opzichten kon tussen komen, het zou bijdragen tot de prophylaxe, tot de lange en dure behandeling van die vreselijke ziekte, en eveneens tot het herstel van hen die de ongelukkige en onschuldige slachtoffers er van zijn.

19-2. — Subsidiën aan organismen voor studie, opvoeding, bijstand en bescherming van het gezin : 13 miljoen 500.000 frank.

De Commissie wenst te weten of het krediet van 10.000.000 frank aan zekere werken werd verleend en, zo ja, volgens welke criteria en met welke controlemiddelen. Wanneer en hoe werden de besluiten genomen tot vaststelling van de wijzen van subsidiëring en van de toelagen?

De Commissie wenst eveneens te weten welke in dat opzicht de inzichten van de Minister zijn, wat de begroting voor 1949 betreft. Zij wenst dat hij in zijn verklaring alle gegevens zou verstrekken betreffende de subsidiëeringsregelen die hij van zins is aan te nemen voor de twee posten, die van 10.000.000 en die van 3.500.000 frank.

De Commissie ontving van de Minister volgende inlichtingen : Het Ministerie veranderde van titularis op het einde van het jaar, en de nieuwe Minister was van mening dat het te moeilijk was op billijke wijze een toelage van drie miljoen frank te verdelen die zijn voorganger wilde besteden om de pogingen van vrouwen- en jeugdgroepen in zake familiale opvoeding te belonen.

Anderzijds, heeft hij één enkele maal een toelage verleend ten bedrage van 1 miljoen, afgenomen op de post van 10 miljoen : het Witgele Kruis dat 125 dispensaria telt en waarvan de verpleegsters ten huize inspuitingen geven en verbanden leggen. 75.000 frank werden aldus toegekend aan « Caritas Catholica ». Talrijke leden van de Commissie hebben tegen deze handelwijze protest aan-

bien d'autres organismes que la Croix Jaune et Blanche pratiquent ces soins et ils auraient pu prétendre aux subsides s'ils en avaient connu la distribution.

Il est exact que le F.N.A.M.I. ne rétribue ces services qu'à concurrence de 15 francs par visite, mais, depuis septembre 1948, un arrêté du Ministre permet à ces organisations médico-sociales de réclamer un supplément aux malades, de manière à couvrir leurs frais. Pourquoi fallait-il combler le déficit des unes et non pas celui des autres ?

La Croix Jaune et Blanche pouvait fort bien récupérer en 1949, grâce à l'arrêté précité, ce qu'elle avait perdu en 1948, et en tout cas il n'est pas admissible que, sans critère et sans arrêté, le Ministre intervienne sans avertir toutes les sociétés intéressées. C'est un passe-droit dont la portée dépasse de loin la somme qui lui fut consacrée. Une partie de la Commission considère que le subside, s'il n'est pas liquidé, ne doit plus être distribué.

Les mêmes membres ne sont pas non plus d'accord sur les subsides accordés aux écoles qui forment les aides familiales. 270.000 francs ont été distribués respectivement à la « Roseraie » et 125.000 francs à d'autres organismes.

De l'avis d'une partie de la Commission, l'activité de ces écoles, qui est surtout ménagère, dépend de la section d'enseignement technique du Ministère de l'Instruction Publique. De sorte que non seulement la Commission s'élève contre les subsides qui ont été distribués en 1948, mais elle considère que c'est le Ministère de l'Instruction Publique qui doit agréer ces écoles pour 1949. Rien n'empêche les deux Ministères de se mettre d'accord sur le programme d'enseignement.

Les écoles qui organisent l'aide familiale pourront émarquer au budget de la Santé Publique et de la Famille pour les services prestés, suivant les règles que le Ministre fixera bientôt dans un arrêté.

Conseil supérieur de la famille.

Certains membres de la Commission s'étant plaints de ce que le département n'avait pas manifesté une très grande activité en ce qui concerne la politique familiale, nous avons cru bon de leur donner un rapport des activités du Conseil Supérieur de la Famille. Avant de donner des chiffres, nous devons cependant indiquer que le département n'ayant pas dans ses attributions les services familiaux, il lui était assez difficile de construire une politique cohérente. Son rôle en ce qui concerne la famille doit se borner à suggérer, demander, coordonner dans la mesure du possible.

Le Conseil Supérieur s'est divisé en sections : économique et sociale, juridique, fiscale et pédagogique.

L'assemblée générale s'est réunie cinq fois.

getekend, want vele andere organismen dan het Witgele Kruis dienen die zorgen toe, en zij hadden kunnen aanspraak maken op de toelagen indien zij geweten hadden dat zij werden uitgedeeld.

Het is juist dat het R. V. Z. I. die diensten slechts vergoedt naar rato van 15 frank per bezoek, doch sedert September 1948 laat een besluit van de Minister aan die geneeskundig-maatschappelijke organisaties toe, aan de zieken een extra-bijdrage te vragen ten einde hun kosten te bestrijden. Waarom moest het tekort van de ene worden gedekt en niet dat van de andere ?

Het Witgele Kruis kon in 1949, dank zij voornoemd besluit, heel goed terugwinnen wat het in 1948 had verloren, en het is alleszins niet aannemelijk dat de Minister, zonder criterium en zonder besluit, tussenkomt zonder alle betrokken organismen te verwittigen. Het is een bevoorrechtiging waarvan de betekenis de som die er aan werd besteed ver overschrijdt. Een deel van de Commissie is van mening dat de toelage, indien zij niet werd vereffend, niet zou moeten uitbetaald worden.

Dezelfde leden zijn het evenmin eens over de toelagen verleend aan de scholen die de helpsters in het huishouden opleiden. Er werden 270.000 frank uitgedeeld, respectievelijk aan de « Roseraie » en 125.000 frank aan andere organismen.

Naar de mening van een deel der Commissie, hangt de bedrijvigheid van die scholen, die vooral van huishoudelijke aard is, af van de Afdeling Technisch Onderwijs van het Ministerie van Openbaar Onderwijs. Uw Commissie komt aldus niet alleen op tegen de toelagen die in 1948 werden toegekend, maar is bovendien van oordeel, dat die scholen voor 1949, door het Ministerie van Openbaar Onderwijs moeten worden aangenomen. Niets verhindert dat beide Ministeries akkoord zouden gaan over het onderwijsprogramma.

De scholen die de hulp in het huishouden inrichten zullen op de begroting van Volksgezondheid en van het Gezin worden betaald voor de geleverde diensten, volgens de regeling die de Minister eerlang in een besluit zal vastleggen.

Hoge Raad voor het Gezin.

Sommige leden van de Commissie hadden zich beklagd over het feit dat het Departement geen grote activiteit aan de dag had gelegd in zake de gezinspolitiek. Derhalve, hebben wij gemeend er goed aan te doen hun een verslag voor te leggen over de bedrijvigheid van de Hoge Raad voor het Gezin. Vooraleer cijfers aan te halen, moeten wij er echter op wijzen dat de diensten voor het gezin niet onder de bevoegdheden van het departement vallen en dat het dus moeilijk was een samenhangende politiek op te bouwen. Zijn rol, wat het gezin betreft, moet beperkt blijven tot voorstellen, vragen stellen, samenordenen, in de mate van het mogelijke.

De Hoge Raad werd onderverdeeld in een economische, een maatschappelijke, een juridische, een fiskale en een opvoedkundige afdeling.

De algemene vergadering kwam 5 maal bijeen.

La section économique a mis au point son attitude vis-à-vis des allocations familiales. Sa dernière résolution est conçue comme suit :

**Résolutions du Conseil Supérieur de la Famille
relatives à l'augmentation
des ressources familiales des travailleurs salariés.**

Le Conseil Supérieur de la Famille :

1. Considérant qu'il est nécessaire, dans l'établissement du revenu familial, d'assurer un minimum de ressources constant à chaque unité de consommation dans la famille quelle que soit la composition de celle-ci;

Considérant que ces ressources seront sensiblement différentes selon qu'une ou plusieurs personnes de la famille sont en état d'exercer une occupation lucrative;

Considérant dès lors qu'il y a lieu de modaliser les allocations familiales selon que le père et la mère ou l'un d'eux seulement jouissent d'un salaire-prestation;

2. Considérant d'autre part qu'une réadaptation du revenu familial ne peut actuellement se concevoir sans une augmentation substantielle des allocations familiales;

Considérant qu'il est nécessaire en tout premier lieu pour réaliser cette augmentation d'affecter les ressources du secteur « Allocations Familiales » de la Sécurité Sociale au paiement direct des allocations familiales destinées aux enfants des travailleurs eux-mêmes;

3. Considérant enfin qu'il y a lieu de reconnaître le mérite de ceux qui furent les promoteurs des premières Caisses de Compensation, mais considérant aussi qu'il est nécessaire :

1° de transformer le mode de gestion de ces Caisses de manière à assurer une représentation des attributaires dans un esprit réellement familial;

2° de réformer l'organisation elle-même par les caisses des œuvres annexes;

Le Conseil Supérieur de la Famille demande :

1° que la charge que représente le supplément d'allocations familiales payé aux orphelins et aux enfants d'invalides, charge qui représente environ 10 % du budget total des allocations familiales, ne soit plus couverte par les ressources ordinaires du secteur « Allocations Familiales » de la Sécurité Sociale;

2° que les 12,5 % de bonis conservés par les Caisses de Compensation soient supprimés et que les ressources devenues ainsi disponibles, représentant environ 6 % du budget total des allocations familiales, soient affectées en vue d'augmenter directement les allocations familiales ainsi qu'il est dit au 3° ci-après;

De economische afdeling heeft op definitieve wijze haar houding ten overstaan van de gezinsvergoedingen bepaald. Haar jongste resolutie luidt als volgt :

**Resoluties van de Hoge Raad voor het Gezin
betreffende de verhoging van de gezinsinkomsten
der loontrekkende arbeiders.**

(Pleno-vergadering van 23 en 30 November 1948)

De Hoge Raad voor het Gezin :

1. Overwegend dat het nodig is, bij het vaststellen van het gezinsinkomen, een vast minimum van inkomsten voor iedere verbruikseenheid in het gezin te verzekeren, welke ook de samenstelling er van weze;

Overwegend dat die inkomsten merkkelijk verschillend zijn naar gelang één of meer personen van het gezin in staat zijn een winstgevende bezigheid uit te oefenen;

Derhalve, overwegend dat men de gezinstoelagen dient te modaliseren naar gelang de vader en de moeder of slechts één van hen een prestatieloon geniet;

2. Overwegend, anderzijds, dat een wederaanpassing van het gezinsinkomen thans onmogelijk te begrijpen valt zonder een merkkelijke verhoging van de gezinsvergoedingen;

Overwegend dat het, om die verhoging te verwezenlijken, in de eerste plaats nodig is de middelen van de sector « Gezinsvergoedingen » der Maatschappelijke Zekerheid aan te wenden voor de rechtstreekse uitbetaling der gezinsvergoedingen bestemd voor de kinderen der arbeiders zelf;

3. Overwegend, ten slotte, dat de verdienste moet worden erkend van hen die de aanleggers van de eerste Compensatiekassen waren, maar eveneens overwegend dat het nodig is :

1° de wijze van beheer van die Kassen te wijzigen, ten einde een vertegenwoordiging van de rechthebbenden in een werkelijke gezinsgeest te verzekeren;

2° de organisatie zelf te hervormen met de kassen der bijkomende werken;

Vraagt de Hoge Raad voor het Gezin :

1° dat de last die wordt uitgemaakt door de toeslag bij de gezinsvergoedingen, uitbetaald aan de wezen en aan de kinderen van invaliden, last die ongeveer 10 % van de globale begroting der gezinsvergoedingen uitmaakt, niet meer zou bestreden worden door de gewone middelen van de sector « Gezinsvergoedingen » der Maatschappelijke Zekerheid;

2° dat de boni van 12,5 t. h. die de Compensatiekassen voor zich houden, zouden worden afgeschaft en dat de aldus beschikbaar geworden middelen, die ongeveer 6 t. h. van de totale begroting der gezinsvergoedingen uitmaken, zouden worden aangewend om de gezinsvergoedingen rechtstreeks te verhogen, zoals in het 3° hierna wordt gezegd;

3° que les ressources pour l'octroi des allocations familiales proprement dites, augmentées ainsi d'environ 16 % (10 % des orphelins et enfants d'invalides plus 6 % provenant de la suppression des 12,5 % de bonis) soient réparties sous forme d'allocations supplémentaires lorsque la mère n'exerce aucune occupation lucrative et ne jouit d'aucun salaire-prestation;

4° que les 3 % de la répartition spéciale en faveur des œuvres annexes attribués en vertu de l'article 108, 2°, des lois coordonnées sur les allocations familiales soient maintenus, mais que les œuvres elles-mêmes soient déterminées de manière à tendre à une certaine uniformité;

5° que les organismes de gestion des Caisses de Compensation soient composés par moitié des délégués des employeurs et par moitié des délégués des travailleurs salariés; que ces délégués soient désignés, tant du côté des employeurs que du côté des salariés, de manière à réaliser une représentation effective des intérêts familiaux; cette représentation effective étant assurée par la désignation de ces délégués soit parmi les personnes ayant charge de famille soit parmi des personnes recommandées par une association dont l'objet statutaire comporte notamment la défense des intérêts de la famille.

*
**

Ces suggestions du Conseil Supérieur de la Famille retiennent l'attention de la Commission parlementaire du « Travail et de la Prévoyance Sociale » qui discute en ce moment de la réforme des Caisses de Compensation d'allocations familiales et la proposition de M. Harmel ayant trait aux allocations familiales elles-mêmes.

La section fiscale avait demandé d'être mise au courant des intentions du Ministre afin de lui faire des propositions mais elle n'a été tenue au courant de rien.

L'assemblée générale a cependant adopté une résolution de la section fiscale au sujet de l'article 50 du Code sur les « Droits de succession ».

La section juridique a fait adopter une résolution sur le projet de loi du Gouvernement sur le consentement au mariage.

La section pédagogique ayant fait adopter une résolution au sujet de la préparation familiale dans l'enseignement a eu la chance de trouver un écho au Ministère de l'Instruction Publique qui lui a envoyé les 2 inspecteurs en chef de l'enseignement primaire. Des dispositions seront prises pour introduire dans les programmes, les suggestions faites par la section, organiser les journées pédagogiques, la préparation des maîtres et une semaine de l'éducation familiale.

La section économique a tenu 13 réunions, la section pédagogique 8, la section juridique 7, la section fiscale 2.

3° dat de middelen voor het verlenen der eigenlijke gezinsvergoedingen, aldus vermeerderd met ongeveer 16 t. h. (10 t. h. van de wezen en kinderen-invaliden + 6 t. h. voorkomend van de afschaffing der boni van 12,5 t. h.), zouden verdeeld worden in de vorm van bijkomende gezinsvergoedingen, wanneer de moeder geen enkele winstgevende bezigheid uitoefent en geen enkel prestatieloon geniet;

4° dat de 3 t. h. van de bijzondere verdeling ten bate van de aanverwante werken toegekend krachtens artikel 108, 2°, van de samengeordende wetten betreffende de gezinsvergoedingen, zouden worden gehandhaafd maar dat de werken zelf zouden worden bepaald met het oog op een zekere gelijkvormigheid;

5° dat de beheerorganismen van de Compensatiekassen zouden worden samengesteld, voor de helft uit de afgevaardigden der werkgevers en voor de helft uit de afgevaardigden der loontrekkende arbeiders; dat die afgevaardigden, zowel aan de zijde van de werkgevers als aan de zijde der loontrekkenden, zó zouden worden aangewezen dat een werkelijke vertegenwoordiging der gezinsbelangen wordt tot stand gebracht; die werkelijke vertegenwoordiging wordt verzekerd door de aanwijzing van die afgevaardigden, hetzij onder de personen met gezinslasten, hetzij onder personen aanbevolen door een vereniging die volgens haar statuten o.m. streeft naar de verdediging van de belangen van het gezin.

*
**

Die voorstellen van de Hoge Raad van het Gezin houden de aandacht gaande van de parlementaire Commissie voor de Arbeid en de Sociale Voorzorg die thans de hervorming der compensatiekassen voor gezinsvergoedingen en het voorstel van de heer Harmel betreffende de gezinsvergoedingen zelf bespreekt.

De Fiscale Afdeling had gevraagd op de hoogte te worden gebracht van de inzichten van de Minister, ten einde hem voorstellen te kunnen doen. Zij werd echter van niets op de hoogte gebracht.

De algemene vergadering heeft echter een resolutie van de Fiscale Afdeling aangenomen in verband met artikel 50 van het Wetboek der successierechten.

De Juridische Afdeling heeft een resolutie doen goedkeuren in verband met het wetsontwerp van de Regering betreffende de toestemming tot het huwelijk.

De Opvoedkundige Afdeling had een resolutie doen goedkeuren betreffende de familiale voorbereiding in het onderwijs, en zij had het geluk gehoor te vinden bij het Ministerie van Openbaar Onderwijs, dat er twee hoofdinspecteurs van het Lager Onderwijs heeft naartoe gezonden. Er zullen schikkingen worden genomen om de door de Afdeling gedane voorstellen in de programma's op te nemen en om paedagogische studiedagen, de voorbereiding der meesters en een week van de familiale opvoeding in te richten.

De Economische Afdeling hield 13 vergaderingen; de Opvoedkundige Afdeling, 8; de Juridische Afdeling, 7, en de Fiscale Afdeling, 2 vergaderingen.

Qui ne voit que le Ministère aura difficilement une action efficace dans le domaine familial tant qu'il dépendra de l'un ou l'autre Département pour l'exécution des mesures.

Il ne peut faire qu'une besogne de coordination et cette besogne il l'a faite aussi bien que possible. Comme les membres pourront le constater, le Conseil Supérieur de la Famille s'applique à donner son avis sur les mesures ministérielles et les propositions de loi qui concernent la vie familiale.

C'est un travail de patience et de persuasion. Espérons que son activité pourra bientôt déborder ce cadre.

Ajoutons comme un gage de progrès possible dans l'avenir que les Ministres du Travail et de la Santé se rencontrent avant de prendre des décisions dans les matières où les deux Départements sont engagés.

19-3. — Subsidies aux groupements d'éducation physique et des sports : 10.000.000 de francs.

Plusieurs membres de la Commission se sont plaints de la somme trop réduite affectée à ce poste. Pour les enfants et adolescents du peuple, l'éducation physique intelligemment menée n'est-elle pas la meilleure sauvegarde de la santé? Les dépenses sont telles pour des groupes de gymnastique et de sports qui veulent bien s'équiper, et les exigences du Ministère pour l'octroi des subsides sont si lourdes que peu de groupes peuvent les supporter. Ces mêmes membres se sont fait l'écho des réclamations des groupes de gymnastique et de sport.

Les voici. Les groupements ouvriers se plaignent de toute la paperasserie exigée pour la répartition des subsides par l'arrêté du Régent du 5 mars 1948. La plupart des affiliés étant des ouvriers, ils n'ont ni le temps ni le talent dont disposent les groupes bourgeois pour remplir les formulaires d'où diminution des subsides. Les groupes n'ayant pas assez d'argent pour faire assurer tous leurs membres n'en font assurer qu'une partie et c'est sur ce nombre diminué que les subsides sont accordés aux groupes les plus pauvres.

Ils pensent donc que les groupes ouvriers qui font l'effort d'un bon équipement et qui, pour les raisons exposées plus haut, ne peuvent faire dans toutes les règles la preuve du nombre de leurs membres sont défavorisés. Ils le sont d'autant plus que les subsides au titre de l'éducation physique sont aussi distribués aux groupes qui font accidentellement de l'éducation physique. Pour toutes ces raisons, ils considèrent que la seule répartition équitable était l'égalité de subside entre les trois grandes fédérations.

Les groupes font aussi remarquer que partisans de l'examen médical, celui-ci absorbe à peu près tout leur subside, les médecins leur demandant jusqu'à 50 francs par prestation. Rien ne reste pour l'administration, le matériel et la propagande.

Wie ziet niet in dat het Ministerie op het gebied van het gezin moeilijk doeltreffend werk zal verrichten zolang het van een of ander Departement voor de tenuitvoerlegging der maatregelen afhangt?

Het kan slechts coördinatie werk verrichten, en dat heeft het dan ook zo goed mogelijk gedaan. De leden kunnen vaststellen dat de Hoge Raad voor het Gezin er zich op toelegt zijn advies te verstrekken over de ministeriële maatregelen en de wetsvoorstellen die betrekking hebben op het gezinsleven.

Het is een werk dat gepaard gaat met geduld en overreding. Laten wij hopen dat zijn bedravigheid weldra dat kader moge overschrijden.

Laten wij er aan toevoegen, als een waarborg voor een mogelijke vooruitgang in de toekomst, dat de Ministers van Arbeid en van Volksgezondheid overleg plegen, vooraleer beslissingen te treffen in aangelegenheden waarbij beide Departementen betrokken zijn.

19-3. — Subsidiën aan groeperingen voor lichamelijke opvoeding en sport : 10 miljoen frank.

Verscheidene leden van de Commissie hebben hun beklag gemaakt over de te geringe som die voor die post wordt aangewend. Is de op verstandige wijze gevoerde lichamelijke opvoeding voor de kinderen en jonglieden uit het volk niet de beste waarborg voor een goede gezondheid? Welnu, de uitgaven zijn zo hoog voor de turn- en sportgroeperingen die zich willen uitrusten, en de eisen van het Ministerie voor het verlenen der subsidiën zijn zo streng, dat weinige groepen er kunnen aan voldoen. De zelfde leden hebben de klachten van de turn- en sportgroeperingen vertolkt. Die klachten luiden als volgt :

De arbeidersgroeperingen klagen over de papierrommel die krachtens het besluit van de Regent van 5 Maart 1948 voor de verdeling der toelagen wordt geëist. De meeste aangesloten zijn arbeiders en zij hebben noch de tijd, noch de bekwaamheid die groeperingen uit de burgerij bezitten om de formulieren in te vullen. Vandaar vermindering der subsidiën. Daar de groeperingen niet over genoeg geld beschikken om al hun leden te laten verzekeren, doen zij dit slechts voor een deel hunner, en het is op dit verminderd aantal dat de subsidiën worden toegekend aan de armste groeperingen.

Derhalve, menen zij dat de arbeidersgroeperingen die een inspanning doen om zich een goede uitrusting aan te schaffen en die, om de hoger uiteengezette redenen, niet volgens al de regelen het bewijs van het aantal van hun leden kunnen voorleggen, benadeeld worden. Zij worden des te meer benadeeld, daar de subsidiën voor lichamelijke opvoeding en sport eveneens worden uitgedeeld aan de groeperingen die slechts nu en dan aan lichamelijke opvoeding doen. Om al deze redenen, menen zij dat de enige billijke verdeling de gelijkheid van toelage tussen de drie grote Federaties zou zijn.

De groeperingen merken eveneens op dat, alhoewel zij voorstanders zijn van het geneeskundig onderzoek, dit laatste nagenoeg hun volledige toelage opslorpt. De geneesheren vragen hun tot 50 frank per prestatie. Er blijft niets over voor het bestuur, het materieel en de propaganda.

De même, ils voudraient que les groupes soient assurés en bloc pour la responsabilité civile vis-à-vis de leurs membres et de tiers. L'assurance individuelle telle qu'elle est requise maintenant coûte jusqu'à 60 francs et plus par an et par membre. Nos groupes ne sauraient la payer.

En outre, les gymnastes des groupes reconnus et sans but lucratif devraient pouvoir jouir des avantages prévus au chapitre III des règlements sur l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité. Un article de ce chapitre supprime les indemnités à ceux qui se blessaient au cours d'une séance de gymnastique ou dans une démonstration.

Enfin les groupes voudraient savoir ce que le Ministre entend comme formation du Moniteur pour donner le subside.

Il est impossible pour nos groupes de payer 50.000 francs un moniteur diplômé ou un universitaire, et par conséquent ils seront exclus de ces subsides alors qu'ils ont été les premiers à instituer des cours pour la formation de leurs moniteurs.

Le Ministre a déjà augmenté le subside de 1.000.000 de francs repris au 19-4 en vue de la préparation des Olympiades de Stockholm.

La Commission a adopté un amendement de Mme Blume diminuant le poste 17-1 de 1 million de francs et portant celui-ci au titre 19-3 : groupements d'éducation physique et de sports, portant ce dernier à 12.000.000 de francs.

Enfin la Commission a voté un amendement de M. Vercauteren portant le crédit 19-3 de 10 à 15 millions de francs. Le crédit prévu au 19-3 est donc porté de 10 à 15 millions de francs.

19-4. — La loi dite du « Fonds Brunfaut » prévoyant un Centre unique d'études techniques auprès de la Société Nationale des Habitations à Bon Marché, il nous paraît que le poste de 2 millions pourrait disparaître. Le Ministre a distrait un million pour l'ajouter au 19-2 du chapitre : Enseignement.

Le Ministre annonce que le montant de 1 million qui reste au Centre d'Etude sera affecté au fonctionnement d'un Comité chargé de promouvoir l'intérêt autour de la politique de l'habitation. Il remplacera partiellement l'Inhala et l'on veillera à ce que ses activités ne fassent pas double emploi avec le Centre d'Etude de la Société Nationale des Habitations et Logements à Bon Marché, qui elle-même en a conseillé la création.

Article 19-2. — *Subventions facultatives.* — Le cours de formation d'aides familiales et cours de perfectionnement pour ménagères (1 million).

La Commission s'est mise d'accord avec le Ministre sur le fait que les cours de formation devaient dépendre du Ministère de l'Instruction Publique et être subsidiés par lui. Le programme devrait être tracé en accord avec les deux ministères.

Zij wensen eveneens dat de groeperingen in globo zouden verzekerd worden tegen de risico's van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid ten overstaan van de leden en van derden. De individuele verzekering, zoals zij thans wordt geëist, kost tot 60 frank en meer per jaar en per lid. Onze groeperingen kunnen dat niet betalen.

Bovendien, zouden de turners der erkende groeperingen zonder winstoogmerken de voordelen moeten kunnen genieten die voorzien worden in Hoofdstuk III der reglementen betreffende de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit. Luidens een artikel van dit Hoofdstuk, worden de vergoedingen afgeschaft voor hen die zouden gekwetst worden in de loop van een turnoefening of bij een demonstratie.

Ten slotte, wensen de groeperingen te weten wat de Minister bedoelt met opleiding van een monitor, om de toelage te verlenen.

Het is voor de groepen onmogelijk 50.000 frank te betalen aan een gediplomeerd monitor of aan een universitair. Derhalve worden zij alle van die subsidiën uitgesloten, terwijl zij de eerste waren om leergangen in te richten voor de opleiding van hun monitoren.

De Minister heeft de toelage, opgenomen onder 19-4, met 1 miljoen vermeerderd, met het oog op de voorbereiding der Olympische Spelen te Stockholm.

De Commissie heeft een amendement aangenomen van Mevr. Blume, tot vermindering van post 17-1 met 1 miljoen en overdracht van die som naar titel 19-3 : groeperingen voor lichamelijke opvoeding en sport, waardoor die post gebracht wordt op 12.000.000 frank.

Ten slotte, heeft de Commissie een amendement van de heer Vercauteren goedgekeurd, waarbij het krediet van titel 19-3 van 10 op 15 miljoen frank wordt gebracht. Het krediet voorzien onder 19-3 wordt dus van 10 op 15 miljoen frank gebracht.

19-4. — De wet betreffende het Fonds Brunfaut voorziet één enkel technisch studiecentrum bij de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen. Het schijnt ons derhalve toe dat de post van 2 miljoen zou mogen wegvallen. De Minister heeft er 1 miljoen van afgetrokken om het toe te voegen aan titel 19-2 : van het hoofdstuk : Onderwijs.

Hij verklaart dat het bedrag van 1 miljoen dat voor het studiecentrum overblijft zal worden aangewend voor de werking van een comité dat gelast is belangstelling te verwekken voor de huisvestingspolitiek. Het zal gedeeltelijk de Inhala vervangen en men zal er voor waken dat zijn activiteit niet samenvalt met het studiecentrum van de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen die zelf de oprichting er van heeft aangeraden.

Artikel 19-2. — *Facultatieve toelagen.* — Leergang voor de opleiding van helpsters in het gezin en volmakingscursussen voor huishoudsters (1 miljoen).

De Commissie was het met de Minister eens over het feit dat de opleidingscursussen zouden moeten afhangen van het Ministerie van Openbaar Onderwijs en door dat Departement zouden moeten gesubsidieerd worden. Het programma zou in overeenstemming tussen de twee Ministeries moeten opgemaakt worden.

Le crédit d'un million prévu au 19-2 aurait la destination suivante : encourager les groupements qui organiseraient des cours temporaires pour la formation d'aides familiales, en leur permettant de donner une rémunération à l'apprentissage aux femmes qui consentiraient à suivre ces cours, et leur permettre d'accorder à celles-ci une gratification lors de la remise du diplôme.

Articl. 19-3. — La Commission et le Ministre se sont mis d'accord pour assouplir l'arrêté prévoyant les règles de distribution de subsides aux groupements pour la formation de leurs moniteurs.

La Commission fit remarquer, en effet, qu'il est impossible aux groupes de jeunes ouvriers de détacher leurs bons éléments pour un ou deux mois afin de suivre des cours normaux, qu'ils doivent se contenter de suivre des cours du soir et que ceux-ci, s'ils sont bien organisés avec des garanties, devraient donner lieu à subsides. Il faudrait d'ailleurs prévoir dans la répartition de ceux-ci non seulement la formation de moniteurs pour les groupes de gymnastique et de sport, mais pour la formation des moniteurs des activités de groupes d'enfants et d'adolescents en plein air.

CHAPITRE IV.

AUTRES DEPENSES.

22-1. — Propagande, études et enquêtes. — Prophylaxie.

Un membre demanda, au nom de la Croix Rouge, s'il était possible d'aider celle-ci à se créer des locaux et l'outillage indispensable au stockage du sang en vue des transfusions qui seraient nécessitées par un accident de grande envergure.

Considérant la longueur de l'élaboration et l'admission du budget, la Commission a pensé qu'il ne fallait pas changer le budget. Cependant, elle a prié le Ministre de prévoir au feuillet d'ajustement de juin la moitié du crédit sollicité par la Croix Rouge, soit 3.000.000 de francs, et d'inscrire au budget de 1950 le reliquat de 3.000.000, ce qui permettrait à la Croix Rouge de commencer tout de suite ses travaux.

22-4. — Le Fonds commun désormais alimenté par le « Fonds des provinces et des communes » est passé entièrement au « Ministère de la Santé Publique et de la Famille ».

A cette occasion, la Commission souhaite que l'on éclaire le Parlement sur la manière dont on va procéder à la réforme du fonctionnement du Fonds commun et notamment comment est envisagée l'action en faveur des orphelins dont l'éducation et l'entretien ne sont pas assurés

Het krediet van 1 miljoen, voorzien onder 19-2, zou volgende bestemming hebben : de groeperingen aanmoedigen die tijdelijke leergangen voor de opleiding van helpsters in het gezin zouden inrichten, door hun toe te laten een leerbezoediging te verlenen aan de vrouwen die er zouden in toestemmen die leergangen te volgen en door hun toe te laten aan deze bij het overhandigen van het diploma een gratificatie te overhandigen.

Artikel 19-3. — De Commissie heeft zich met de Minister akkoord verklaard om het besluit te milderen, waarin de regelen worden voorzien betreffende de uitdeling van toelagen aan de groeperingen voor de opleiding van hun monitoren.

De Commissie liet, inderdaad, opmerken dat het voor de groeperingen van jonge arbeiders onmogelijk is hun goede elementen voor twee of drie maanden te missen ten einde normale leergangen te volgen, dat zij zich er toe moeten beperken avondcursussen te volgen en dat deze, indien zij goed en met waarborgen ingericht zijn, aanleiding zouden moeten geven tot toelagen. Overigens, zou men in de verdeling er van niet alleen de opleiding van monitoren voor de turn- en sportgroeperingen moeten voorzien, maar eveneens voor de opleiding van monitoren voor groeperingen van kinderen en jonge lieden van openluchtwerken.

HOOFDSTUK IV.

ANDERE UITGAVEN.

22-1. Propaganda. — Studies en onderzoeken. — Prophylaxe.

Een lid vroeg uit naam van het Rood Kruis of het mogelijk was dit laatste te helpen om lokalen en de vereiste uitrusting tot stand te brengen voor het stockeren van bloed met het oog op bloedoverappingsen die zouden vereist zijn ingeval een ongeval van grote omvang.

In verband met de lange duur van het opmaken en aannemen van de begroting, heeft de Commissie gemeend de begroting niet te moeten wijzigen. Nochtans, heeft zij de Minister verzocht in de aanpassingslijst van Juni de helft van het door het Rood Kruis aangevraagde krediet, zegge 3.000.000 frank te voorzien, en in de begroting van 1950 het overschot van 3.000.000 frank in te schrijven, wat het Rood Kruis zou in staat stellen onmiddellijk zijn werkzaamheden aan te vatten.

22-4. — Het Gemeen Fonds voortaan gestijfd door het « Fonds der Provinciën en Gemeenten » is volledig overgegaan naar het « Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin ».

Bij deze gelegenheid, wenst de Commissie dat men het Parlement zou voorlichten omtrent de wijze waarop de hervorming van de werking van het Gemeen Fonds zal worden doorgevoerd en o. m. hoe men de werking opvat ten bate van de wezen wier opleiding en onderhoud niet

par l'O. N. O. V. A. ou l'Œuvre Nationale des Orphelins du Travail.

TITRE II.

DEPENSES RESULTANT DE LA GUERRE.

CHAPITRE IV.

Autres dépenses.

Article 322-3. — Octroi aux travailleurs belges rapatriés (à l'exclusion des volontaires) des soins médicaux et pharmaceutiques nécessités par leur état de santé, pendant une période de six mois après leur retour au foyer ou à dater de l'arrêté qui consacre ce droit (y compris les dépenses des exercices antérieurs) : 300.000 francs.

Augmentation de 200.000 francs.

Elle est indispensable pour permettre, sitôt acquis le vote de la loi budgétaire, le remboursement des sommes restant dues aux administrations communales et aux C. A. P. à raison des soins octroyés comme il est dit dans le libellé de l'article et, subsidiairement, pour permettre la suppression du service qui avait été chargé de ces liquidations.

L'amendement a été voté sans discussion, la justification en étant très claire.

Le Rapporteur,

Mme BLUME-GREGOIRE.

Le Président,

P. HARMEL.

worden verzekerd door het N. W. W. A. of Nationaal Werk van de Wezen van de Arbeid.

TITEL II.

UITGAVEN VOORTVLOEIEND UIT DE OORLOG.

HOOFDSTUK IV.

Andere uitgaven.

Artikel 322-3. — Verlening van de door hun gezondheidstoestand geleverde medische en pharmaceutische zorgen aan de gerepatrieerde Belgische arbeiders (met uitsluiting der vrijwilligers) gedurende zes maanden na hun thuiskomst of te rekenen van het besluit dat dit recht vastlegt (met inbegrip van de uitgaven van de vorige dienstjaren) : 300.000 frank.

Vermeerdering met 200.000 frank.

Deze is onontbeerlijk om, dadelijk na de goedkeuring der begrotingswet, de terugbetaling te verwezenlijken van de aan de gemeentebesturen en aan de C.O.O. verschuldigde sommen die werden besteed voor de door hun toedoen verleende en in de tekst van het artikel omschreven verzorging en, in de tweede plaats, om de opheffing van de met deze vereffening belaste dienst mogelijk te maken.

Het amendement werd zonder bespreking goedgekeurd. Het is duidelijk genoeg gewettigd.

De Verslaggever,

Mevr. BLUME-GREGOIRE.

De Voorzitter,

P. HARMEL.

AMENDEMENTS

PROPOSES PAR LA COMMISSION.

CHAPITRE II.

ART. 17.

Subventions légales :

1. — Subsidies aux organismes institués en exécution de l'article 98 de la loi organique de l'Assistance publique du 10 mars 1925

Ramener le crédit de 4.000.000 à 3.000.000.

ART. 18.

Subventions conventionnelles :

2. — Indemnités à allouer à la Société Nationale des Chemins de Fer Belges et à la Société Nationale des Chemins de Fer Vicinaux en compensation des réductions de tarifs de transport accordées à la demande de l'Etat aux familles belges et luxembourgeoises :

Porter le crédit de 10.050.000 à 24.000.000 de francs.

ART. 19.

Subventions facultatives :

3. — Subsidies au titre de l'éducation physique et des sports :

Porter le crédit de 18.600.000 à 23.600.000 francs.

(par l'augmentation de 5.000.000 de francs du poste A du programme justificatif : subsides aux groupements d'éducation physique et de sports, portés de 10.000.000 de francs à 15.000.000 de francs).

AMENDEMENTEN

VOORGESTELD DOOR DE COMMISSIE.

HOOFDSTUK II.

ART. 17.

Wettelijke subsidiën.

1. — Subsidiën aan de organismen opgericht tot uitvoering van artikel 98 van de organieke wet van 10 Maart 1925 inzake de openbare Onderstand :

Het krediet van 4.000.000 op 3.000.000 frank terugbrengen.

ART. 18.

Bij overeenkomst vastgestelde subsidiën :

2. — Vergoedingen verleend aan de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en aan de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen, ter compensatie van de door de Staat gevraagde verminderingen op het vervoer ten bate van Belgische en Luxemburgse gezinnen.

Dit krediet van 10.050.000 op 24.000.000 frank brengen.

ART. 19.

Facultatieve subsidiën.

3. — Subsidiën voor lichamelijke opvoeding en sport :

Het krediet van 18.600.000 op 23.600.000 frank brengen.

(door verhoging met 5.000.000 frank van post A van het verantwoordingsprogramma : subsidiën aan groeperingen voor lichamelijke opvoeding en sport, gebracht van 10.000.000 frank op 15.000.000 frank).

(60)

TABLEAU N° 1.

TABEL N° 1.

Provinces — Provinciën	Nombre de fiches envoyées — Aantal ingestuurde steekkaarten	Anciens inscrits avant 1915 — Oude ingeschreven vóór 1915						Nouveaux inscrits en 1945 et 1946 — Nieuwe ingeschreven in 1945 en 1946						Nombre d'analyses faites — Aantal onlidingen	Mode de dépistage — Wijze van opsporing			Cures proposées — Voorgestelde kuren				Nombre de décès — Aantal overlijdens
		Enfants (de 0 à 16 ans) — Kinderen (van 0 tot 16 jaar)			Adultes (17 ans et plus) — Volwassenen (17 jaar en meer)			Enfants (de 0 à 16 ans) — Kinderen (van 0 tot 16 jaar)			Adultes (17 ans et plus) — Volwassenen (17 jaar en meer)				Individuel — Individueel	Collectif — Collectief	Autres — Andere	Sans — Zona	Hôpital — Hospit.	Prévent. — Prevent.	Colonie — Kolonie	
		M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.									
		M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.									
		M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.									
		M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.	M.	F.	Tot.									
Anvers	27.636	1.975	1.681	3.650	9.535	7.860	17.395	883	746	1.629	3.180	1.776	4.956	4.859	23.168	3.235	1.233	1.453	254	623	62	522
Antwerpen																						
Brabant... ..	35.976	1.773	1.646	3.119	13.563	10.952	14.515	817	672	1.489	3.959	2.594	6.553	5.954	28.118	2.549	5.306	1.205	197	190	80	484
Brabant																						
Flandre Occidentale	11.998	831	686	1.517	3.968	3.100	7.068	490	376	866	1.537	1.010	2.547	2.384	10.367	1.046	585	524	306	207	98	945
West-Vlaanderen																						
Flandre Orientale	10.096	644	553	1.197	3.635	2.951	6.606	255	212	467	1.185	641	1.826	2.249	9.159	600	377	795	174	68	15	539
Oost-Vlaanderen																						
Hainaut	23.140	981	825	1.806	10.415	4.215	14.630	602	541	1.143	4.199	1.362	5.561	9.150	20.726	848	1.566	855	160	240	105	1.363
Henegouwen																						
Liège	17.941	839	769	1.608	6.496	3.853	10.349	518	446	964	3.647	1.373	5.020	4.122	15.076	912	1.953	1.392	268	174	161	602
Luik																						
Limbourg	7.565	626	594	1.220	2.772	1.757	4.529	244	261	505	882	429	1.311	1.490	6.585	599	381	420	66	121	84	236
Limburg																						
Luxembourg... ..	5.567	886	753	1.639	1.229	979	2.208	304	280	584	735	401	1.136	1.014	4.380	440	747	119	13	44	52	78
Luxemburg																						
Namur... ..	6.985	861	826	1.687	1.688	1.223	2.911	472	467	939	933	515	1.448	1.515	5.577	1.035	373	219	30	168	197	211
Namen																						
Totaux Totalen	146.904	9.416	8.333	17.719	53.321	36.890	90.211	4.585	4.001	8.586	20.257	10.101	30.358	32.737	123.156	11.264	12.521	6.982	1.468	1.855	854	4.980

TABLEAU N° 3.

AFFECTIIONS — AGE — SEXE.

AANDOENINGEN — LEEFTIJD — GESLACHT.

TABEL N° 3.

Affections — Aandoeningen	Nombre par groupes d'âges — Aantal per leeftijdsgroep																				Non indiqués — Niet omgegeven				Totaux — Totaalen		Grand total — Gesamen- lijk totaal
	0 — 3		4 — 9		10 — 14		15 — 19		20 — 29		30 — 39		40 — 49		50 — 59		60 et + — 60 en +										
	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.					
	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.			
Lésions pulmonnaires	51	45	837	736	1.222	1.262	1.871	1.829	6.963	5.460	7.845	6.139	10.668	5.682	9.417	3.656	6.617	3.894	709	511	46.200	29.214	75.414				
Longletsels.																											
Adénopathie trachéo-bronchiale ...	50	40	1.855	1.649	3.267	2.613	2.234	1.756	813	738	447	459	464	343	375	210	259	198	137	103	9.901	8.109	18.010				
Adénoïdverschijnselen in luchtpijpen en luchtpijptakken.																											
Lésions pleurales... ..	14	5	218	210	483	370	878	682	2.460	2.015	1.681	1.384	1.776	1.239	1.348	729	1.060	666	164	130	10.082	7.430	17.512				
Borstvliesletsels.																											
Tuberculose laryngée	—	—	—	1	—	—	—	2	12	5	13	10	28	23	25	12	11	10	2	2	91	65	156				
Keeltering.																											
Pneumocoelose	4	—	4	4	7	7	25	14	70	9	635	10	3.208	9	3.162	6	2.368	11	119	—	9.602	70	9.672				
Pneumoconiosis.																											
Autres tuberculoses :																											
Andere tuberculoseaandoeningen :																											
Ganglionnaire	14	10	378	302	352	556	436	470	423	570	329	496	276	505	190	415	149	552	38	66	2.765	3.942	6.707				
Lymphklierentuberculose.																											
Ostéo-articulaire	9	8	177	159	378	317	519	497	1.007	995	835	1.000	937	968	595	720	448	655	88	96	4.993	5.415	10.408				
Beender- en gewrichtstuberculose.																											
Cutanée... ..	—	1	4	4	17	16	23	37	39	87	79	131	108	179	71	172	67	209	5	22	413	858	1.271				
Huidtuberculose.																											
Viscérale	1	—	43	25	78	111	118	124	209	351	183	363	209	300	129	137	74	90	10	28	1.054	1.529	2.583				
Ingewandentuberculose.																											
Méningée	—	2	2	1	2	1	4	4	5	2	1	4	3	2	4	—	5	1	—	—	26	17	43				
Hersenvliesstbuberculose.																											
Rénale	—	—	2	2	6	6	18	19	119	126	154	239	183	262	104	141	37	60	11	11	634	866	1.500				
Niertuberculose.																											
Erythèmes noueux	—	—	8	9	17	30	18	21	8	46	9	35	8	21	8	15	3	15	—	4	79	196	275				
Erythema nodosum.																											
Autres manifestations	5	4	87	74	155	138	115	114	90	167	135	153	148	144	104	89	79	80	10	14	928	977	1.905				
Andere verschijnselen																											
Totaal... Totaalen	148	115	3.615	3.176	6.164	5.427	6.259	5.569	12.218	10.571	12.346	10.423	18.016	9.677	15.532	6.302	11.177	6.441	1.293	987	86.768	58.688	145.456				

TABLEAU N° 4.

AANDOENINGEN — BEROEP — GESLACHT

Affections — Aandoeningen	Professions — Beroepen																										Total — Total		
	Agriculture — Landbouw		Pêche — Vissertj		Industrie — Nijverheid		Commerce industrie hotelière — Handel Hotel-nijverheid		Banques Assurances — Banken Verzekeringen		Libérales — Vrije beroepen		Fonctions publiques — Openbare ambten		Service maison gens biens — Dienst- en huispersoneel		Non spécifiés Niet nader aangegeven				Sans profession — Zonder beroep		Non indiqués — Niet aangegeven						
																	Niet nader aangegeven		Employés — Bedienden										
	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	Général — Algemeen		
	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.			
Lésions pulmonaires	1.322	82	27	—	19.399	2.108	2.159	499	203	11	1.531	1.031	3.541	266	888	634	3.179	370	3.820	940	8.820	22.479	1.311	794	46.200	29.214	75.414		
Longletsels.																													
Adénopathie trachéo-bronchiale	115	4	3	—	1.152	273	85	44	7	3	72	47	233	24	80	86	363	45	220	87	7.330	7.356	241	140	9.901	8.109	18.010		
Adenoïdverschijnselfen in luchtspijen en luchtspitstekken.																													
Lésions pleurales... .. .	353	21	4	—	4.322	635	358	107	33	1	222	224	708	74	154	197	746	139	675	238	2.214	5.644	293	150	10.082	7.430	17.512		
Borstvliesletsels.					50	4	3	—	—	—	1	5	9	—	1	—	13	1	2	1	11	53	1	1	91	65	156		
Tuberculose latyngée	—	—	—	—																									
Keelstering.																													
Pneumocentose	17	—	—	—	4.225	8	15	—	—	—	3	1	34	—	14	1	80	2	15	1	5.144	56	55	1	9.602	70	9.672		
Pneumoconiosis.																													
Autres tuberculeuses :																													
Andere tuberculoseaandoeningen :																													
Ganglionnaire	48	5	3	—	700	271	61	56	4	—	40	109	101	16	38	84	149	59	116	63	1.411	3.191	94	85	2.765	3.942	6.707		
Lymphklierentuberculose.																													
Osteo-articulaire	159	17	2	—	1.768	393	179	84	14	2	105	195	173	33	82	106	303	51	281	98	1.703	4.249	224	187	4.993	5.415	10.408		
Beender- en gewrichtstuberculose.																													
Cutanée... .. .	12	—	—	—	194	72	22	13	2	1	11	22	24	7	8	25	31	12	14	14	89	671	6	21	413	858	1.271		
Huidtuberculose.																													
Viscérale	29	1	—	—	384	119	38	21	2	2	29	73	69	16	16	39	81	25	67	39	296	1.154	43	40	1.054	1.529	2.583		
Ingewandentuberculose.																													
Méningée	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	2	—	18	14	—	2	26	17	43		
Hersenvlies-tuberculose.																													
Rénale	29	2	—	—	270	58	32	14	2	—	23	23	42	9	17	27	55	16	48	21	93	670	23	26	634	866	1.500		
Niertuberculose.																													
Erythèmes nouveaux	3	—	—	—	13	7	—	1	1	—	1	10	6	4	2	5	3	—	3	6	47	161	—	2	79	196	275		
Erythema nodosum.																													
Autres manifestations	22	5	1	—	257	54	34	14	2	—	16	20	41	8	10	22	51	11	45	28	423	791	26	24	928	977	1.905		
Andere verschijnselfen.																													
Totaux... Totalen	2.109	137	40	—	32.737	4.005	2.986	853	270	20	2.054	1.760	4.982	457	1.311	1.227	5.055	731	5.308	1.536	27.599	46.489	2.317	1.473	86.768	58.688	145.456		

TABLEAU N° 12.

OVERLIJDEN PER TUBERCULOSEAANDOENING

TABEL N° 12.

Affections — Aandoeningen	Groupes d'âges — Liefstdegroepen																						Grand total — Algemeen totaal
	0 — 3		4 — 10		11 — 15		16 — 20		21 — 30		31 — 40		41 — 50		51 — 60		61 et + — 61 en +		Non indiqués — Niet aangegeven		Total — Totaal		
	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	M.	F.	
	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	M.	Vr.	
Lésions pulmonaires	4	3	3	6	6	8	37	59	335	247	330	161	460	136	404	113	411	154	27	23	2,017	910	2,927
Longletels.																							
Adénopathie trachéo-bronchiale ...	1	—	1	—	3	—	3	—	1	1	—	—	1	—	2	—	4	2	—	—	16	3	19
Adenoïdverschijnzelen in luchtpijpen en luchtpijptakken.																							
Lésions pleurales... .. .	—	—	—	1	2	—	3	3	22	4	9	9	12	7	17	10	32	19	1	—	98	53	151
Borstvliesletsels.																							
Tuberculose laryngée	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	1	—	2	—	1	—	8	—	8
Keeltering.																							
Pneumoconiose	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	20	—	87	—	131	—	144	—	6	—	391	—	391
Pneumoconiosis.																							
Autres tuberculoses :																							
Andere tuberculoseaandoeningen :																							
Ganglionnaire	—	—	1	—	1	1	1	—	3	2	1	1	2	—	4	2	2	9	—	1	15	16	31
Lymphklierentuberculose.																							
Osteo-articulaire	—	—	2	—	5	2	3	2	10	5	10	9	9	6	8	6	11	26	4	—	62	56	118
Beender- en gewrichtstuberculose.																							
Cutanée... .. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	6	—	—	1	8	9
Huidtuberculose.																							
Viscérale	—	—	1	—	—	—	1	—	5	2	2	2	6	9	1	2	5	3	—	—	21	18	39
Ingewandentuberculose.																							
Méningée	—	2	1	1	2	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7	12
Hersenvlies-tuberculose.																							
Rénale	—	—	—	—	1	—	1	—	4	1	2	2	3	1	4	6	1	1	—	—	16	11	27
Niertuberculose.																							
Erythèmes noueux	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Erythema nodosum.																							
Autres manifestations	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2	—	1	—	6	1	7
Andere verschijnzelen.																							
Totaux... Totaalen	6	5	10	9	20	12	51	65	285	263	374	185	583	159	574	141	614	220	40	24	2,657	1,083	3,740

AFFECTIONS — CLASSE SOCIALE
ENFANTS — ADULTES.

TABLEAU N° 5.

AANDOENINGEN — MAATSCHAPPELIJKE STAND
KINDEREN — VOLWASSENEN.

TABEL N° 5.

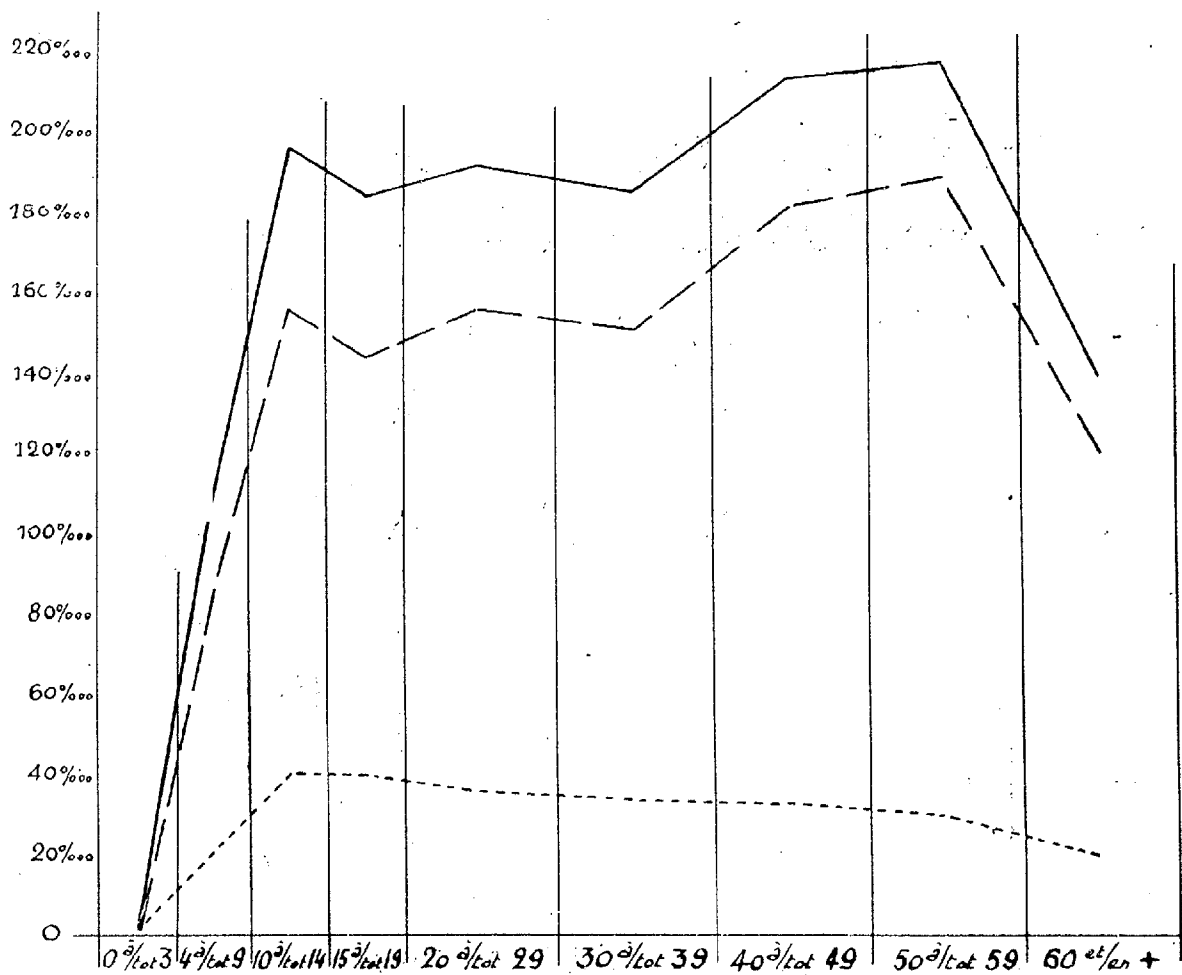
Affections — Aandoeningen	Classe sociale — Maatschappelijke stand										Total — Totaal
	Aisé		Moyenne		Ouvrière		Indigente		Non indiqué		
	Enfants — Kinderen	Adultes — Volwassenen	Enfants — Kinderen	Adultes — Volwassenen	Enfants — Kinderen	Adultes — Volwassenen	Enfants — Kinderen	Adultes — Volwassenen	Enfants — Kinderen	Adultes — Volwassenen	
Lésions pulmonaires	65	1.528	734	15.060	4.716	46.560	471	4.186	153	1.941	75.414
Longletsels.											
Adénopathie trachéo-bronchiale ...	153	100	1.396	895	9.382	3.910	1.153	427	381	213	18.010
Adenoiderverschijnselen in luchtpijpen en luchtpijptakken.	34	260	266	2.950	1.622	11.135	117	654	65	409	17.512
Lésions pleurales... ..	—	4	—	15	1	123	—	11	—	2	156
Borstvliesletsels.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberculose laryngée	—	4	4	37	38	9.037	3	502	—	47	9.672
Keeltering.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pneumoconiose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pneumoconiosis.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Autres tuberculoses :	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andere tuberculoseaandoeningen :	22	89	248	816	1.913	3.017	190	226	61	125	6.707
Ganglionnaire	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lymphklierentuberculose.	30	178	211	1.637	1.222	5.979	133	756	38	224	10.408
Ostéo-articulaire	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Beender- en gewrichtstuber culose.	2	14	13	199	60	850	2	110	1	20	1.271
Cutanée... ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Huidtuberculose.	6	57	47	459	310	1.489	42	110	8	55	2.583
Viscérale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ingewandentuberculose.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Méningée	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hersenvlietuberculose.	1	30	3	295	32	1.033	1	68	1	36	1.500
Rénale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Niertuberculose.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erythèmes noueux	2	5	12	59	67	108	2	11	6	3	275
Erythema nodosum.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Autres manifestations	9	33	57	261	512	827	33	140	9	24	1.905
Andere verschijnselen.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaux... ..	324	2.302	2.993	22.685	19.886	84.082	2.147	7.215	723	3.099	145.456
Totaal											

GRAPHIQUE I.

Nombre de tuberculeux pour 10.000 individus
de chaque classe d'âge envisagée.

GRAPHIEK I.

Aantal tuberculoselijders op 10.000 personen
van iedere betrokken leeftijdsklasse.

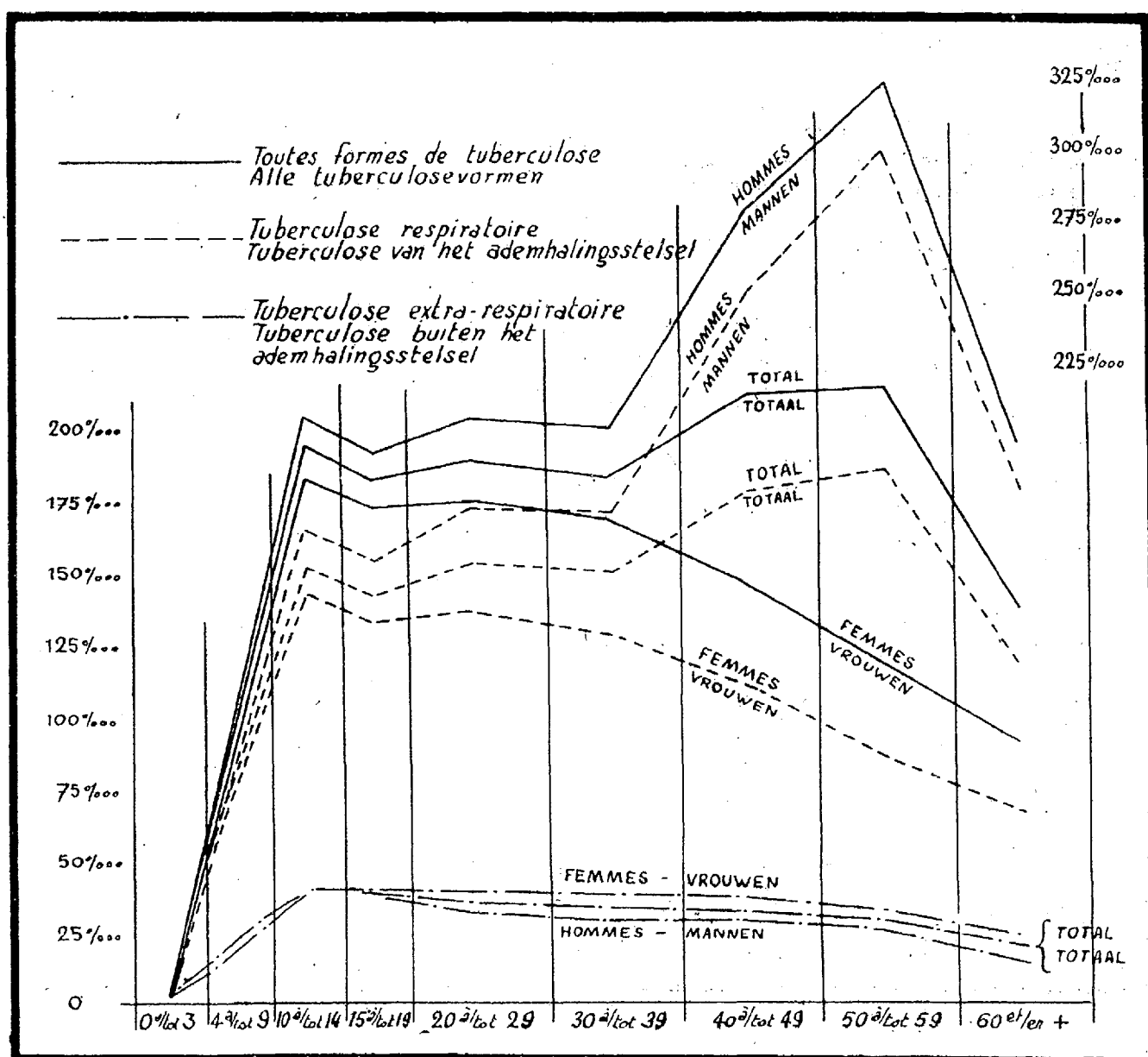
- toutes formes de tuberculose
alle tuberculosevormen
- - - tuberculose appareil respirat.
tuberculose van het ademhalingsstelsel
- ... tuberculose extra-respiratoire
tuberculose buiten het ademhalingsstelsel

GRAPHIQUE II.

Fréquence des affections tuberculeuses
suivant âge et sexe.

GRAPHIEK II.

Frequentie der tuberculoseaandoeningen
volgens ouderdom en geslacht.

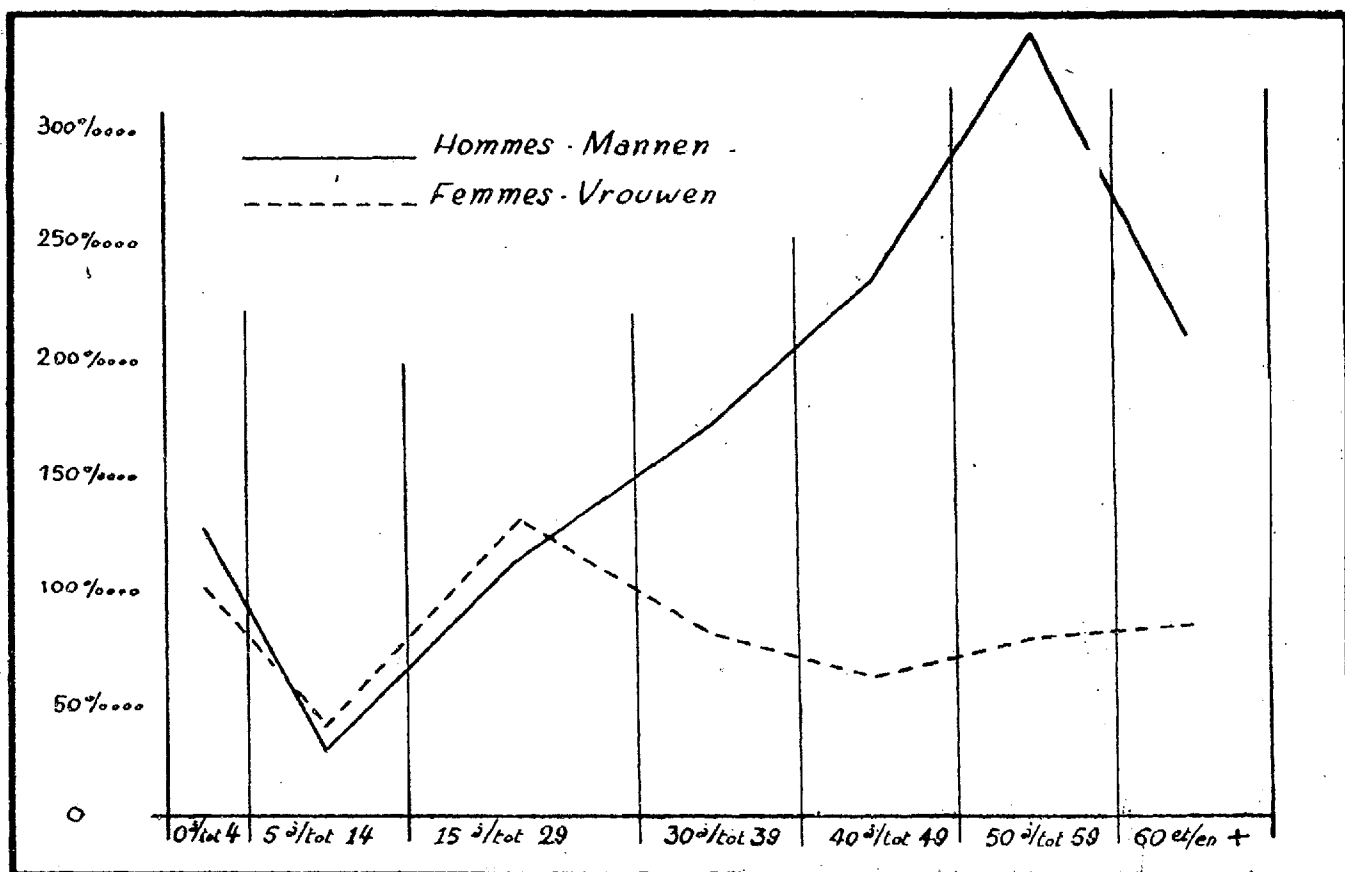

GRAPHIQUE IIbis.

La mortalité tuberculeuse par sexe et âge
dans la commune de Bruxelles (1929-32).

GRAPHIEK IIbis.

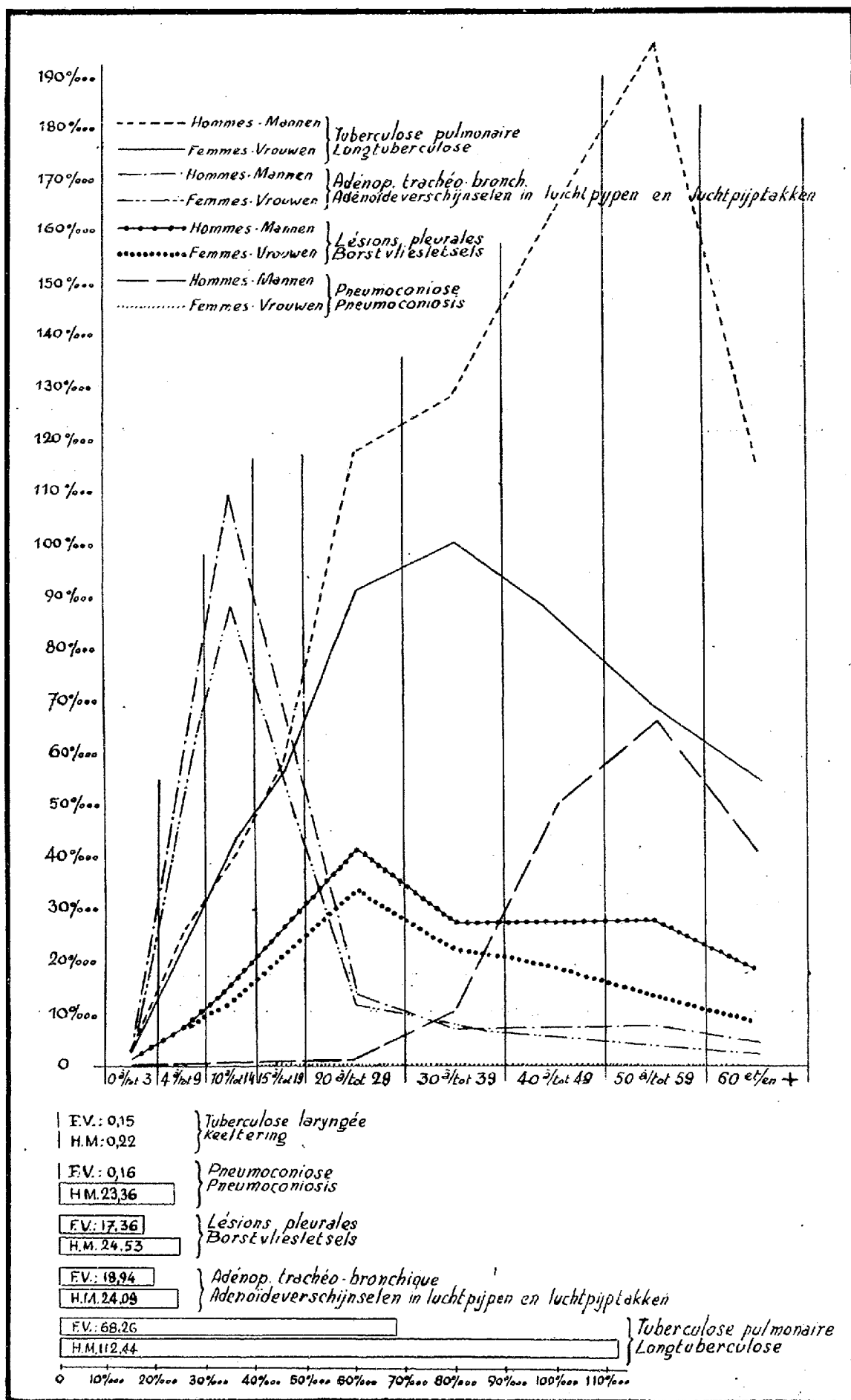
Tuberculosesterfte per geslacht en ouderdom
in de gemeente Brussel (1929-32).

GRAPHIQUE V.
Fréquence des diverses tuberculoses respiratoires
selon le sexe et l'âge.

(6)

GRAPHIEK V.
Frequentie der verscheidene tuberculoseaandoeningen
van het ademhalingsstelsel, volgens geslacht en leeftijd.

Fréquence de quelques maladies tuberculeux
par classe sociale
(pour 10.000 tuberculeux de chaque classe envisagée)

(68)

Frequentie der tuberculosegevallen
per maatschappelijke klasse
(op 10.000 teringlijders van iedere betrokken klasse).

